Toiminta- ja talous-suunnitelma 2027-2029 sekä talousarvio 2027

Satakunnan hyvinvointialue

Sisällys

1. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029 3
1.1. Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat ja yleiset periaatteet 3
1.1.1. Valtion rahoitus hyvinvointialueelle 5
1.2. Hyvinvointialuestrategia 2026–2029 8
1.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 14
1.3.1. Hyvinvointialuetasoiset riskit 15
1.3.2. Toimialuekohtaiset riskit 16
1.4. Talousarvion sitovuustasot 20
1.5. Alijäämien kattaminen vuosina 2027–2028 22
1.6. Henkilöstö 24
2. Talousarvio 2027 26
2.1. Käyttötalous 26
2.1.1. Hyvinvointialueen hallinto 26
2.1.2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut 32
2.1.3. Aikuisten palvelut 37
2.1.4. Ikääntyneiden palvelut 43
2.1.5. Erityis- ja sairaalapalvelut 48
2.1.6. Pelastuslaitos 55
2.1.7. Konsernipalvelut 61
2.2. Palveluhinnasto 68
2.3. Tilivelvolliset 68
3. Tuloslaskelma 69
3.1. Hyvinvointialueen tuloslaskelma 2027 69
3.2. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma 2027–2029 70
4. Investoinnit 71
4.1. Investointisuunnitelma ja laskelmat 2027–2030 71
5. Rahoitus 73
6. Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden ohjaus 73
Liite 1: Satakunnan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2027–2030 74

Tämä asiakirja on toinen luonnos talousarviosta aluehallituksen kommenteille

1. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029

1.1. Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat ja yleiset periaatteet

Satakunnan hyvinvointialueen toimintaa ovat leimanneet vuodesta 2023 lähtien talouden sopeuttamisohjelmat sekä yhteistoimintamenettelyt. Samaan aikaan toimintaa on kuitenkin pystytty kehittämään ja palveluita yhtenäistämään. Valtakunnallisten mittarien mukaan palvelujen saatavuus Satakunnassa on parantunut, vaikka palveluja joudutaan hakemaan monesti kauempaa kuin aiemmin. Tämä on ollut väistämätön kehitys, kun tuottavuutta on parannettu kustannussäästöjen aikaansaamiseksi.

Satakunnan hyvinvointialueen rahoituskehitys on valtakunnan heikoimpien joukossa, johtuen sekä väestön vähenemisestä, että sairastavuuden vähenemisestä suhteessa valtakunnan keskitasoon. Valtionrahoituksen pohjana oleva terveydenhuollon palvelutarpeen arviointi ei ole kannaltamme optimaalinen, mikä osaltaan vähentää rahoitusta Satakunnassa. Valtionrahoitus ei kasva ollenkaan vuodesta 2026 vuoteen 2027, mikä tekee vuoden 2027 talousarviosta lähtökohdeiltaan erittäin haastavan. sopimuskorotukset kasvattavat palkkasummaa lähes neljä prosenttia, joten tasapainoisen talousarvion aikaansaaminen edellyttää tuottavuuden parantamista vuonna 2027, kuten aikaisempinakin vuosina.

Toiminnan ja talouden suunnittelua auttaa se, että olemme onnistuneet talouden tasapainottamisessa ensimmäisinä vuosina erinomaisesti. Vuonna 2025 kumulatiivisen alijäämän määrä saatiin lähes puolitettua 96,5 miljoonasta noin 50 miljoonaan euroon. Lisäksi vuoden 2026 tilinpäätöksestä ennakoidaan vahvasti ylijäämäistä, mikä edelleen pienentää kattamattoman alijäämän määrää. Alijäämää jää kuitenkin katettavaksi edelleen, joten olemme hakeneet alijäämien kattamiselle lain mahdollistamaa lisäaikaa vuoden 2029 loppuun asti. Hakemuksestamme poiketen valtiovarainministeriö myönsi meille lisäaikaa alijämien kattamiselle vain vuoden 2028 loppuun asti.

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu aluevaltuuston hyväksymän alijäämien kattamissuunnitelman mukaisesti lievästi ylijäämäiseksi. Taloussuunnitelman tavoitteeksi on asetettu, että kumulatiiviset alijämät katetaan vuoden 2028 loppuun mennessä.

Ennen talousarvion hyväksymiskäsittelyä käydään koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintamenettelyt, koska talousarviossa esitettävät toiminnalliset tavoitteet tarkoittavat yhteistoimintamenettelyä edellyttäviä muutoksia.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet on asetettu OKR-mallin (askelmalli) mukaisesti. Samaa tavoitejohtamisen mallia käytetään aluevaltuuston kesällä 2026 hyväksymän strategian jalkauttamisessa.

Vuonna 2027 etenevät sekä Satasairaalan kuumasairaalan, että Rauman sote-keskuksen investointien konkreettiset rakennustyöt. Investointien avulla satakuntalaisille tarjotaan tulevaisuudessakin kattavat ja laadukkaat palvelut sosiaali- ja terveydenhuollossa. Pelastustoimen investoinneista Harjavallan paloaseman toteutus on tarkoitus käynnistää vuoden 2027 aikana.

Satakunnan hyvinvointialueen tärkein voimavara on henkilöstö, joka turvaa potilaille ja asiakkaille heidän tarvitsemansa palvelut. Tyytyväinen ja motivoitunut henkilöstö varmistaa onnistuneet kohtaamiset. Meidän on tärkeää pystyä pitämään henkilöstöstä huolta, taloudellisista paineista huolimatta.

Tero Mäkiranta

Hyvinvointialuejohtaja

1.1.1. Valtion rahoitus hyvinvointialueelle

Hyvinvointialueet rahoittavat toimintansa pääosin valtion yleiskatteisella rahoituksella, eikä niillä ole verotusoikeutta. Hyvinvointialueiden rahoituslain mukaan valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu hyvinvointialueiden edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain rahoituslain 7–10 §:ssä säädetyn perusteella, jonka mukaan otetaan huomioon palvelutarpeen ja kustannustason muutokset, tehtävämuutokset ja toteutuneet kustannukset. Valtion rahoituksen lähtökohtana on, että hyvinvointialueiden tulee sopeuttaa toimintakulunsa valtion rahoituksen asettamaan raamiin.

Valtion rahoitus muodostuu laskennallisesta rahoituksesta, jälkikäteistarkistuksesta ja siirtymätasauksesta. Laskennallinen rahoitus perustuu hyvinvointialueen asukasmäärään, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöihin, asukastiheyteen, vieraskielisyyteen, kaksikielisyyteen, saaristoisuuteen, saamenkielisyyteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, yo-sairaalaosuuksiin sekä pelastustoimenriskitekijöihin.

Vuoden 2027 rahoituksessa on huomioitu 1.1.2027 voimaan tulevat hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) muutokset. Tarveperusteisen rahoituksen kohdentamisessa käytettävään tarvemalliin on tehty ns. minimipäivitys ja yksityisen terveydenhuollon diagnoositietojen huomioon ottamista rahoituksessa on osittain rajattu. Palvelutarpeen arvioidusta kasvusta on otettu huomioon 60 prosenttia ja siirtymätasausten porrastusta on muutettu. Saaristoisuutta koskevassa rahoituksen määräytymistekijässä on otettu huomioon uusi saaristoisen hyvinvointialueen määritelmä. Saaristoisille hyvinvointialueille on laskettu saaristoisuuskerroin, johon hyvinvointialueille saaristoisuuden perusteella kohdennettava sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallinen rahoitus perustuu. Lisäksi laskelmassa on huomioitu vähimmäistasoa koskeva tasaus, joka turvaa hyvinvointialuekohtaisen rahoituksen vähimmäistason: tasauksella lisätään niiden alueiden rahoitus vähintään edellisen vuoden tasolle, joilla rahoitus muutoin vähenisi.

Jälkikäteistarkastuksella tarkoitetaan rahoituslain 10 § mukaan sitä, että rahoituksen tasoa tarkistetaan vastaamaan koko maan tasolla toteutuneita kustannuksia jälkikäteen kahden vuoden viiveellä. Rahoitukseen 2027 on tehty jälkikäteistarkistus hyvinvointialueiden raportoimien vuoden 2025 tilinpäätöstietojen perusteella.

Hyvinvointialueen tehtävien hintakehitystä tarkistetaan hyvinvointialueiden kustannusindeksin mukaisesti. Hyvinvointialueindeksi muodostuu yleisestä ansiotasoindeksistä 60 %, kuluttajahintaindeksistä 30 % sekä hyvinvointialuetyönantajan sosiaaliturvamaksun 10 % muutoksesta. Arvio hyvinvointialueindeksistä vuodelle 2027 on 2,71 %.

Valtion rahoituksen tasoa määritettäessä otetaan täysimääräisesti huomioon hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien laajuuden tai laadun muutos, jos se aiheutuu asianomaista tehtävää koskevasta laista tai asetuksesta, lakiin tai asetukseen perustuvasta valtion viranomaisen määräyksestä tai valtion talousarviosta. Valtion rahoitusta voidaan korottaa tai alentaa tehtävien laajuuden tai laadun muutoksen perusteella.

Hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa vuodesta 2026 yhteensä noin 360 milj. euroa. Vuoden 2027 rahoitus on tarkistettu valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2026 ennusteen mukaisella hyvinvointialueindeksillä 2,71 % noin 740 milj. euroa ja palvelutarpeen kasvulla noin 190 milj. euroa vuodelle 2027. Rahoituksessa on huomioitu myös vuoden 2027 valtion talousarvioesityksen mukaiset tehtävä- ja asiakasmaksumuutokset vuodelle 2027 noin -190 milj. euroa. Lisäksi rahoitukseen on tehty jälkikäteistarkistus hyvinvointialueiden raportoimien vuoden 2025 tilinpäätöstietojen perusteella. Hyvinvointialueiden tilinpäätöstietojen mukainen vuoden 2025 tulos on parantunut vuodesta 2024, joten jälkikäteistarkistus vähentää rahoitusta noin 430 milj. euroa. Vuoden 2027 rahoitukseen sisältyy jälkikäteistarkistusta yhteensä noin 890 milj. euroa.

Valtiovarainministeriö julkaisi 22.10.2026 rahoituslaskelmat vuodelle 2027. Satakunnan hyvinvointialueen yleiskatteellinen rahoitus yhteensä on 1 087 miljoonaa euroa, joka sisältää jälkikäteistarkistusta 34,5 miljoonaa euroa, siirtymätasausta 14,6 miljoonaa euroa ja vähimmäistasoa koskevaa tasausta 10,9 miljoonaa euroa. Rahoituksen muutos vuodesta 2026 on 0 % eli rahoitus pysyy vuoden 2026 tasolla. Rahoituslain vähimmäistasoa koskeva tasaus takaa, ettei Satakunnan rahoitus laske vuodesta 2026. Rahoituksen muutos oli valtakunnan heikoimpia Satakunnan osalta, viiden hyvinvointialueen rahoitus ei kasvanut vuodesta 2026.

Satakunnan rahoitusta kasvattavat rahoituksen tasokorotus, vähimmäistason tasaus sekä hyte-kertoimen muutos. Rahoitusta heikentävät hallituksen päättämät tehtävä- ja asiakasmaksumuutokset sekä asukasluvun, tarvekertoimen ja siirtymätasauksen muutos.

Talousarviossa on huomioitu Valtiovarainministeriön viimeisin 22.10.2026 julkaisema hyvinvointialueiden rahoituslaskelma, jonka mukaan Satakunnan hyvinvointialueen rahoitus vuodelle 2027 on yhteensä 1 087 miljoonaa euroa. Rahoitus vuosille 2028–2031 perustuu Valtiovarainministeriön 22.10.2026 julkaisemaan painelaskelmaan.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu Satakunnan hyvinvointialueen rahoituksen muodostumista vuosina 2027–2031 em. painelaskelman mukaan:

rahoitus miljoonaa euroa	2027	2028	2029	2030	2031
Valtion rahoitus	**1 087**	**1 088**	**1 111**	**1 128**	**1 152**
Laskennallinen rahoitus*	1 026	1 051	1 077	1 105	1 134
Jälkikäteistarkastus	35	27	25	17	12
Siirtymätasaus	15	10	8	6	6
Vähimmäistasoa koskeva tasaus	11	0	0	0	0
HVA indeksi	2,71 %	2,98 %	2,84 %	2,84 %	2,84 %

*Laskennallinen rahoitus sisältäen hva indeksin mukaiset korotukset

Tehtävä- ja asiakasmaksumuutosten vuoksi rahoitusta leikataan vuodelta 2027 yhteensä 190 miljoonaa euroa. Seuraavassa on esitetty tehtävämuutosten aiheuttama arvioitu muutos Satakunnan (7,3 Me) osalta:

Valtion vuoden 2027 talousarvioesityksen mukaiset sote-rahoituksen tehtävämuutokset SATAKUNTA	euroa	kohdennus
Ikääntyneiden ympärivuorikautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023)	-1 369 000	Vanhustenhuolto
Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-639 000	Vanhustenhuolto
Lääkkeenmäärämiskäytäntöjen laajentaminen (HO 2023)	-197 000	Terveydenhuolto
Terveystarkastusten kehittäminen (HO 2023)	-295 000	Terveydenhuolto
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024)	241 000	Sosiaalihuolto
Hyvinvointialueille valvontalaista johtuvat velvoitteet	0	Koko laskennallinen sote-rahoitus
Kotoutumislain muutoksesta johtuva ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus (siirto momentilta 32.50.30)	-63 000	Sosiaalihuolto
Lastensuojeluyksiköiden päivystyssääntöjen keventäminen ja joustavoittaminen (Lisätoimet 2025)	-59 000	Sosiaalihuolto
Sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-395 000	Sosiaalihuolto
Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-1 420 000	Sosiaalihuolto
Terveystarkastusten kehittäminen, kutsunnanalaisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien naisten ennakkoterveystarkastukset (siirto momentilta 27.10.01)	132 000	Asukasperusteisuus
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)	-3 462 000	Terveydenhuolto
Kotoutumispalveluiden uudistus, ihmiskaupan uhrien korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	28 000	Sosiaalihuolto
Kotoutumispalveluiden uudistus, toimeentulotuen kustannusten korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	87 000	Sosiaalihuolto
Kuoleman toteamista koskevat lainsäädännön muutokset	-32 000	Terveydenhuolto
Lääkkeiden velvoitevarastointia koskevan sääntelyn uudistaminen (siirto momentilta 33.70.20) (BudjL)	158 000	Terveydenhuolto
Sote-rahoituksen tehtävämuutokset v. 2027 yhteensä	**-7 285 000**	

1.2. Hyvinvointialuestrategia 2026–2029

Satakunnan hyvinvointialueen strategia 2026–2029 perustuu visioon Sata askelta eteenpäin. Visio kuvaa määrätietoista etenemistä kohti tulevaisuutta, ajatusta siitä, että suuret muutokset syntyvät lukuisista, asiakaskohtaamisissa tapahtuvista konkreettisista teoista. Strategia ilmentää satakuntalaista luonnetta pitää langat omissa käsissä, hoitaa asiat itse.

Strategian kivijalkoina ovat satakuntalaiset asukkaat ja heille palveluja tuottavat ammattilaiset. Strategian kolme tavoitetta ovat paremmin saavutettavat palvelut, henkilöstön hyvinvoinnin vahvistuminen sekä tasapainoisempi talous. Tavoitteet muodostavat toisiaan tukevan kokonaisuuden. Saavutettavien ja sujuvien palvelujen järjestäminen edellyttää osaavaa ja hyvinvoivaa henkilöstöä. Toiminnan viitekehyksenä on valtion rahoitusta vastaava, kokonaistaloudellisesti kestävä toiminta.

Strategiaan kirjatut arvot kuvaavat periaatteita, joiden mukaisesti hyvinvointialueella toimitaan. Hyvinvointialueella jokainen asukas ja työntekijä on arvokas, Satakunnassa toimitaan oikein, myös vaikeissa tilanteissa. Hyvinvointialueella on myös rohkeutta uudistua, mutta kuitenkin ensisijaisesti huolehditaan asukkaiden koetusta turvallisuudesta tilanteissa, joissa hyvinvointialueen apua tarvitaan.

Hyvinvointialuestrategia sisältää palvelustrategian. Strategisten asiakirjojen kokonaisuutta täydentää pelastuslaitoksen palvelutasopäätös. Strategian mittareiden tehtävänä on muodostaa aluevaltuustolle strateginen tilannekuva siitä, etenevätkö asiat aluevaltuuston tarkoittamaan suuntaan. Mittarit toimivat toteutettavan muutoksen suunnannäyttäjinä.

Strategian toimeenpanon työvälineenä toimii OKR-malli, joka Satakunnan hyvinvointialueella on strategian vision mukaisesti nimetty askelmalliksi. OKR (objective, keyresult) on tavoitejohtamisen malli, jonka avulla strategia tulee kiinteäksi osaksi operatiivista toimintaa. Strategian tavoitteet konkretisoituvat talousarviovuoden toimintasuunnitelmassa.

Strategian toimeenpano toteutuu alijäämien kattamissuunnitelman mukaisesti, mikä hyvinvointialuestrategian lisäksi on keskeinen hyvinvointialueen toiminnan suunnittelua ohjaava asiakirja strategiakaudella 2026-2029. Strategian ja alijäämien kattamissuunnitelman mukaisesti vuodelle 2027 on valittu painopisteet, joissa onnistuminen kehittää hyvinvointialueen toimintaa aluevaltuuston asettamien tavoitteiden suuntaisesti. Valittujen painopisteiden ja niihin liittyvien tulosten lisäksi strategiaa toimeenpannaan kaikessa arjen johtamisessa osana hyvinvointialueen operatiivista toimintaa.

Vuoden 2027 toimintasuunnitelman hyvinvointialuetasoisina painopisteinä on sujuvoittaa asiakkaiden palvelukokonaisuuksia, edistää oikeudenmukaisen johtamisen toteutumista ja huolehtia siitä, että toimintakulut vastaavat valtionrahoitusta. Painopisteet on johdettu seuraavista strategisten tavoitteiden toimenpiteistä: asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva, johtaminen on oikeudenmukaista ja läsnäolevaa, toiminta vastaa vallitsevaa rahoitusta ja alijäämät katetaan.

Strategian tavoite	**Paremmin saavutettavat palvelut**	
Taso	**Tavoite**	**Avainaskeleet**
Hallinnon toimialue (hyvinvointialuetaso)	*Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva*	1. Yhteydenottokanavat ovat selkeät 2. Palvelurakenne kevenee 3. Iäkkäiden asiakkaiden hoitoketju on toimiva
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	*Vähennämme lasten, nuorten ja perheiden raskaiden palvelujen tarvetta*	1. Palvelurakenne kevenee 2. Lasten, nuorten ja perheiden tuen kokonaisuus on selkeä 3. Hyte –kerroin paranee 10 %
Aikuisten palvelut	*Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva*	1. Yhteydenottokanavat aikuisten palveluihin ovat selkeät 2. Ensivaiheen yhteydenottojen käsittelyprosessit ovat selkeät aikuisten palveluissa 3. Asiakkaat pääsevät tarvitsemiinsa palveluihin oikea-aikaisesti 4. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä vammaispalvelujen asumispalvelujen palvelurakenne keventyy
Ikääntyneiden palvelut	*Ikäihmisen palvelut toteutuvat ilman viivettä*	1. 95 % yli 75-vuotiaiden ikäluokasta asuu omassa kodissaan 2. Kotihoidon välitön asiakastyöaika on 60 % 3. ARVI-paikkojen määrä vähenee 30 %
Erityis- ja sairaalapalvelut	*Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva*	1. 116 117 päivystysavun yhteydenottojen määrä kasvaa 5 % 2. YLE- päivystyksen potilaiden määrä vähenee 10 % toimivan 116 117 –palvelussa toteutettavan hoidontarpeen arvion kautta 3. Erikoissairaanhoidon osastohoidon klinikkavalmiiden asiakkaiden hoitopäivien määrä laskee yli 5 % verrattuna 2026
Pelastuslaitos	*Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva*	1. Yhteydenottokanavat ja yhteydenottojen käsittely on selkeää kaikille

Strategian tavoite	Henkilöstön hyvinvointi vahvistuu	
Taso	**Tavoite**	**Avainaskeleet**
Hallinnon toimialue (hyvinvointialuetaso)	*Johtamisemme on oikeudenmukaista*	1. Onnistumiskeskustelut toteutuvat 100 %: sesti 2. Terveysperusteiset poissaolot vähenevät 5 % 3. Töihin kutsumisen periaatteemme ovat yhteneväiset
Konsernipalvelut	*Johtamisemme on oikeudenmukaista*	1. Toimialueilla on käytössä yhteinen johtamisen mittaristo ja raportointimalli johtamiskulttuurin ja yhteistyön vahvistamiseksi 2. Toimi- ja vastuualuejohtajien arvio konsernipalveluiden tuen vaikuttavuudesta on vähintään 4,3/5 3. Johtamisen ja yhteistyön arvioinnin tulos henkilöstö- ja johtajakyselyissä on vähintään 4,3/5 koko hyvinvointialueella
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	*Johtamisemme on oikeudenmukaista*	1. Onnistumiskeskustelut toteutuvat 100 %: sesti 2. Terveysperusteiset poissaolot vähenevät 1 %
Aikuisten palvelut	*Johtamisemme on oikeudenmukaista*	1. Onnistumiskeskustelut toteutuvat 100 %: sesti 2. Terveysperusteiset poissaolot vähenevät 5 % ja varhaisen tuen keskustelut käydään 100 %:sti 3. Töihin kutsumisen periaatteemme ovat yhteneväiset ja hälytysrahat vähenevät vammaispalveluiden vastuualueella 30 %
Ikääntyneiden palvelut	*Johtamisemme on oikeudenmukaista*	1. Onnistumiskeskustelut toteutuvat 100 %: sesti 2. Terveysperusteiset poissaolot vähenevät 5 % 3. Toimialueella maksettujen hälytysrahojen määrä vähenee 20 %
Erityis- ja sairaalapalvelut	*Johtamisemme on oikeudenmukaista*	1. Onnistumiskeskustelut toteutuvat 100 %: sesti 2. Terveysperusteisten poissaolojen määrä on alle 5,5 % ja varhaisen tuen keskustelut käydään 100 %:sti 3. Töihin kutsumisen periaatteemme ovat yhteneväiset ja hälytysrahojen ja lisätyökorvausten määrä laskee 10 %

Pelastuslaitos	*Johtamisemme on oikeudenmukaista*	1. Suunnitellut onnistumiskeskustelut toteutuvat 100 %:sti. 2. Tuki- ja liikuntaelinten työtapaturmista aiheutuvat sairauspoissaolot vähenevät 20 % 3. Töihin kutsumisen periaatteemme ovat yhteneväiset

Strategian tavoite	**Tasapainoisempi talous turvaa toiminnan**	
Taso	**Tavoite**	**Avainaskeleet**
Hallinnon toimialue (hyvinvointialuetaso)	*Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä*	1. Talousarvio toteutuu suunnitellusti 2. Sata-alueelle siirtyneet säästövapaat on purettu ja pitämättömiä vuosilomia on enintään 10 pv/ henkilö
Konsernipalvelut	*Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä*	1. Saavutamme yhdessä toimialueiden kanssa taloudellisesti kestävät tulokset ja pidämme konsernipalveluiden talouden kestävällä pohjalla 2. Toimialueet käyttävät yhteistä talouden ja toiminnan johtamisen mallia raportoinnissaan 3. Toimialueiden tyytyväisyys taloustukeen konsernipalveluiden talouden vastuualueella on vähintään 4,3/5 4. Sata-alueelle siirtyneet säästövapaat on purettu ja pitämättömiä vuosilomia on enintään 10 pv/ henkilö
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	*Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä*	1. Talousarvio toteutuu suunnitellusti 2. Ostopalveluiden käyttö laskee 5 % vuoden 2026 tasosta 3. Toiminnan matkakustannukset laskevat 5 % 4. Sata-alueelle siirtyneet säästövapaat on purettu ja pitämättömiä vuosilomia on enintään 10 pv/ henkilö
Aikuisten palvelut	*Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä*	1. Talousarvio toteutuu suunnitellusti aikuisten palveluiden toimialueella 2. Sata-alueelle siirtyneet säästövapaat on purettu ja pitämättömiä vuosilomia on enintään 10 pv/ henkilö
Ikääntyneiden palvelut	*Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä*	1. Talousarvio toteutuu suunnitellusti 2. Sata-alueelle siirtyneet säästövapaat on

		purettu ja pitämättömiä vuosilomia on enintään 10 pv/ henkilö
Erityis- ja sairaalapalvelut	*Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä*	1. Talousarvio toteutuu suunnitellusti 2. Sata-alueelle siirtyneet säästövapaat on purettu ja pitämättömiä vuosilomia on enintään 10 pv/ henkilö 3. Valinnanvapauteen perustuvien erityistason ostopalveluiden määrän vähentyy 10 %
Pelastuslaitos	*Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä*	1. Talousarvio toteutuu suunnitellusti 2. Sata-alueelle siirtyneet säästövapaat on purettu ja pitämättömiä vuosilomia on enintään 10 pv/ henkilö 3. Investoinnit toteutuvat suunnitellusti

1.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

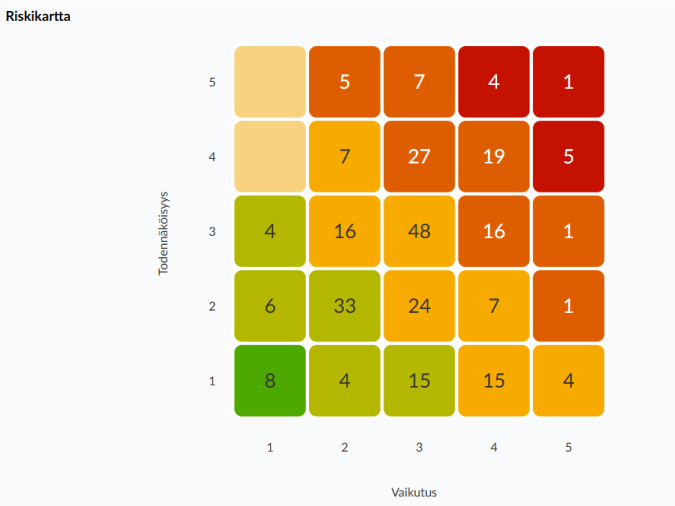
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennainen osa hyvinvointialueen hyvää hallintoa ja johtamista. Ne integroituvat kaikkeen toimintaan, niin prosesseihin kuin hankkeisiinkin, varmistaen tavoitteiden saavuttamisen säädösten mukaisesti. Sisäinen valvonta edistää toiminnan luotettavuutta, tehokkuutta, taloudellisuutta ja häiriöttömyyttä.

Vastuu sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kuuluu ylimmälle johdolle. Hyvinvointialueella on hyväksytty kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikka, jonka mukaisesti riskejä tunnistetaan, arvioidaan, hallitaan ja raportoidaan systemaattisesti.

Riskienhallinta tukee strategisten, taloudellisten, toiminnallisten ja vahinkoriskien hallintaa sekä edistää tavoitteiden ja talousarvion toteutumista ennakoivasti. Riskien arviointi ja hallintatoimenpiteet sisältyvät vuosittaiseen toiminnan ja talouden suunnitteluun, ja niiden toteutumisesta raportoidaan osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoa tilinpäätöksen yhteydessä.

1.3.1. Hyvinvointialuetasoiset riskit

Talousarvion riskiarviossa on hyödynnetty riskienhallintajärjestelmää. Kokonaisuudessaan riskejä on yhteensä kuvattu järjestelmään 278 kpl (kuva 1.). Näistä riskeistä talousarviotarkasteluun on nostettu riskiluvulla 15-25 olevat riskit, jotka näkyvät kuvassa oikeassa yläkulmassa tummimman punaisella. Ruudun sisällä näkyvä numero kertoo samalla riskiluvulla olevien riskien kappalemäärän.

Kuva 1. Riskikartta (hyvinvointialuetaso)

Riskienhallintajärjestelmään kirjatut riskit on jaoteltu strategisiin riskeihin, finanssiriskeihin, operatiivisiin riskeihin ja vahinkoriskeihin.

Vuoden 2026 osalta voidaan todeta, että riskit ja niiden hallintatoimet on kirjattu järjestelmään aiempaa huomattavasti kattavammin ja näin ollen jo osin kyetään tarkastelemaan jäännösriskejäkin. Kokonaisuutena työ riskien hallintatoimien ja varsinaisten jäännösriskien tunnistamisen osalta on kuitenkin vielä kesken.

Merkittävimmät hyvinvointialueen riskit liittyvät talouden tasapainoon ja rahoituksen riittävyyteen suhteessa lakisääteisten palvelujen järjestämiseen. Talouden sopeuttamistarpeet, kasvava palvelutarve sekä kustannuskehitys voivat heikentää palvelujen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta sekä lisätä paineita palvelurakenteen uudistamiselle.

Muita keskeisiä riskejä ovat henkilöstön saatavuuteen ja resurssien riittävyyteen liittyvät haasteet, palvelu- ja hoitoketjujen toimivuus sekä toimitilojen, laitteiden ja kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuus. Toimintaympäristön turvallisuustilanteen muutokset, hybridivaikuttaminen sekä tietojärjestelmiin kohdistuvat häiriöt voivat vaikuttaa palvelutuotannon jatkuvuuteen ja toimintakykyyn.

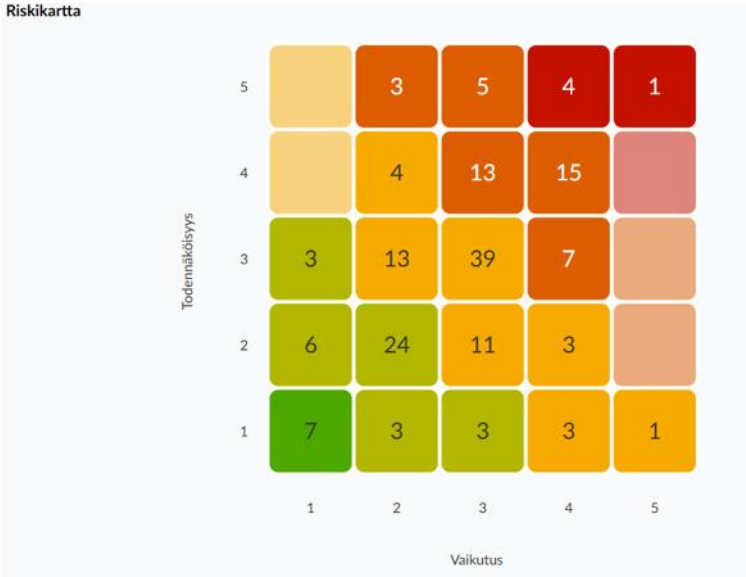
Riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa ja hallita ennakoivasti hyvinvointialueen strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Riskienhallintaa vahvistetaan yhtenäistämällä toimintatapoja, kehittämällä riskien tunnistamista ja arviointia sekä varmistamalla toimialat ylittävien riskien hallinta. Keskeisiä hallintatoimia ovat

talouden tasapainottaminen, henkilöstön veto- ja pitovoiman vahvistaminen, palveluprosessien kehittäminen, varautumisen ja tietoturvan vahvistaminen sekä suunnitelmallinen toimitila- ja investointien hallinta.

1.3.2. Toimialuekohtaiset riskit

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon toimialueilla riskejä on kirjattu 203, joista keskeiset riskit ovat myös melko laajasti hyvinvointialuelaajuisia riskejä (kuva 2.). Ruudun sisällä näkyvä numero kertoo samalla riskiluvulla olevien riskien kappalemäärän.

Kuva 2. Riskikartta (sosiaali- ja terveydenhuolto)

Merkittävin riski sosiaali- ja terveydenhuollossa liittyy rahoituksen riittävyyteen sekä toiminnan ja palvelutuotannon sopeuttamiseen käytettävissä olevaan rahoitukseen. Talouden tasapainoa haastavat henkilöstökustannusten kasvu, kasvava palvelutarve, alijäämien kattamisvelvoite sekä aiempien vuosien rahoitusvajeiden vaikutukset. Pitkällä aikavälillä riskiä lisää ennaltaehkäisevien palvelujen mahdollinen heikentyminen, mikä voi kasvattaa korjaavien ja erityispalvelujen kysyntää sekä lisätä kustannuspaineita.

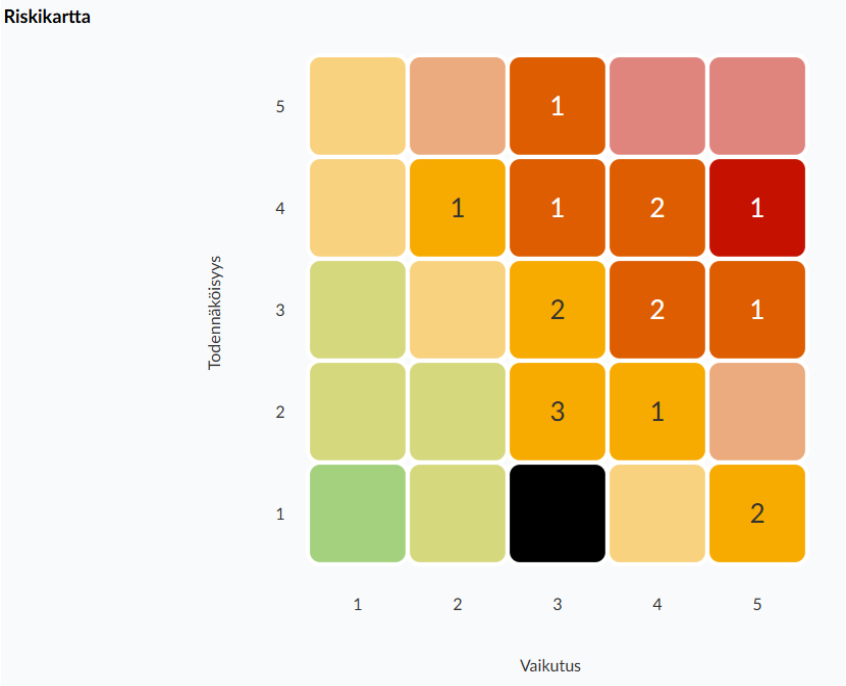
Muut keskeiset riskit liittyvät henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen, erityisesti lääkärirekrytointeihin, palvelu- ja hoitoketjujen toimivuuteen sekä palveluiden johtamisen ja esihenkilöresurssien riittävyyteen. Kasvava palvelutarve, erityisesti lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, lisää toiminnallisia ja taloudellisia paineita.

Lisäksi riippuvuus ostopalveluista, ympärivuorokautisen palveluasumisen toimitilojen puutteet, korjausvelan kasvu sekä investointien ja laitehankintojen viivästyminen voivat heikentää palvelujen saatavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä toimintavarmuutta.

Riskienhallinnan keskeisiä toimenpiteitä ovat talouden tasapainottaminen, kustannuskehityksen hallinta, henkilöstön veto- ja pitovoiman vahvistaminen, palvelurakenteen ja hoito- sekä palveluketjujen kehittäminen, johtamisen edellytysten parantaminen, suunnitelmallinen investointien ja toimitilojen hallinta sekä ennaltaehkäisevien palvelujen vaikuttavuuden turvaaminen.

Pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen toimialueella riskejä on kirjattuna yhteensä 17 kappaletta (kuva 3.). Ruudun sisällä näkyvä numero kertoo samalla riskiluvulla olevien riskien kappalemäärän.

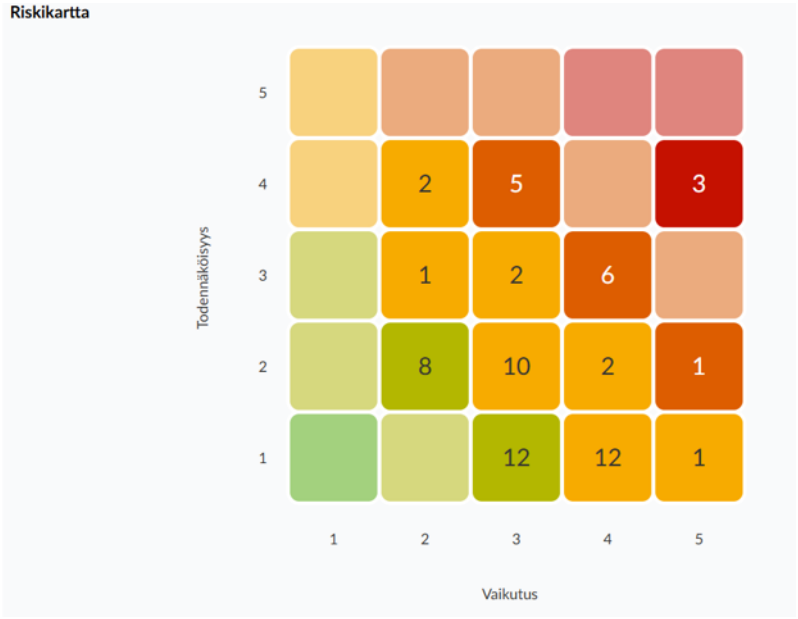
Kuva 3. Riskikartta (pelastuslaitos)

Merkittävin riski toimialueella liittyy talousarvion toteutumiseen suunnitellusti. Riskinä on, että talous- ja tuottavuusohjelmaan sisältyvien sopeuttamistoimenpiteiden toimeenpano viivästyy, jää osittaiseksi tai niiden taloudelliset vaikutukset toteutuvat ennakoitua pienempinä. Riskin toteutuminen voi heikentää toimialueen talouden tasapainoa ja vaikeuttaa asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Riskienhallinnan keskeisiä toimenpiteitä ovat talous- ja tuottavuusohjelman systemaattinen toimeenpano, tavoitteiden ja toteumien säännöllinen seuranta, ennakoiva talousohjaus sekä tarvittavien korjaavien toimenpiteiden oikea-aikainen käynnistäminen.

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden toimialueella riskejä on kirjattuna yhteensä 65 kpl (kuva 4.). Ruudun sisällä näkyvä numero kertoo samalla riskiluvulla olevien riskien kappalemäärän.

Kuva 4. Riskikartta (konsernipalvelut)

Merkittävin riski konsernipalveluissa liittyy hyvinvointialueen maksuvalmiuden riittävyyteen. Rahoituksen kasvun hidastuminen ja taloudellisen liikkumavaran kaventuminen voivat lisätä lyhytaikaisen rahoituksen tarvetta sekä heikentää talouden ennakoitavuutta ja vakautta.

Muut keskeiset riskit liittyvät kriittisen osaamisen ja avainhenkilöresurssien saatavuuteen sekä tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden toimintavarmuuteen. Avainhenkilöiden tai muun kriittisen henkilöstön osaamisen menettäminen voi heikentää tukipalveluiden jatkuvuutta, kehittämiskykyä ja palvelutuotannon tukea. Lisäksi kriittisten tietojärjestelmien häiriöt, tietojen luotettavuuteen liittyvät puutteet sekä käyttöoikeushallinnan tai tietoteknisen perusinfrastruktuurin toimintahäiriöt voivat vaarantaa toiminnan jatkuvuuden, päätöksenteon laadun sekä palveluiden häiriöttömän tuottamisen.

Riskienhallinnan keskeisiä toimenpiteitä ovat maksuvalmiuden ennakoiva seuranta ja talousohjaus, henkilöstön osaamisen ja saatavuuden varmistaminen, kriittisten tehtävien varahenkilöjärjestelyt, tietojärjestelmien toimintavarmuuden kehittäminen sekä tietoturvan, tietosuojan ja käyttöoikeushallinnan jatkuva vahvistaminen.

1.4. Talousarvion sitovuustasot

Satakunnan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan: kun aluevaltuusto päättää talousarviosta, se määrittelee, mitkä ovat aluevaltuuston sitovina hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet. Aluevaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat hyvinvointialueen viranhaltijoita.

Aluehallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on hyvinvointialuetta sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä ja osoitettava, mistä talousarvion menokohdasta määräraha tähän tarkoitukseen siirretään.

Aluehallituksen on viipymättä tehtävä aluevaltuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

Toimialueiden sekä hyvinvointialueen hallinnon valtuustoon nähden sitovana eränä on tilikauden tulos, jolloin näiden on katettava toimintakatteen lisäksi myös rahoitus-, arvonalentumis- ja poistoerät suunnittelukehyksellään. Toimialueille sekä hyvinvointialueen hallinnon sitova erä on myös aine, tarvike- ja tavaraostot hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä lääkeostot sairaala-apteekista.

Sitovuustasona aluehallitukseen nähden on toimialueiden (sis. hyvinvointialueen hallinnon) toimintakate. Hallintosäännön 20 § mukaisesti toimialueen johtaja voi tehdä määrärahojen siirtoja toimialueen sisällä. Strategia ja järjestäminen vastuualueen TKIO-yksikkö on nettobudjetoitu yksikkö. Yksikön sitova menomäärärahaosuus sisältää omarahoitusosuuden (menoista vähennetään ulkopuolelta saatava rahoitus). Yksikön menoja voi/pitää tilikaudella muuttaa talousarviosta poikkeavia ulkoisia tuottoja vastaavasti.

Investointien sitovuustaso aluevaltuustoon nähden on:

- Laite- ja kalustoinvestoinneissa investointien enimmäismäärä.
- ICT-investoinneissa investointien enimmäismäärä.
- Leasingvastuissa vastuiden enimmäismäärä
- Vuokravastuiden muutoksessa vastuun muutoksen vuosittainen euromääräinen enimmäismäärä
- Investointeja vastaavissa sopimuksissa sopimusten vuosittainen euromääräinen enimmäismäärä
- Rakennusinvestoineissa yksittäiselle investointisuunnitelmassa nimetylle rakennushankkeelle osoitettu vuosittainen investoinnin euromääräinen enimmäismäärä.
- Vuosittain toistuvissa kunnossapitoinvestoinneissa, HVA-osastojen peruskorjauksissa ja investoinneissa vuokratiloihin investointien euromääräinen enimmäismäärä.

Tekninen johtaja ja rakennuttajajohtaja sekä talousjohtaja voivat päätöksellään muuttaa investointien kohdentamista sitovuustason sisällä. Toimialuejohtaja voi päätöksellään kohdentaa toimialueensa laite- ja kalustoinvestointeja sitovuustason sisällä.

1.5. Alijäämien kattaminen vuosina 2027–2028

Hyvinvointialuelain väliaikainen sääntely mahdollistaa kertyneiden alijäämien kattamiselle jatketun määräajan silloin, kun se on hyvinvointialueelle välttämätöntä. Valtiovarainministeriö voi alueen hakemuksesta myöntää määräajan vuoden 2027, 2028 tai 2029 loppuun. Ministeriö arvioi kunkin hyvinvointialueen tilanteen erikseen laissa säädettyjen kriteerien perusteella. Alijäämien kattamisen tulee olla määrätietoista ja sen tulee perustua aluevaltuuston hyväksymään suunnitelmaan.

Satakunnan hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt alijäämien kattamissuunnitelman, jonka tavoitteena on ollut kattaa alijäämät vuoden 2029 loppuun mennessä. Lisäaikaa on haettu suunnitelman mukaisesti, mutta valtioneuvoston päätöksellä Satakunnan hyvinvointialueelle on myönnetty lisäaikaa kattaa taseeseen kertyneet alijäämänsä vuoden 2028 loppuun mennessä.

Satakunnan hyvinvointialueen sopeutustarve vuosina 2023–2024 kertyneiden alijäämien kattamiseksi on hyvinvointialuetasoisesti 69 miljoonaa euroa vuosina 2027–2028, kun huomioidaan myös kustannustason muutos. Vuosina 2023–2024 on kertynyt kumulatiivista alijäämää yhteensä noin 50 miljoonaa euroa. Alijäämien kattamisen lisäksi suunnitelmavuosina toimintakuluja on lisäksi sopeutettava palkankorotusten ja hintojen nousun vuoksi. Talouden sopeutuksessa on kuitenkin huomioitava, että palvelujen järjestämisedellytykset säilyvät.

Satakunnan hyvinvointialue on perustellut lisäajan hakemista vuoden 2029 loppuun saakka muun muassa vuosien 2027–2029 heikolla rahoituskehityksellä, uudistusten kustannushyötyjen pitkäkestoisella realisoitumisella ja uudistusten hallittavuudella, kun aikajänne niiden toteuttamiseen on riittävän pitkä. Tämän on katsottu edesauttavan myös palvelutuotannon jatkuvuuden turvaamista. Päätöksen mukaisesti suunnitelma on nyt toteutettava kahdessa vuodessa, mutta siinä tullee auttamaan vuoden 2026 taloudellinen tulos, joka näyttäisi ennusteiden perusteella toteutuvan suunniteltua parempana.

Aluevaltuuston päättämässä alijäämien kattamissuunnitelmassa vuodelle 2026 tavoitellaan 15 miljoonan euron ylijäämäistä tulosta. Lokakuun ennusteen perusteella vuoden 2026 tulos näyttää noin xx miljoonaa euroa ylijäämäiseltä. (Päivitetään, kun ennuste käytettävissä.) Suunnitelman mukaan vuoden 2027 tavoitteena on 15 miljoonan euron sopeutus vuoden 2026 kustannustasoon nähden ja talousarvioehdotus on laadittu tämän suunnitelman mukaisesti.

Taloussuunnitelmavuodet on laadittu huomioiden valtioneuvoston päätös siten, että vuoden 2029 sopeutustarve on siirretty toteutettavaksi vuoden 2028 aikana. Alijäämien kattamisen osalta taloussuunnitelman vuosi 2028 tulee tarkentumaan, kun taloudellinen tulos vuodelta 2026 on varmistunut. Mikäli vuoden 2028 aikana näyttäisi siltä, että alijäämien kattaminen kyseisen vuoden loppuun mennessä ei olisi mahdollista järjestämisvastuun velvoitteita vaarantamatta, on vielä mahdollista hakea uudelleen lisäaikaa vuoden 2029 loppuun saakka.

Toimenpiteinä alijäämien kattamiseksi lisäajan puitteissa ovat palvelurakenteen uudistamiseen, palvelujen oikea-aikaisuuden parantamiseen, palveluprosessien ja henkilöstörakenteen kehittämiseen, digitalisaation ja teknologian hyödyntämiseen, oman palvelutuotannon kehittämiseen sekä ostopalvelujen vähentämiseen. Keinoihin kuuluvat myös palveluverkon kehittäminen ja tuotantotapojen

uudistaminen. Hyvinvointialuestrategian mukaisesti tavoitteena on siirtää palvelujen painopistettä kevyempiin palvelumuotoihin.

Alijäämien kattaminen on osa hyvinvointialueen strategian 2026-2029 ja taloussuunnitelman 2027-2029 toimeenpanoa. Alijäämien kattamissuunnitelman toimenpiteet ovat osa toimialueiden toiminnan suunnittelua. Toteutumista seurataan säännöllisesti osana talousarvion toteumaseurantaa.

1.6. Henkilöstö

Hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilöstön määrä on vähentynyt edelleen. Lokakuun lopussa 2026 palveluksessa oli 8384 (8506 v 2025) vakituisessa palvelussuhteessa olevaa henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön osuus on noin 22 %. Määräaikaisen henkilöstön osuus on ollut edelleen hienoisessa laskussa. Syksyllä 2026 on käynnissä yhteistoimintaneuvottelut, sillä hyvinvointialueen rahoitus edellyttää kulujen karsintaa myös henkilöstömenoista. Henkilöstön määrän vähentyminen on seurausta yhteistoimintamenettelyn seurauksena tehdystä henkilöstön vähentämisestä ja lisäksi luonnollinen poistuma (eläköityminen ja irtisanoutumiset) on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan.

KEVAn eläköitymisennusteen mukaan Satakunnan hyvinvointialueella vuonna 2027 siirtyisi vanhuuseläkkeelle 301 henkilöä. Lisäksi työkyvyttömyyseläkkeelle ennusteen mukaan jäisi 42 henkilöä ja osa-aikaeläkeratkaisun kohteena olisi 55 henkilöä. Eläköityvistä suurimmat ryhmät ovat lähihoitajat ja sairaanhoitajat, jotka yhteensä ovat noin puolet ennusteen määrästä.

Henkilöstön saatavuus on helpottanut useissa henkilöstöryhmissä. Edelleen haasteita on lääkäreiden rekrytoinneissa ja lääkärien osalta ostopalveluihin turvautuminen jatkuu. Tavoitteena on vähentää lääkäreiden ostopalveluiden käyttöä vahvistamalla rekrytointia sekä kehittämällä pitkäjänteisesti henkilöstön veto- ja pitovoimaan vaikuttavia tekijöitä. Satakunta on edelleen mukana valtakunnallisessa hankkeessa, jossa varsinkin lääkäreiden ostopalveluihin pyritään löytämään valtakunnallista ratkaisua. Sijaistyövoiman hankinnan ja hallinnan osalta pyritään työaikakorvausten ja sijaismäärärahojen puitteissa löytämään ratkaisuja, joilla määräaikaisen henkilöstön määrää vähennetään.

Satakunnan hyvinvointialueen henkilöstö on palvelujen tuottamisen tärkein voimavara. Johtaminen on seuraavina vuosina kehittämiskohteena ja johtamisen kehittämistä tehdään sata-akatemian koulutusten ja valmennusten avulla. Johtamisessa tavoitteena on luoda ja edistää kulttuuria, joka perustuu tavoitteelliseen johtamiseen ja palvelevaan johtajuuteen.

Henkilöstön osallisuus muutoksiin ja kehittämiseen on varmistettu yhteistoiminnan rakenteissa. Yhteistoiminnan kehittäminen siten, että aikaansaadaan aito vuoropuhelu ja henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa palveluiden kehittämiseen jatkuu edelleen. Esihenkilöitä valmennetaan ja koulutetaan johtamaan siten, että osallisuuden kokemus organisaatiossa kasvaa.

Työkykyjohtamisen osalta on tehty systemaattista työtä ja näyttää siltä, että panostus on tuottanut hedelmää: työkykyperusteisten poissaolojen kasvu on pysähtynyt ja suunta on laskeva. Edelleen vuonna 2027 jatketaan jo käynnissä olevaa, määrätietoista työtä työkykyisten päivien lisäämiseksi. Työterveyshuolto toimii strategisena kumppanina työkykyjohtamisessa. Työterveyshuollon palvelut säilyvät pääsääntöisesti samalla tasolla kuin vuonna 2026.

Henkilöstön ulkoiseen koulutukseen varatut määrärahat vuodelle 2027 säilyvät vuoden 2026 tasolla. Laadukas ja laaja sisäinen koulutus tarjoaa henkilöstölle mahdollisuuden kehittää osaamistaan ja päivittää tietopohjaa.

Hyvinvointialueella sovellettavien virka- ja työehtosopimusten voimassaolokausi on 1.5.2025–1.2.2028. Sote sopimuksessa on jo siirrytty ns. tasopalkkajärjestelmään ja HYVTES sopimuksessa tasopalkkajärjestelmä otetaan käyttöön 1.1.2027. Talousarviossa on huomioitu palkankorotukset vuodelle 2027. Palkat korottuvat 1.4.2027 yleiskorotuksella, jonka suurus on 2,00 % ja lisäksi jaetaan paikallinen järjestelyerä sekä kehittämisohjelmaerä, joiden molempien suuruus on 0,4 %. Palkkausjärjestelmän kehittämistä jatketaan yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa.

2. Talousarvio 2027

2.1. Käyttötalous

2.1.1. Hyvinvointialueen hallinto

Hallinnon toimialue vastaa hyvinvointialueen demokraattisesta päätöksenteosta, strategisen johtamisen ja järjestämistehtävän toteuttamisen ohjeuksesta sekä hyvän hallinnon, talouden ja toiminnan toteutumisesta. Toimialue tukee organisaatiota strategian toimeenpanossa, toiminnan ja talouden tasapainon saavuttamisessa sekä kestävän palvelujärjestelmän kehittämisessä.

Keskeiset muutokset 2027

Talouden tasapainottamiseksi strategia ja järjestäminen -vastuualueen henkilöstöresurssia vähennetään. Työtä tehostetaan tekoälyä edelleen hyödyntäen ja sen käyttöalueita laajentaen. Vuonna 2027 jatketaan terveydenhuollon tietopohjan laadun ja kattavuuden parantamista kehittämällä diagnoosien kirjaamista sekä varmistamalla tietojen oikeellisuus ja välittyminen THL:n kansallisiin rekistereihin. Kehittämistyön tavoitteena on varmistaa, että alueen väestön sairastavuus ja palvelutarve huomioidaan mahdollisimman kattavasti tarveperusteisen rahoituksen laskennassa. Kehittämishankerahoituksen arvioidaan kasvavan 25 % vuodesta 2026 vuoteen 2027. Sosiaalityön tieteelliseen tutkimukseen on myös saatu rahoitusta.

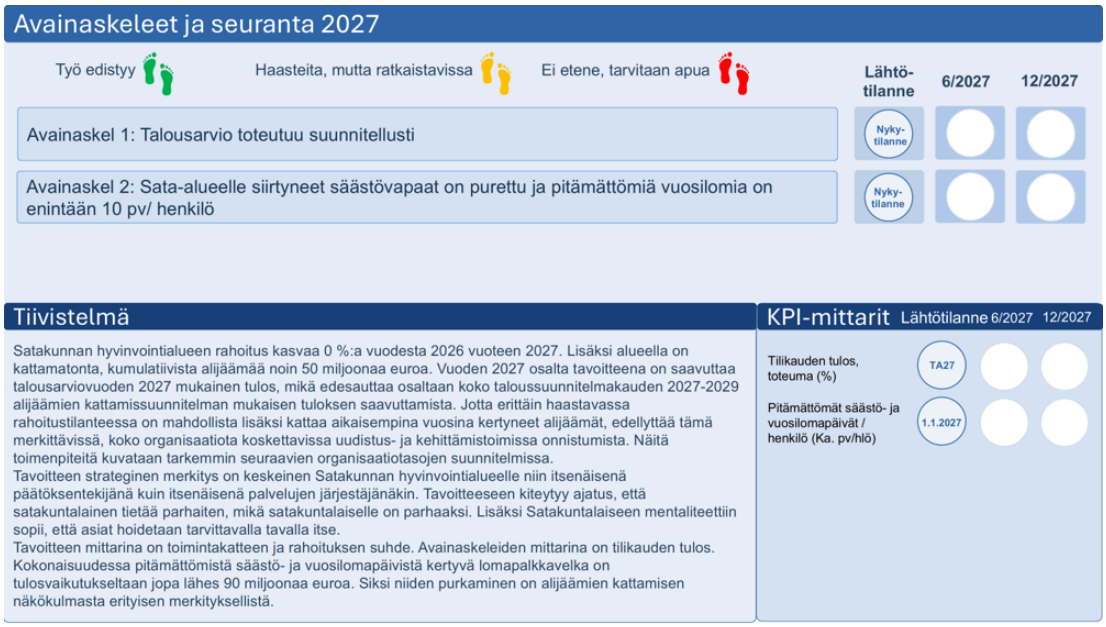
Tavoite 1: Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva

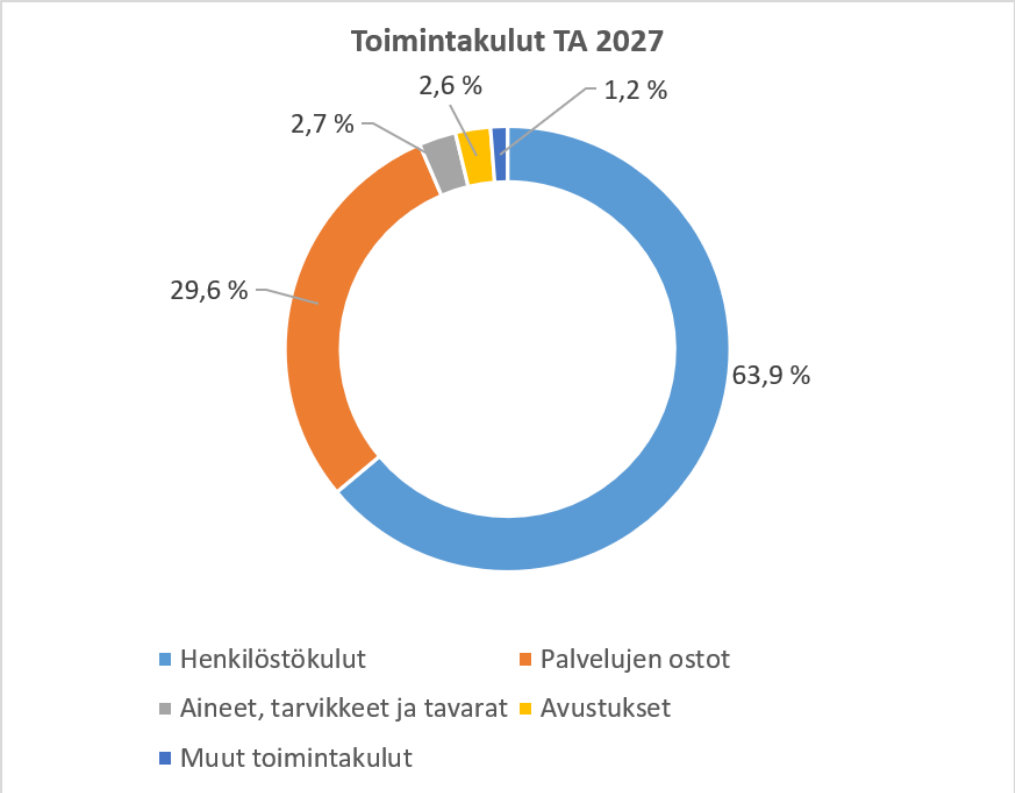
Tavoite 2: Johtamisemme on oikeudenmukaista

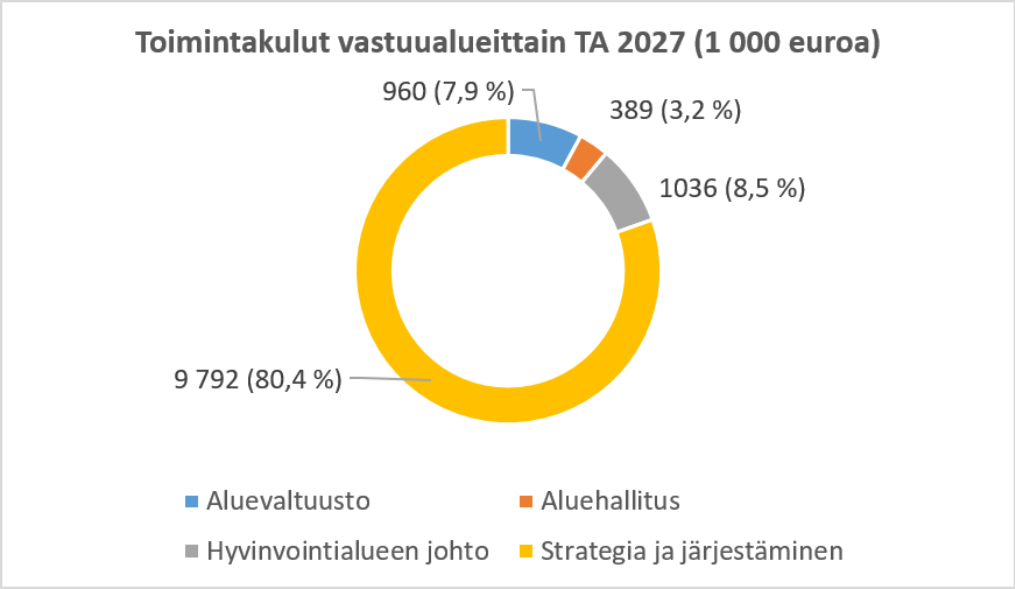

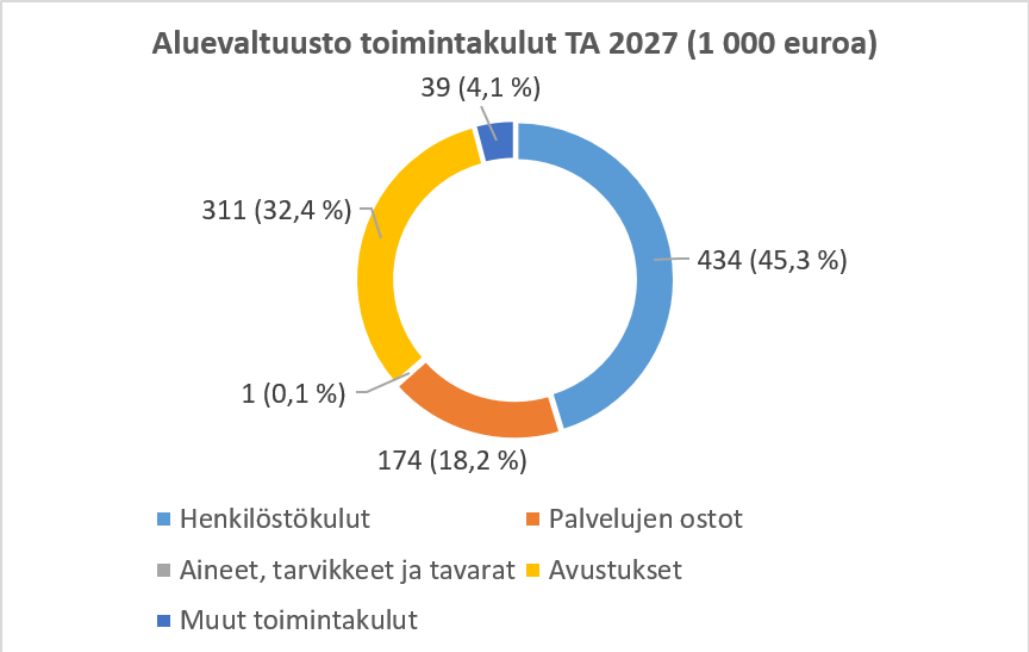
Tavoite 3: Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä

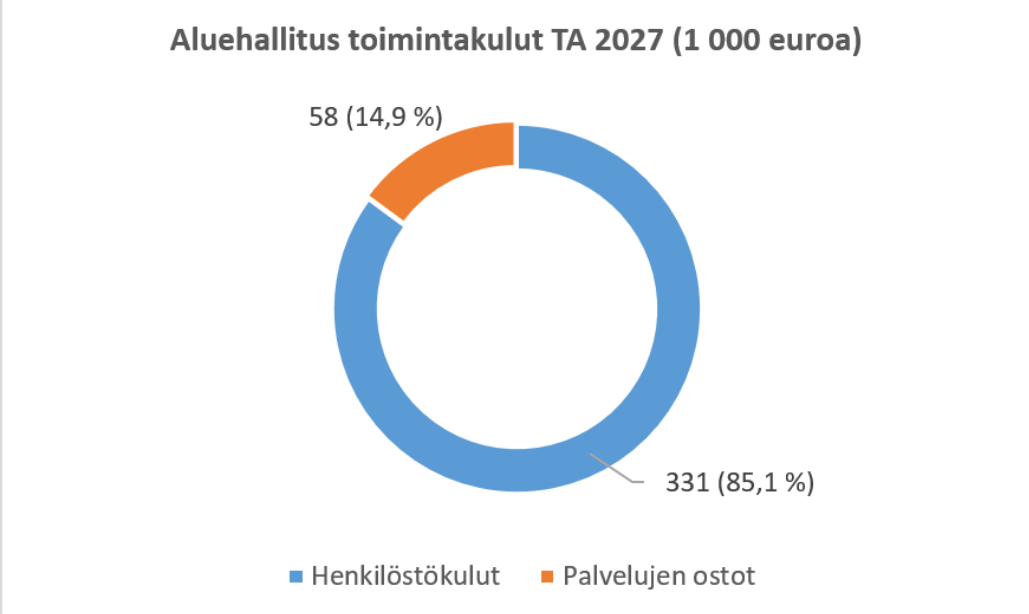

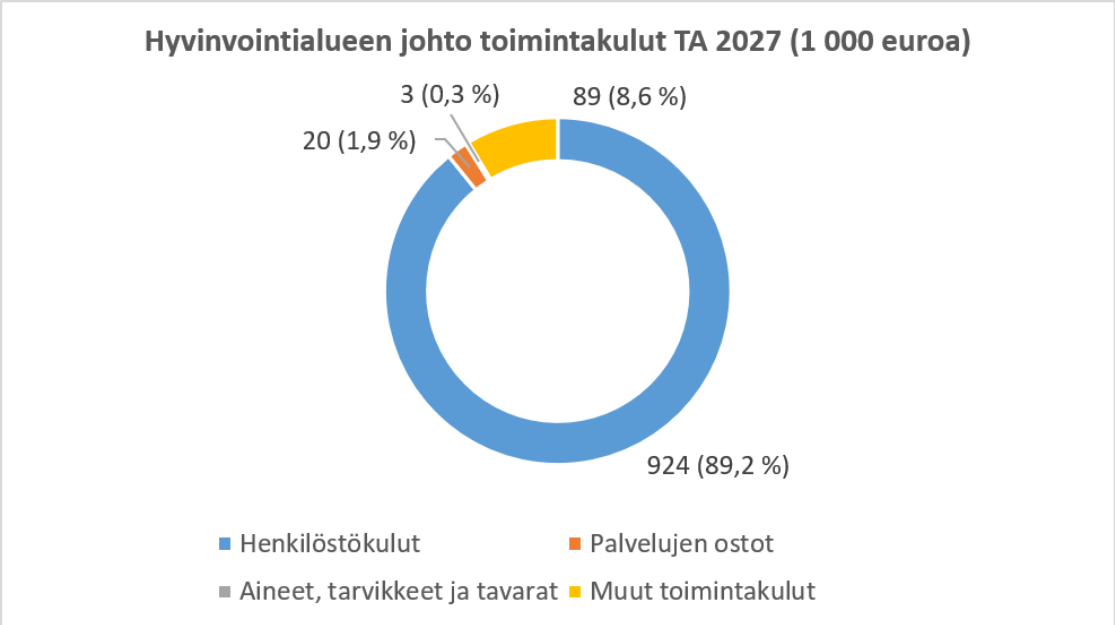
	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**3 610**	**3 084**	**4 512**	**25,0 %**	**46,3 %**
Myyntituotot	100	100	10	-90,0 %	-90,0 %
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	3 510	2 984	4 502	28,3 %	50,9 %
Muut toimintatuotot					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-11 523**	**-10 524**	**-12 176**	**5,7 %**	**15,7 %**
Henkilöstökulut	-7 752	-6 933	-7 782	0,4 %	12,2 %
Palkat ja palkkiot	-6 373		-6 396	0,4 %	
Henkilösivukulut	-1 380		-1 386	0,5 %	
Palvelujen ostot	-2 986	-2 688	-3 607	20,8 %	34,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-334	-468	-328	-1,9 %	-30,0 %
Avustukset	-311	-311	-311	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-140	-126	-149	7,0 %	18,9 %
TOIMINTAKATE	**-7 913**	**-7 441**	**-7 664**	**-3,1 %**	**3,0 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0		-100,0 %
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut		0			-100,0 %
VUOSIKATE	**-7 913**	**-7 441**	**-7 664**	**-3,1 %**	**3,0 %**
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0		
Suunnitelman mukaiset poistot					
Arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	**-7 913**	**-7 441**	**-7 664**	**-3,1 %**	**3,0 %**

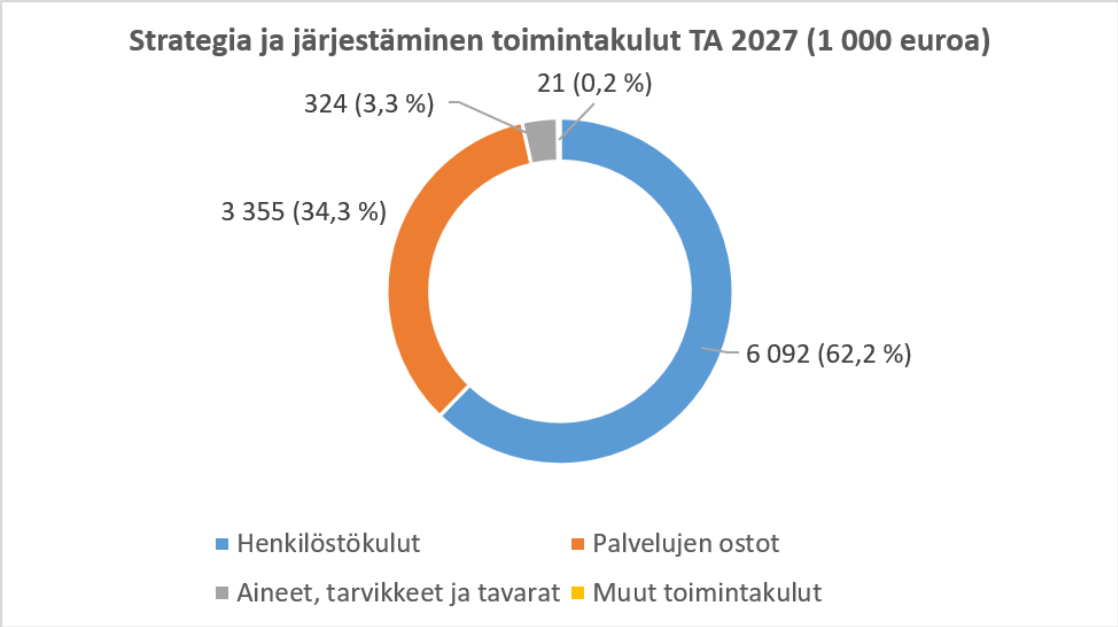

Toimintakulut TA 2027
2,6 %
1,2 %
2,7 %
29,6 %
63,9 %
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Toimintakulut vastuualueittain TA 2027 (1 000 euroa)
960 (7,9 %)
389 (3,2 %)
1036 (8,5 %)
9 792 (80,4 %)
Aluevaltuusto
Aluehallitus
Hyvinvointialueen johto
Strategia ja järjestäminen

Aluevaltuusto toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
39 (4,1 %)
311 (32,4 %)
434 (45,3 %)
1 (0,1 %)
174 (18,2 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Aluehallitus toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
58 (14,9 %)
331 (85,1 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot

Hyvinvointialueen johto toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
3 (0,3 %)
89 (8,6 %)
20 (1,9 %)
924 (89,2 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Strategia ja järjestäminen toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
21 (0,2 %)
324 (3,3 %)
3 355 (34,3 %)
6 092 (62,2 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

2.1.2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Toimialue tuottaa lapsille, nuorille ja perheille sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita varhaisesta vaiheesta lähtien alueellisissa perhekeskuksissa, koordinoi koko hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja huolehtii viimesijaisesta lastensuojelusta. Ensisijaista on työskentely verkostona eri kumppanien kanssa lasten, nuorten ja perheiden asioissa.

Keskeiset muutokset 2027

Vuoden 2027 toimintasuunnitelmaa toteutetaan uudistamalla lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuksia ja toimintamalleja sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain uudistukset huomioiden. Säästöjä ja tuottavuushyötyjä tavoitellaan palvelurakenteen keventämisellä mm. perhehoidon lisäämisellä sijaishuollossa, ostopalveluiden tarkastelulla ja prosessien kehittämisellä sekä oman tuottavuuden lisäämisellä. Palveluverkosta ja rakenteesta laaditaan suunnitelma. Henkilöstöresursseissa huomioidaan lainsäädännölliset, toiminnalliset ja resurssitehokkuuden muutokset. Palveluiden monikanavaisuutta tuetaan edelleen mm. digitaalisten palveluiden lisäämisellä. Alijäämien kattamissuunnitelman mukainen vuoden 2027 sopeutustarve on 1,2 milj. euroa.

Tavoite 1: Vähennämme lasten, nuorten ja perheiden raskaiden palvelujen tarvetta

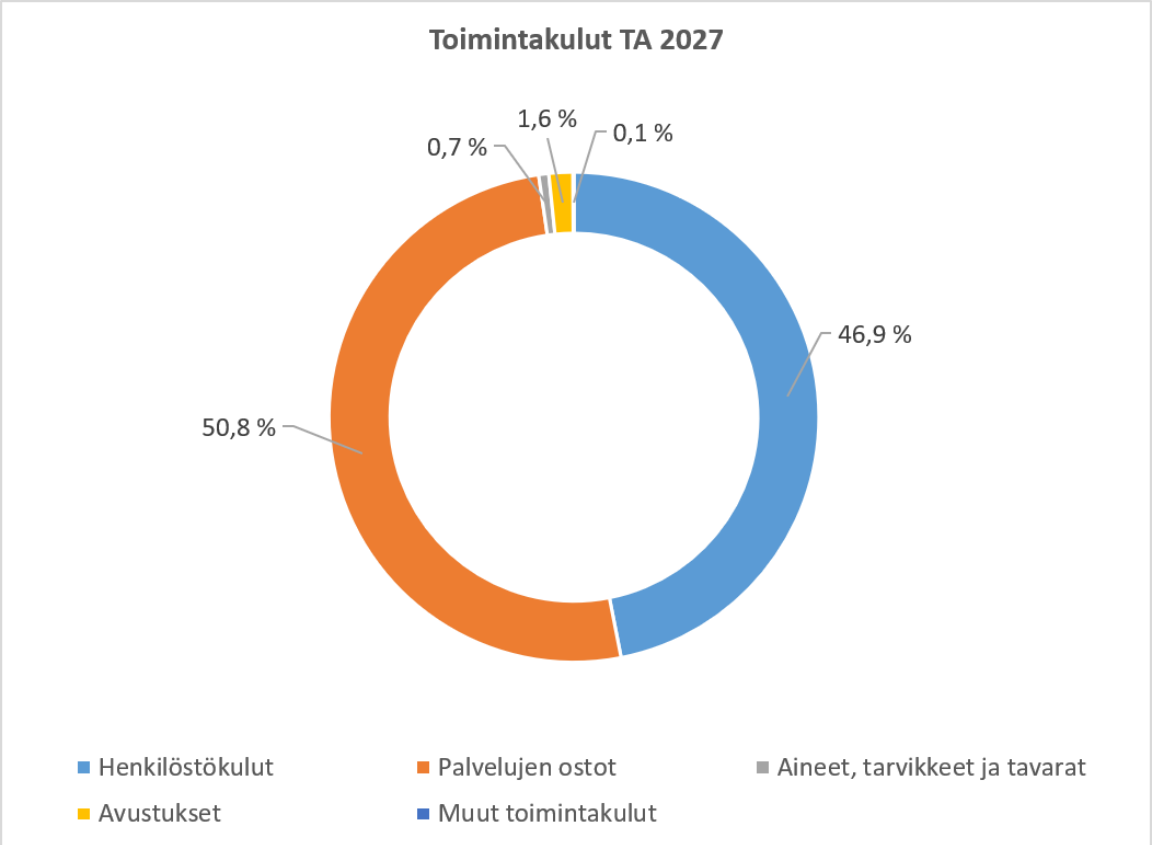
Tavoite 2: Johtamisemme on oikeudenmukaista

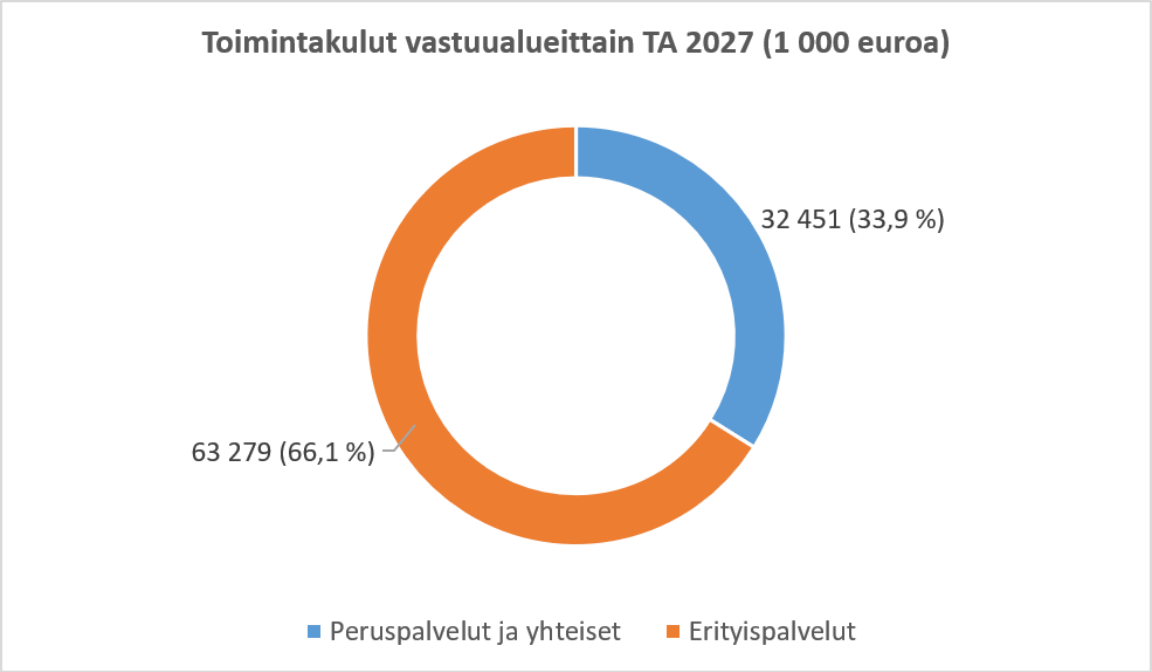

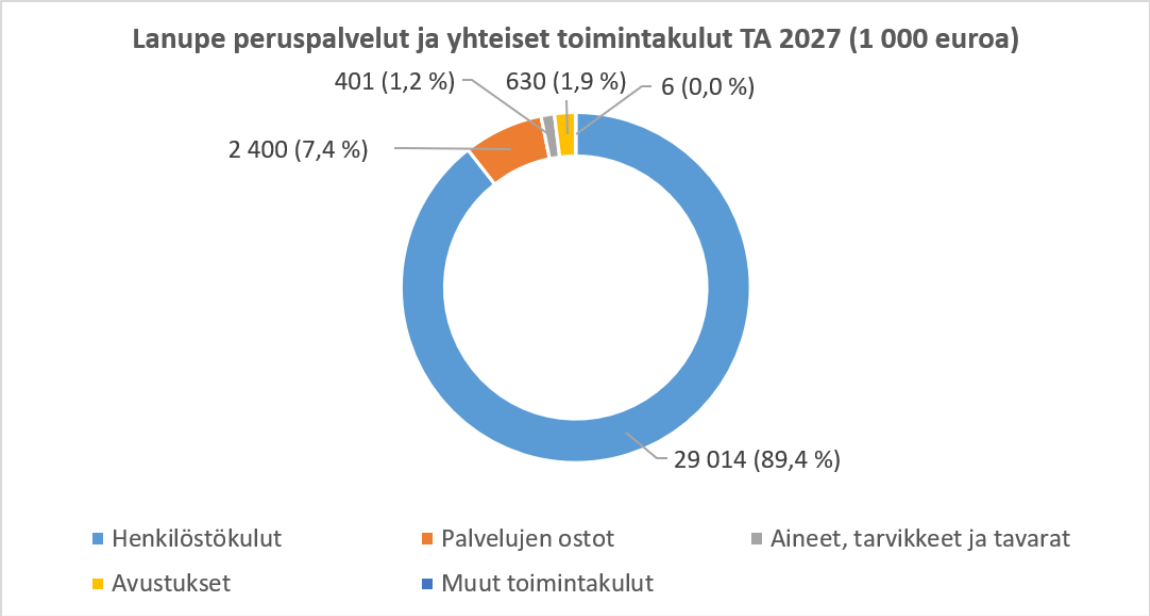
Tavoite 3: Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä

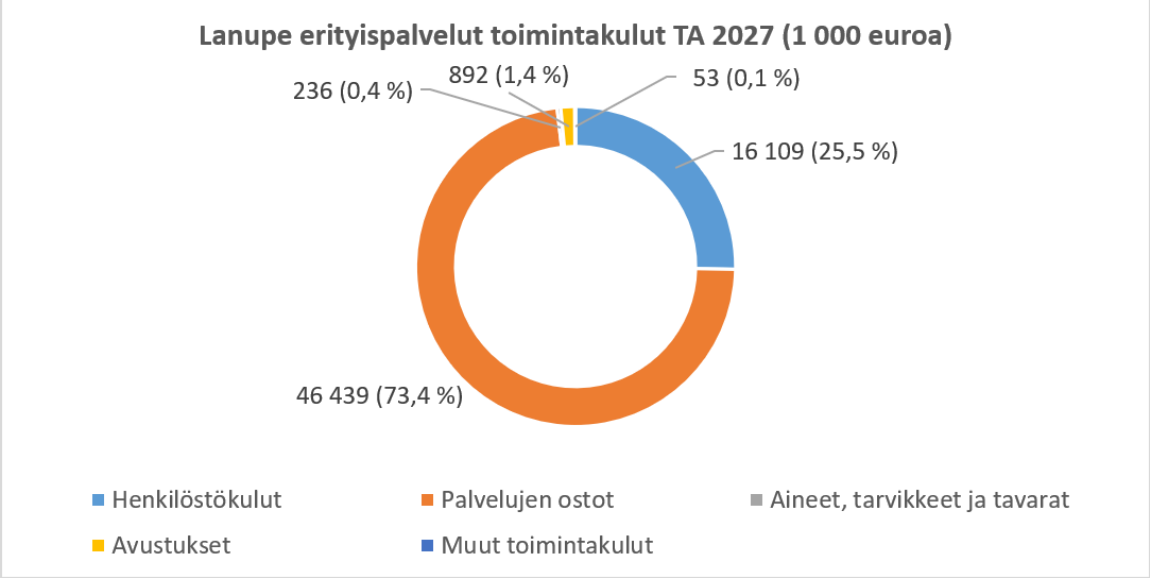

	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**3 651**	**3 780**	**3 478**	**-4,7 %**	**-8,0 %**
Myyntituotot	2 453	1 901	1 348	-45,1 %	-29,1 %
Maksutuotot	1 198	1 840	2 092	74,6 %	13,7 %
Tuet ja avustukset		19	38		98,6 %
Muut toimintatuotot		21	1		-94,2 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-93 535**	**-98 249**	**-96 180**	**2,8 %**	**-2,1 %**
Henkilöstökulut	-44 202	-44 487	-45 123	2,1 %	1,4 %
Palkat ja palkkiot	-35 672		-36 535	2,4 %	
Henkilösivukulut	-8 530		-8 588	0,7 %	
Palvelujen ostot	-46 840	-51 567	-48 839	4,3 %	-5,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-825	-566	-638	-22,7 %	12,6 %
Avustukset	-1 623	-1 567	-1 522	-6,2 %	-2,9 %
Muut toimintakulut	-45	-62	-58	29,8 %	-6,2 %
TOIMINTAKATE	**-89 883**	**-94 469**	**-92 702**	**3,1 %**	**-1,9 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	0		-100,0 %
Korkotuotot	0				
Muut rahoitustuotot	0				
Korkokulut	0				
Muut rahoituskulut	0	-1			-100,0 %
VUOSIKATE	**-89 883**	**-94 470**	**-92 702**	**3,1 %**	**-1,9 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-15	-12	-15	0,0 %	27,9 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-15	-12	-15	0,0 %	27,9 %
Arvonalentumiset	0	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	**-89 898**	**-94 481**	**-92 717**	**3,1 %**	**-1,9 %**

Toimintakulut TA 2027
1,6 %
0,1 %
0,7 %
46,9 %
50,8 %
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Toimintakulut vastuualueittain TA 2027 (1 000 euroa)
32 451 (33,9 %)
63 279 (66,1 %)
Peruspalvelut ja yhteiset
Erityispalvelut

Lanupe peruspalvelut ja yhteiset toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
401 (1,2 %)
630 (1,9 %)
6 (0,0 %)
2 400 (7,4 %)
29 014 (89,4 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Lanupe erityispalvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
236 (0,4 %)
892 (1,4 %)
53 (0,1 %)
16 109 (25,5 %)
46 439 (73,4 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

2.1.3. Aikuisten palvelut

Toiminta-ajatuksena on tuottaa perusterveydenhuollon palvelut ja työikäisen väestön sosiaalipalvelut vaikuttavina ja hyvinvointia edistävinä palvelukokonaisuuksina yhteensovittaen toimialueen toimintaa koko hyvinvointialueelle. Vammaispalvelut huolehtii erityisryhmien toimintakyvystä tuottamalla vammaisille tai siihen rinnastettavan syyn vuoksi erityistä tukea tarvitseville viimesijaisia sosiaalihuollon palveluita. Mielenterveys- ja päihdepalvelut vastaa aikuisväestön perustason sosiaali- ja terveydenhuollon päihde- ja mielenterveyspalveluista.

Keskeiset muutokset 2027

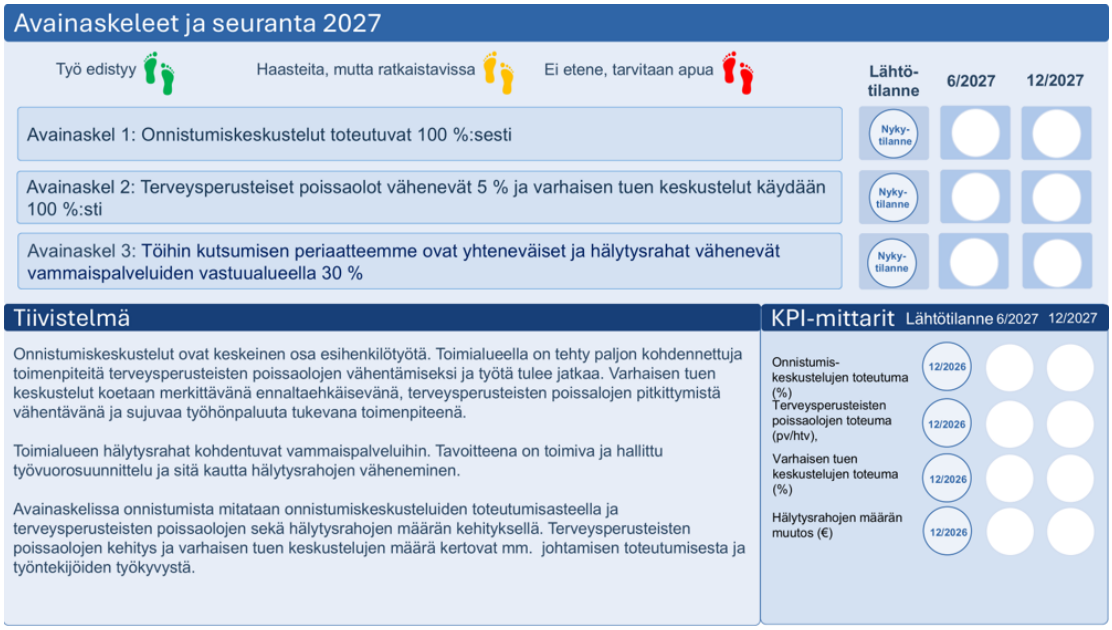
Asumispalvelujen raskaita palvelurakenteita kevennetään ja käyttöastetta parannetaan. Vammaispalveluissa palvelutuotanto muuttuu vastaamaan toiminnan toteutusta ja uutta lainsäädäntöä. Uuden sosiaalihuoltolain vaateet ja kuntouttavan työtoiminnan lainsäädäntömuutokset huomioidaan tuotannossa.

Henkilöstöresursseissa huomioidaan lainsäädännölliset, toiminalliset ja resurssitehokkuuden muutokset. Palvelut tuotetaan hyvinvointia ja terveyshyötyä tuottavina vaikuttavina monikanavaisina palveluina. Digitaalisten palveluiden käyttöä lisätään.

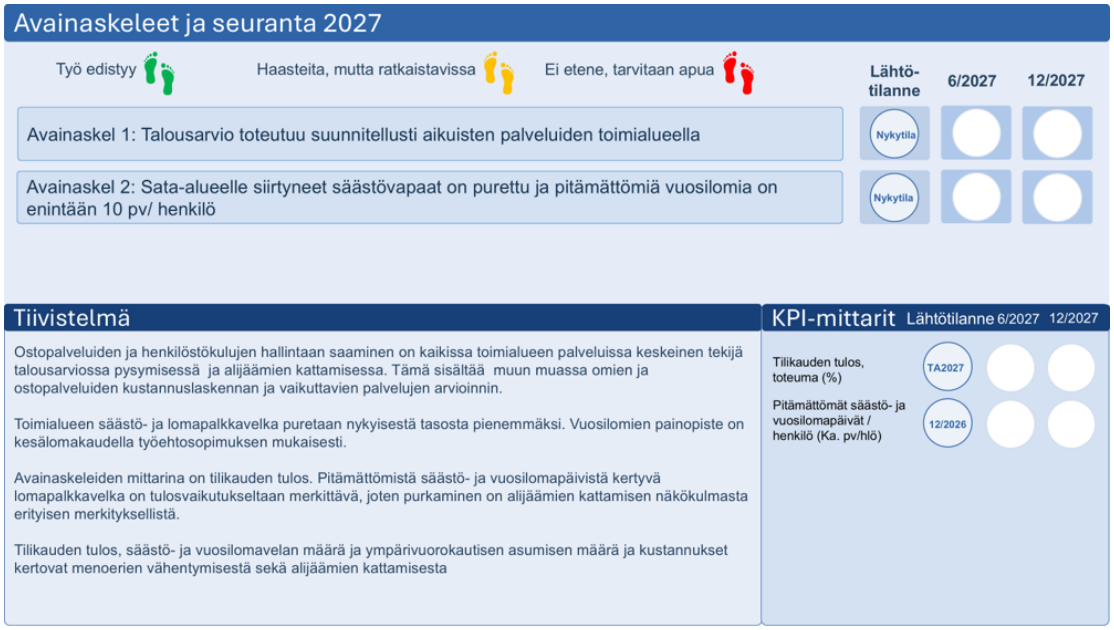
Tavoite 1: Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva

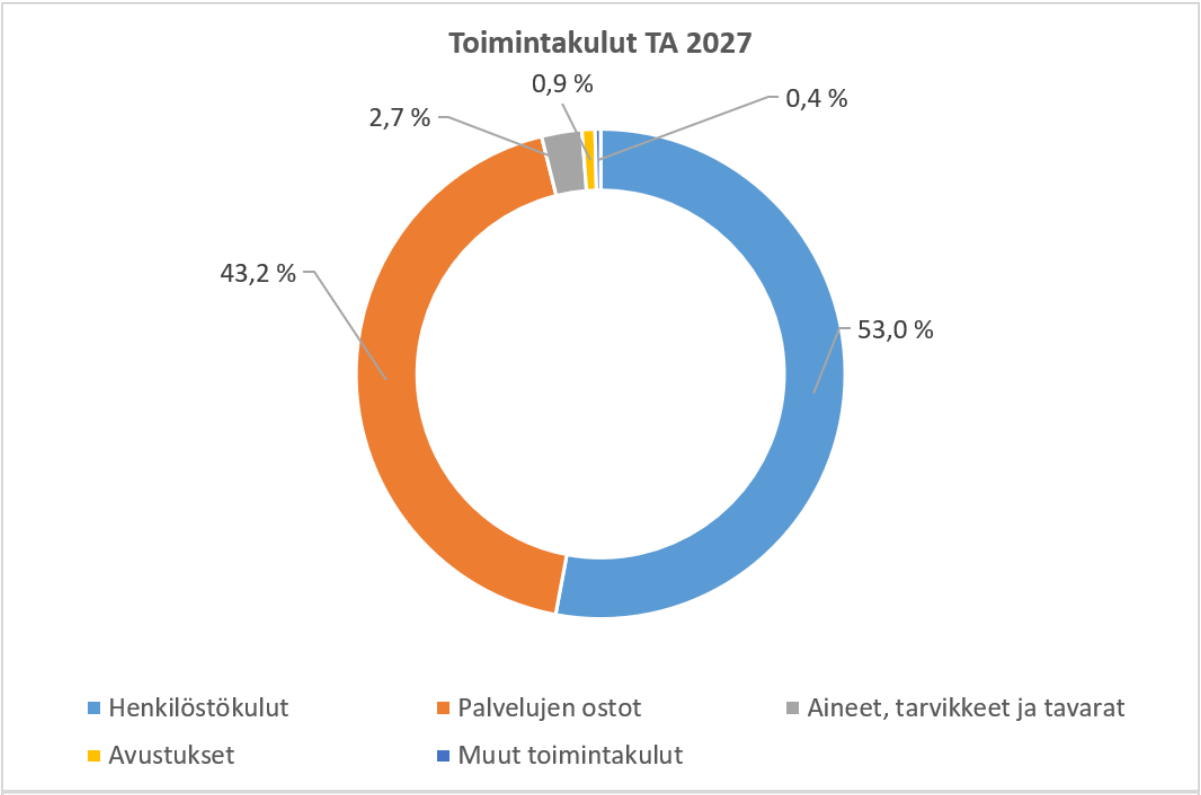
Tavoite 2: Johtamisemme on oikeudenmukaista

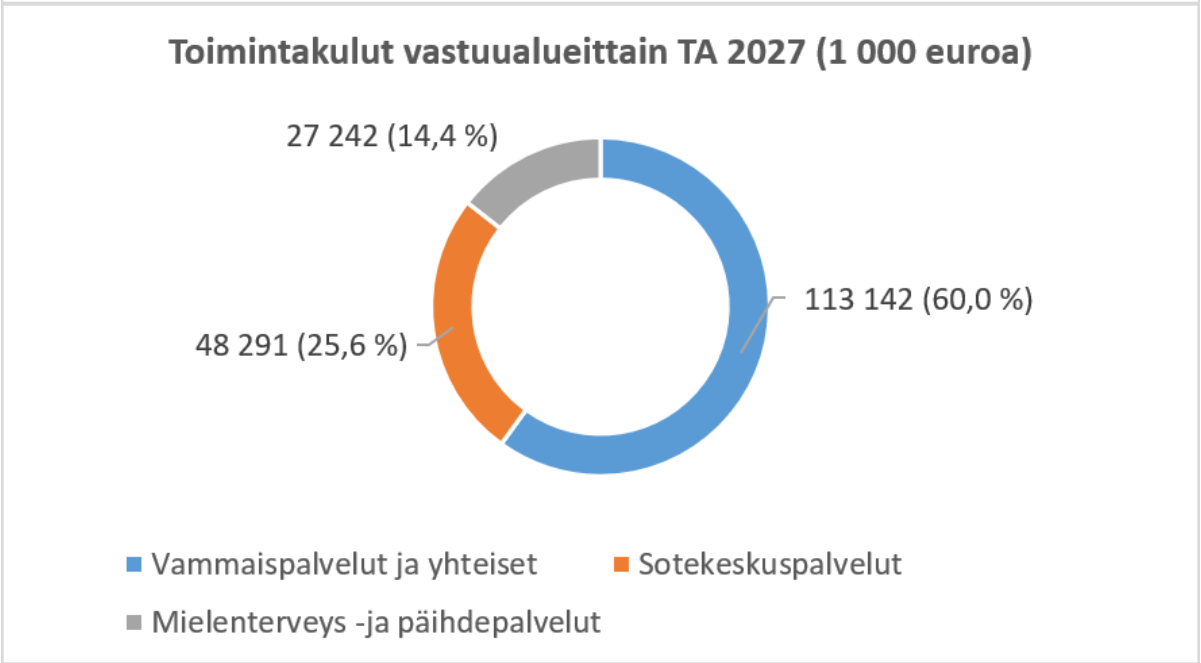

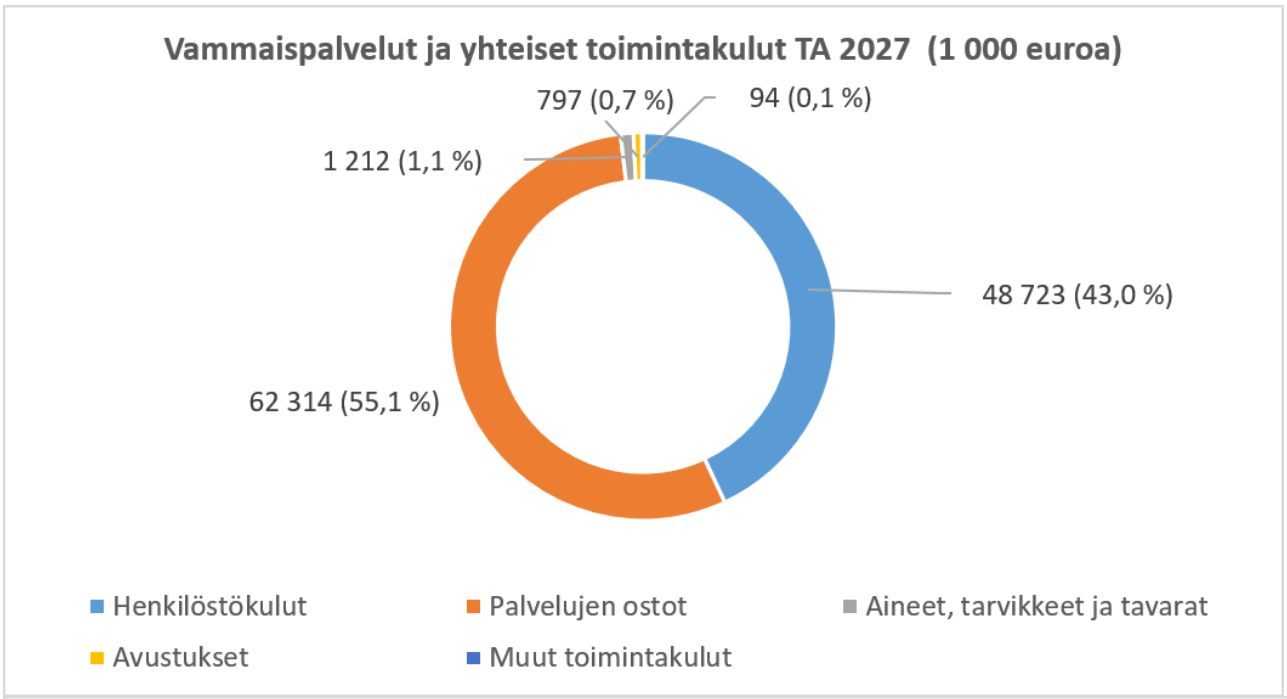
Tavoite 3: Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä

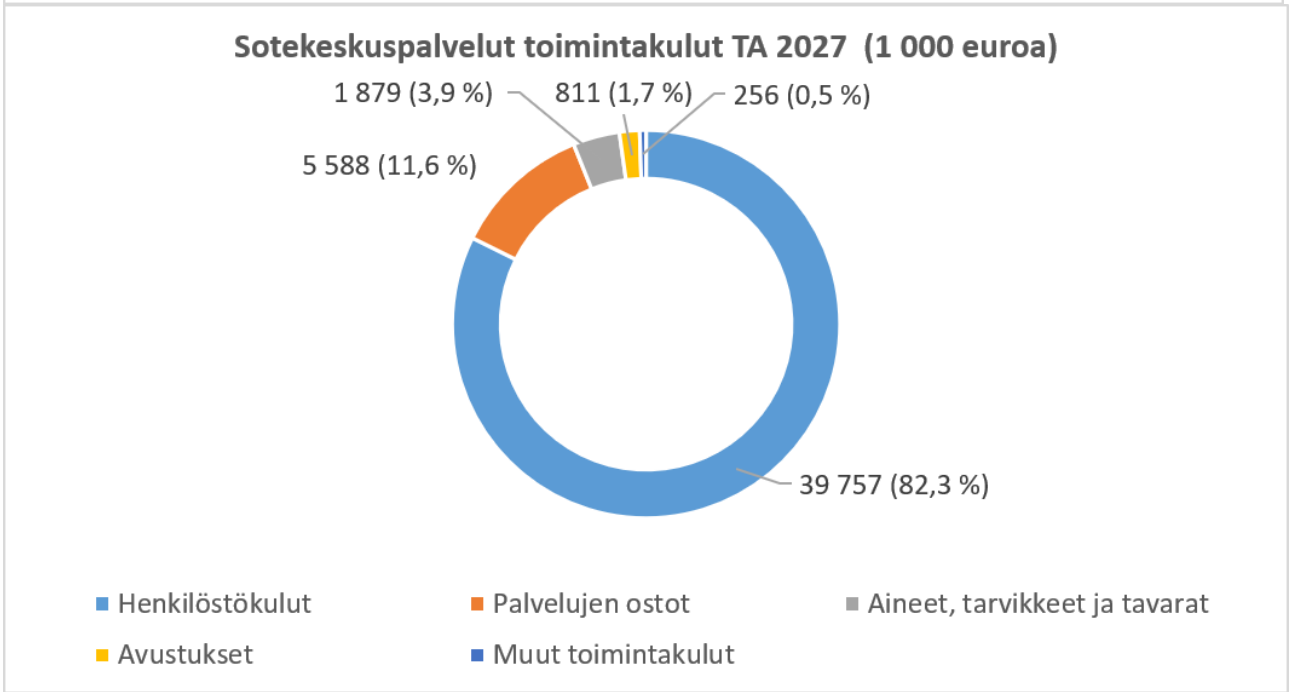

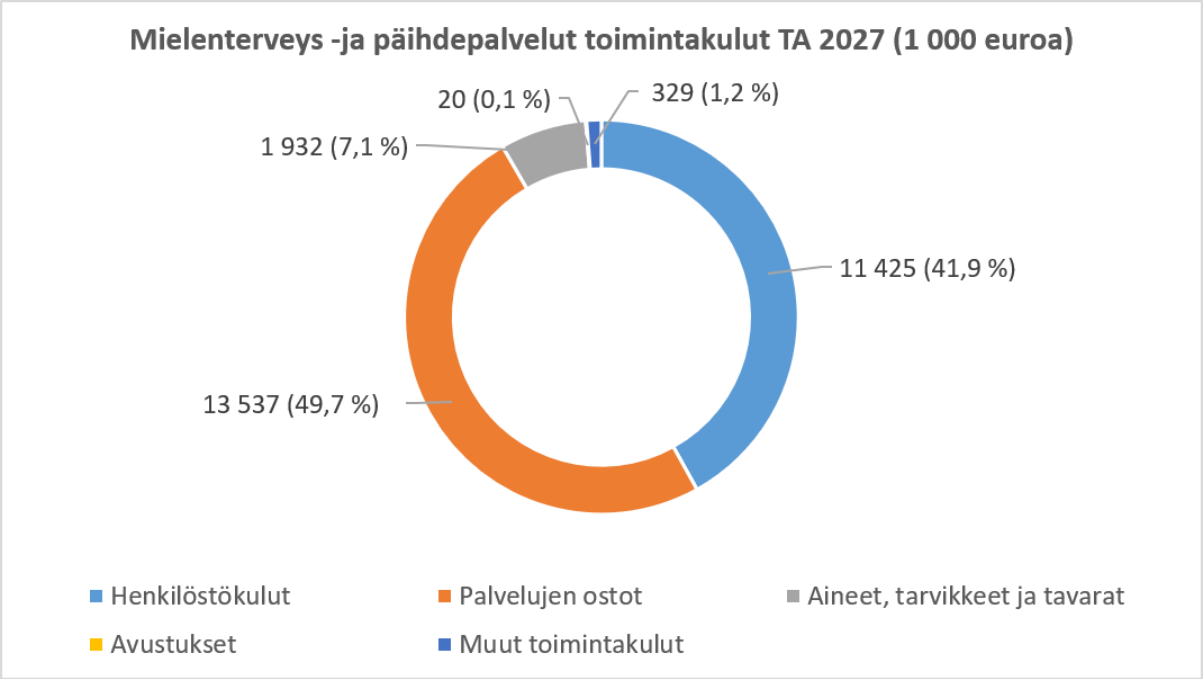
	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**17 203**	**17 717**	**15 921**	**-7,5 %**	**-10,1 %**
Myyntituotot	8 417	9 016	7 586	-9,9 %	-15,9 %
Maksutuotot	7 678	7 666	7 715	0,5 %	0,6 %
Tuet ja avustukset	755	630	299	-60,5 %	-52,6 %
Muut toimintatuotot	353	404	321	-9,0 %	-20,6 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-190 496**	**-187 151**	**-188 675**	**-1,0 %**	**0,8 %**
Henkilöstökulut	-101 126	-97 175	-99 906	-1,2 %	2,8 %
Palkat ja palkkiot	-82 069		-81 188	-1,1 %	
Henkilösivukulut	-19 057		-18 718	-1,8 %	
Palvelujen ostot	-81 794	-82 843	-81 439	-0,4 %	-1,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 127	-5 010	-5 024	-2,0 %	0,3 %
Avustukset	-1 914	-1 423	-1 628	-14,9 %	14,4 %
Muut toimintakulut	-536	-700	-679	26,7 %	-3,1 %
TOIMINTAKATE	**-173 293**	**-169 434**	**-172 754**	**-0,3 %**	**2,0 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	0		-100,0 %
Korkotuotot	0	1			-100,0 %
Muut rahoitustuotot	0				
Korkokulut	0				
Muut rahoituskulut	0	-2			-100,0 %
VUOSIKATE	**-173 293**	**-169 435**	**-172 754**	**-0,3 %**	**2,0 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-90	-90	-73	-19,3 %	-19,3 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-90	-90	-73	-19,3 %	-19,3 %
Arvonalentumiset	0	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	**-173 383**	**-169 526**	**-172 827**	**-0,3 %**	**1,9 %**

Toimintakulut TA 2027
0,9 %
0,4 %
2,7 %
43,2 %
53,0 %
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Toimintakulut vastuualueittain TA 2027 (1 000 euroa)
27 242 (14,4 %)
113 142 (60,0 %)
48 291 (25,6 %)
Vammaispalvelut ja yhteiset
Sotekeskuspalvelut
Mielenterveys -ja päihdepalvelut

Vammaispalvelut ja yhteiset toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
797 (0,7 %)
94 (0,1 %)
1 212 (1,1 %)
48 723 (43,0 %)
62 314 (55,1 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Sotekeskuspalvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
1 879 (3,9 %)
811 (1,7 %)
256 (0,5 %)
5 588 (11,6 %)
39 757 (82,3 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Mielenterveys -ja päihdepalvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
20 (0,1 %)
329 (1,2 %)
1 932 (7,1 %)
11 425 (41,9 %)
13 537 (49,7 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

2.1.4. Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneelle väestölle järjestettävät palvelut edistävät asukkaiden hyvinvointia ja toimintakykyä sekä turvallista kotona asumista tarkoituksenmukaisten palvelujen turvin. Palvelutarpeen muuttuessa turvataan oikea-aikainen siirtyminen tarvetta vastaaviin palveluihin.

Keskeiset muutokset 2027

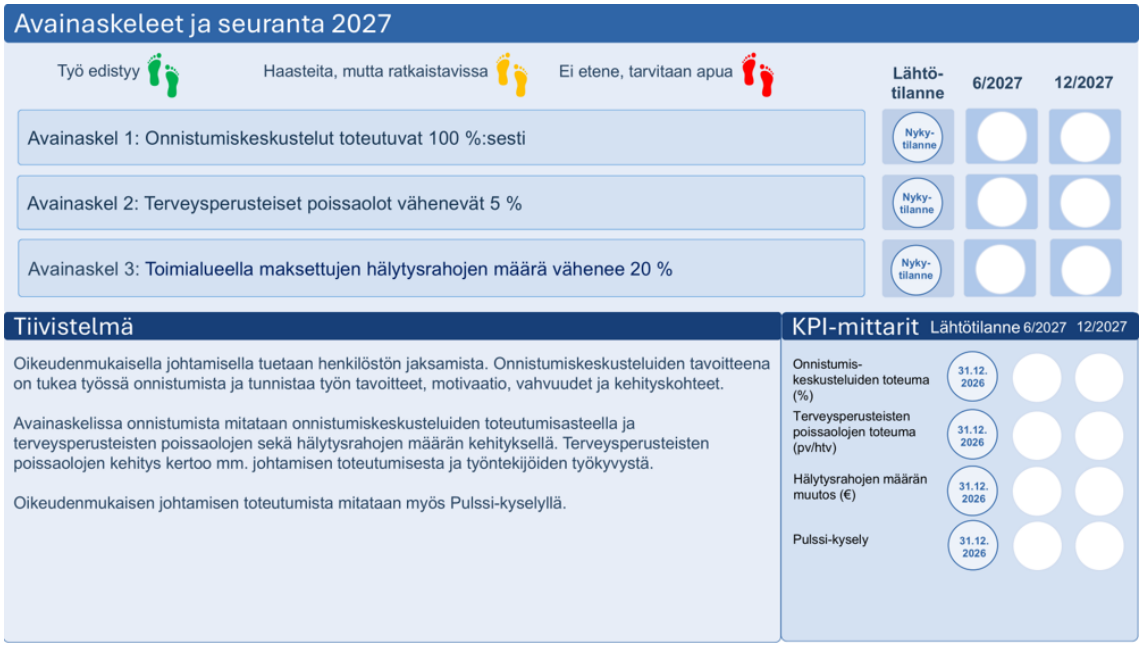
Ikääntyneiden palveluissa tavoitteena on jatkaa vaikuttavien, laadukkaiden ja kustannustehokkaiden palveluiden rakentamista toimialuerajat ylittävällä yhteistyöllä. Toimialueella laaditaan 28.2.2027 mennessä toimenpidesuunnitelma, jonka tavoitteena on kehittää ja sujuvoittaa toimintaprosesseja yli toimialuerajojen. Omaishoidon kokonaisuutta kehitetään huomioiden omaishoitajien jaksaminen.

Henkilöstöresursseja kohdennetaan huomioiden lainsäädännölliset, toiminalliset ja resurssitehokuuden muutokset. Lainsäädännöllisten muutosten vuoksi tehtävien siirtyminen muilta toimialueilta saattaa lisätä resurssitarvetta ikääntyneiden toimialueella. Asiakkaiden osallisuutta edistetään ja painopistettä siirretään ehkäisevään, ennakoivaan varhaisemman vaiheen työhön. Palvelutuotannossa varmistetaan, että palvelut ovat saavutettavissa monikanavaisesti, esimerkiksi sähköisinä palveluina.

Tavoite 1: Ikäihmisen palvelut toteutuvat ilman viivettä

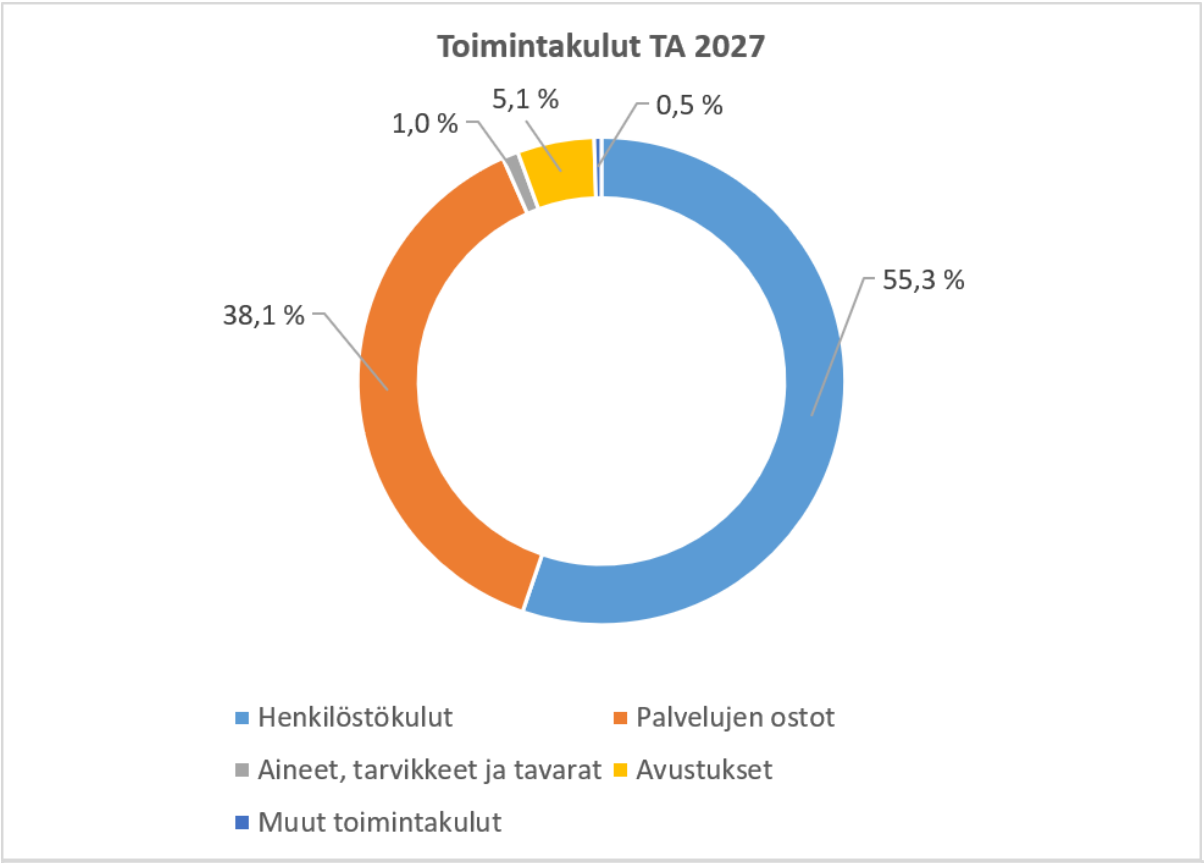
Tavoite 2: Johtamisemme on oikeudenmukaista

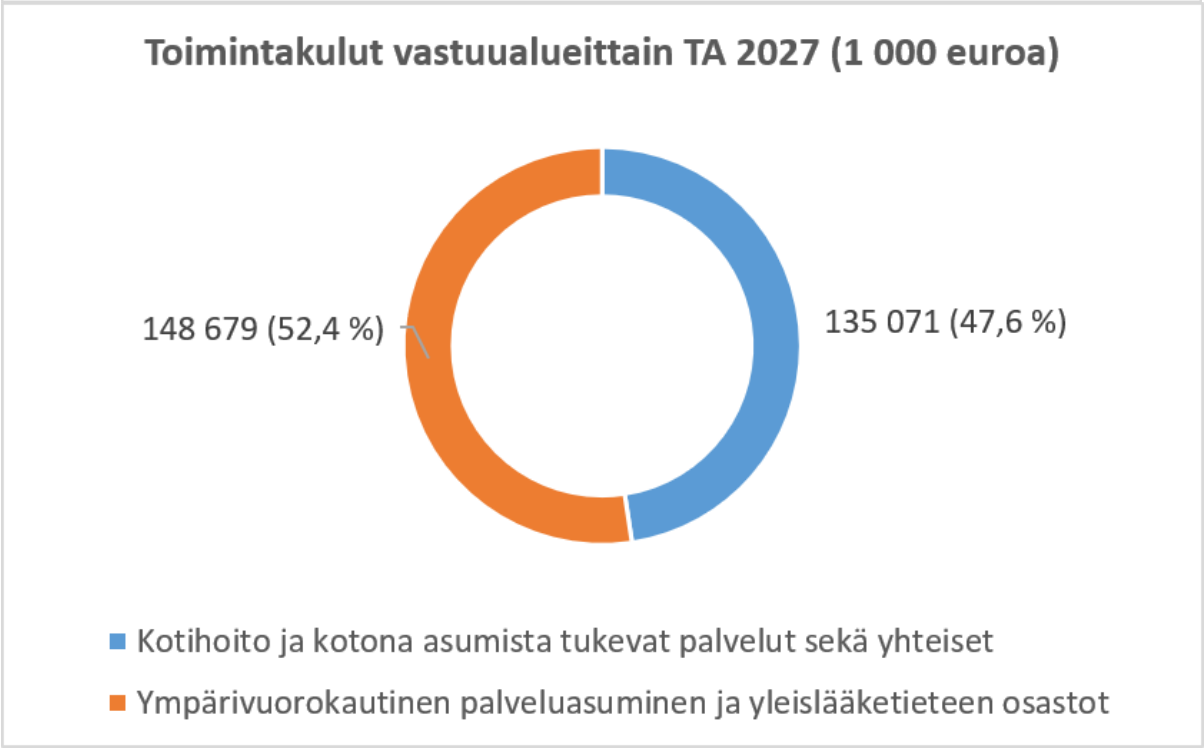

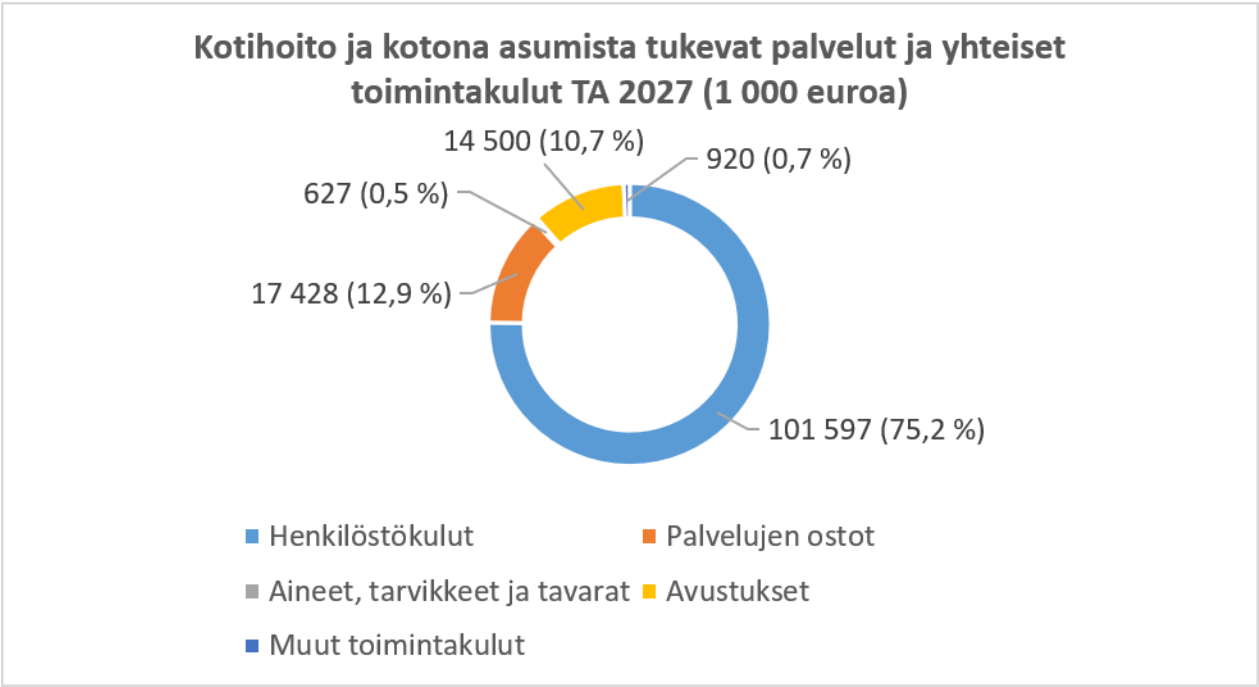
Tavoite 3: Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä

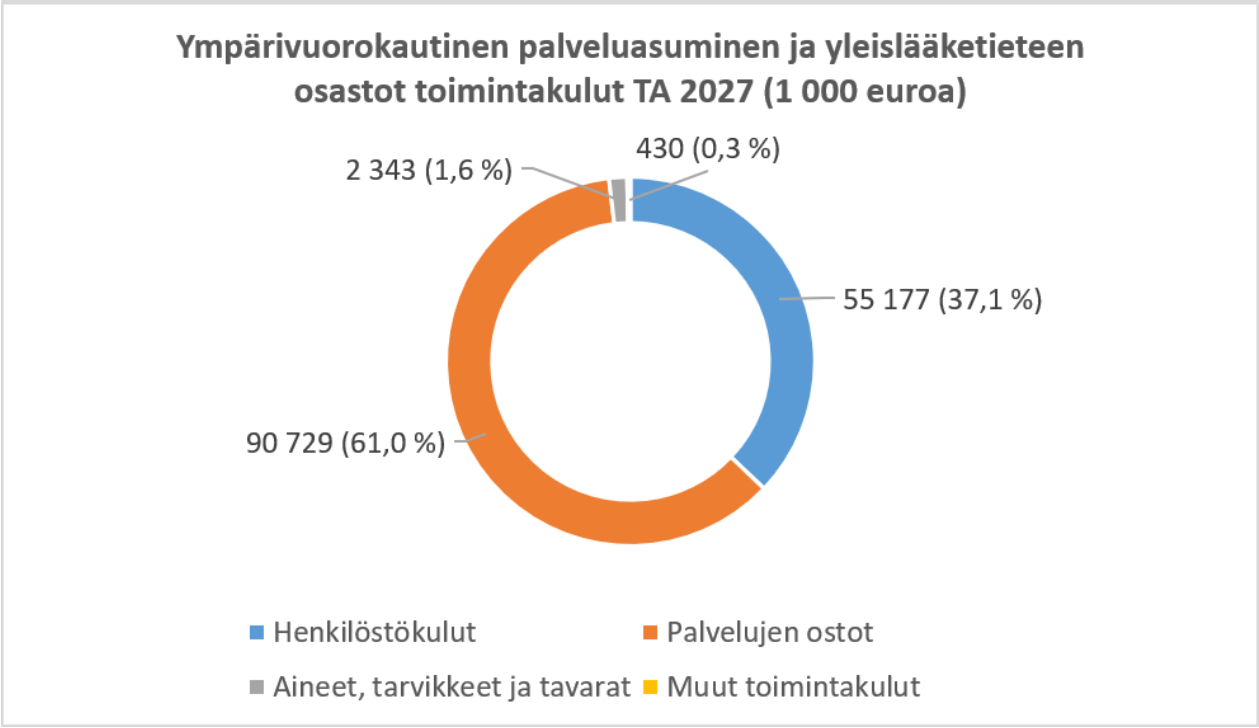

	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**50 127**	**52 229**	**51 557**	**2,9 %**	**-1,3 %**
Myyntituotot	1 409	2 000	1 560	10,7 %	-22,0 %
Maksutuotot	48 718	50 125	49 997	2,6 %	-0,3 %
Tuet ja avustukset		10			-100,0 %
Muut toimintatuotot		94			-100,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-282 359**	**-288 695**	**-283 750**	**0,5 %**	**-1,7 %**
Henkilöstökulut	-159 514	-162 460	-156 774	-1,7 %	-3,5 %
Palkat ja palkkiot	-129 496		-127 408	-1,6 %	
Henkilösivukulut	-30 018		-29 365	-2,2 %	
Palvelujen ostot	-102 906	-107 277	-108 157	5,1 %	0,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 369	-2 834	-2 969	-11,9 %	4,8 %
Avustukset	-14 668	-14 389	-14 500	-1,1 %	0,8 %
Muut toimintakulut	-1 903	-1 735	-1 350	-29,1 %	-22,2 %
TOIMINTAKATE	**-232 233**	**-236 466**	**-232 193**	**0,0 %**	**-1,8 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0		-100,0 %
Korkotuotot	0				
Muut rahoitustuotot	0				
Korkokulut	0				
Muut rahoituskulut	0	0			-100,0 %
VUOSIKATE	**-232 233**	**-236 466**	**-232 193**	**0,0 %**	**-1,8 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-120	-148	-269	124,1 %	82,2 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-120	-148	-269	124,1 %	82,2 %
Arvonalentumiset	0	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	**-232 353**	**-236 613**	**-232 462**	**0,0 %**	**-1,8 %**

Toimintakulut TA 2027
5,1 %
1,0 %
0,5 %
55,3 %
38,1 %
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Toimintakulut vastuualueittain TA 2027 (1 000 euroa)
148 679 (52,4 %)
135 071 (47,6 %)
Kotihoito ja kotona asumista tukevat palvelut sekä yhteiset
Ympärivuorokautinen palveluasuminen ja yleislääketieteen osastot

Kotihoito ja kotona asumista tukevat palvelut ja yhteiset toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
14 500 (10,7 %)
920 (0,7 %)
627 (0,5 %)
17 428 (12,9 %)
101 597 (75,2 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Ympärivuorokautinen palveluasuminen ja yleislääketieteen osastot toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
430 (0,3 %)
2 343 (1,6 %)
55 177 (37,1 %)
90 729 (61,0 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

2.1.5. Erityis- ja sairaalapalvelut

Erityis- ja sairaalapalvelut tuottavat hyvinvointialueen yhteiset erityisosaamista vaativat palvelut, jotka tulevat asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Toimimme vaikuttavasti, asiakas- ja potilaslähtöisesti sekä taloudellisesti kestävällä tavalla osana koko palvelujärjestelmää.

Keskeiset muutokset 2027

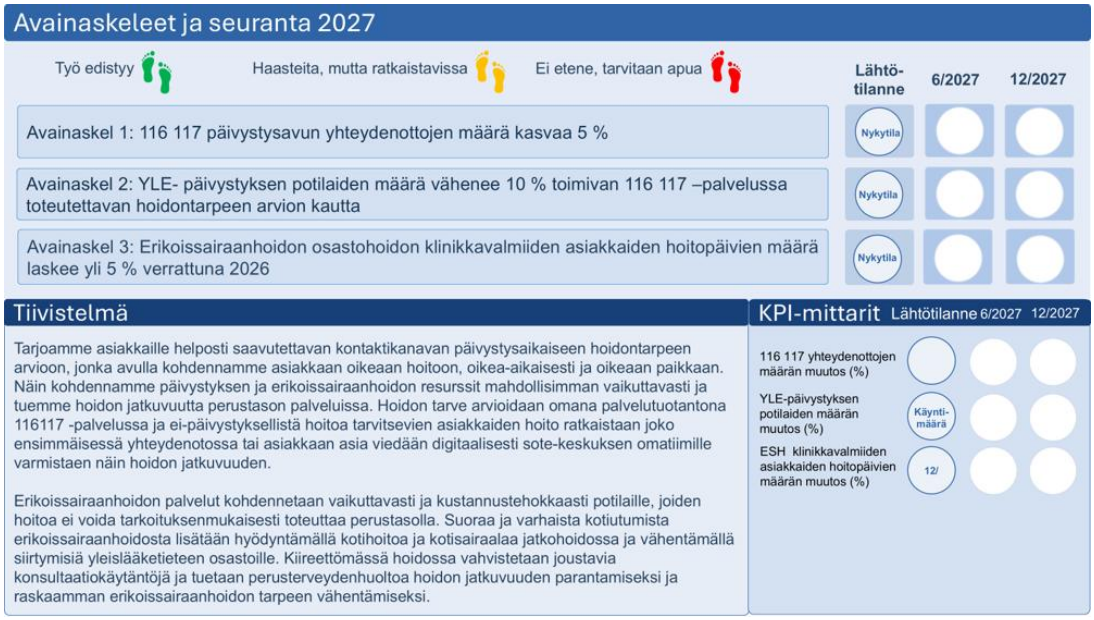
Osastopaikkojen määrää tarkastellaan erikoissairaanhoidon osastoilla, vähennyksiä on tehty vuoteen 2026 verrattuna ja tarkoitus on edelleen osastopaikkojen määrää tarkastella ikääntyneiden palveluiden hoitoketjuyhteistyön edetessä. Osastotilojen vapautuessa tavoitteena on lisätä yleislääketieteen osastopaikkoja Satasairaalassa siirtämällä toimintaa muilta yleislääketieteen osastoilta yhteistyössä ikääntyneiden palveluiden kanssa.

Ostopalveluiden määrää vähennetään erityisesti lääkäripalveluiden ostojen osalta. Lääkäreiden rekrytointi on jossain määrin helpottunut muutamia yksittäisiä erikoisaloja lukuun ottamatta. Henkilöstökustannuksia vähennetään jättämällä täyttämättä eläköitymisen tai muun irtisanoutumisen myötä vapautuneita vakansseja. Myös lääkäreiden päivystysjärjestelyjä on tarkasteltu.

Lääkinnällinen kuntoutus ja soten sihteerityö yhdistyvät kumpikin yhdeksi hallinnolliseksi kokonaisuudeksi sijoittuen erityis- ja sairaalapalveluiden toimialueelle Yhteiset palvelut –vastuualueelle. Muutos aiheuttaa muilta soten toimialueilta noin 300 työntekijän siirtymisen erityis- ja sairaalapalveluiden toimialueelle. Siirtyvän henkilöstön palkkakustannukset ovat vuonna 2026 noin 12 miljoonaa euroa, mikä näkyy lisäyksenä toimialueen henkilöstöbudjetissa. Vastaava summa on vähennetty muilta toimialueilta, joilta henkilöstö on siirtynyt. Siirtynyt summa ei ole sisältänyt tulevia palkankorotuksia.

Sotekeskuspalveluiden kanssa yhteistyötä tiivistetään eri sairauskokonaisuuksien osalta, jotta päästään hoidon kohdentamisessa mahdollisimman oikea-aikaiseen hoitoon ja hoito tapahtuisi oikealla hoidon portaalla.

Tavoite 1: Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva

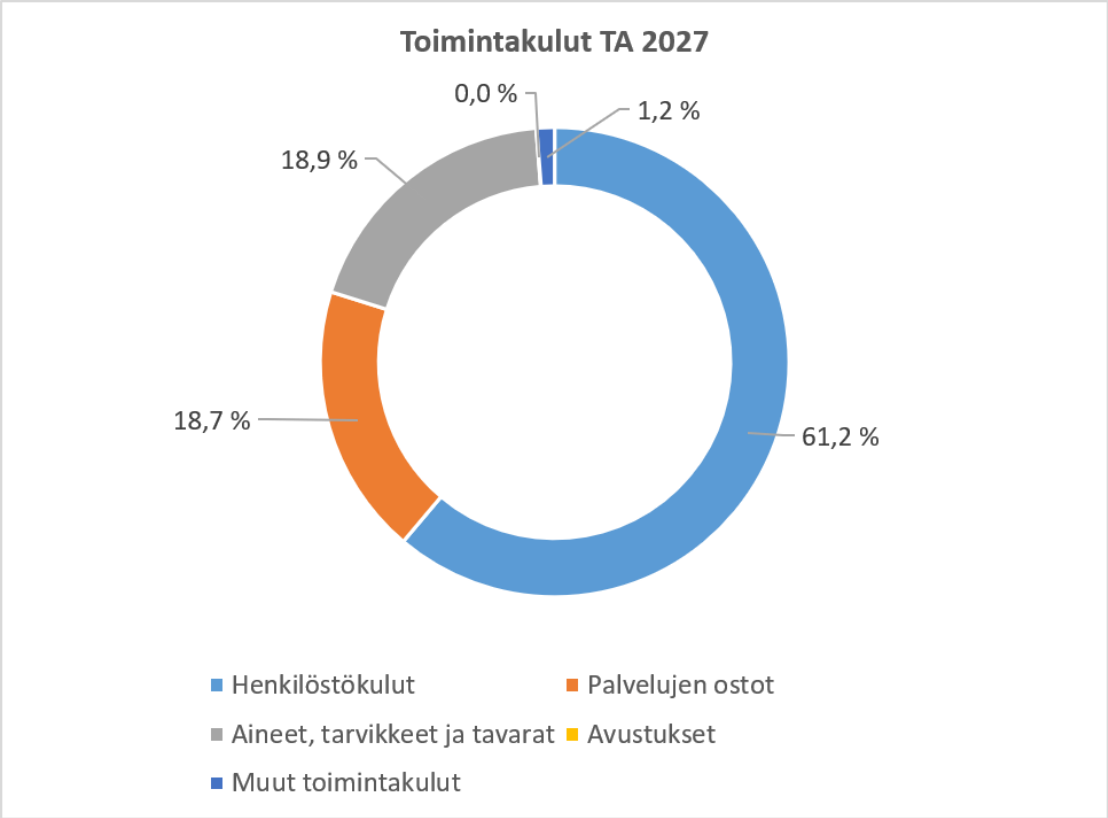
Tavoite 2: Johtamisemme on oikeudenmukaista

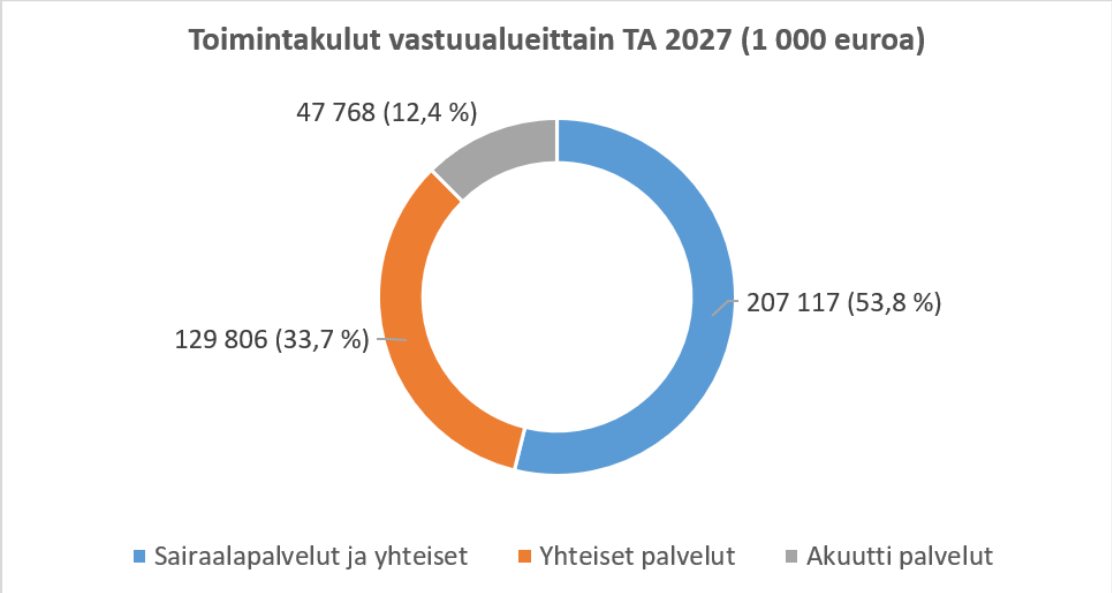

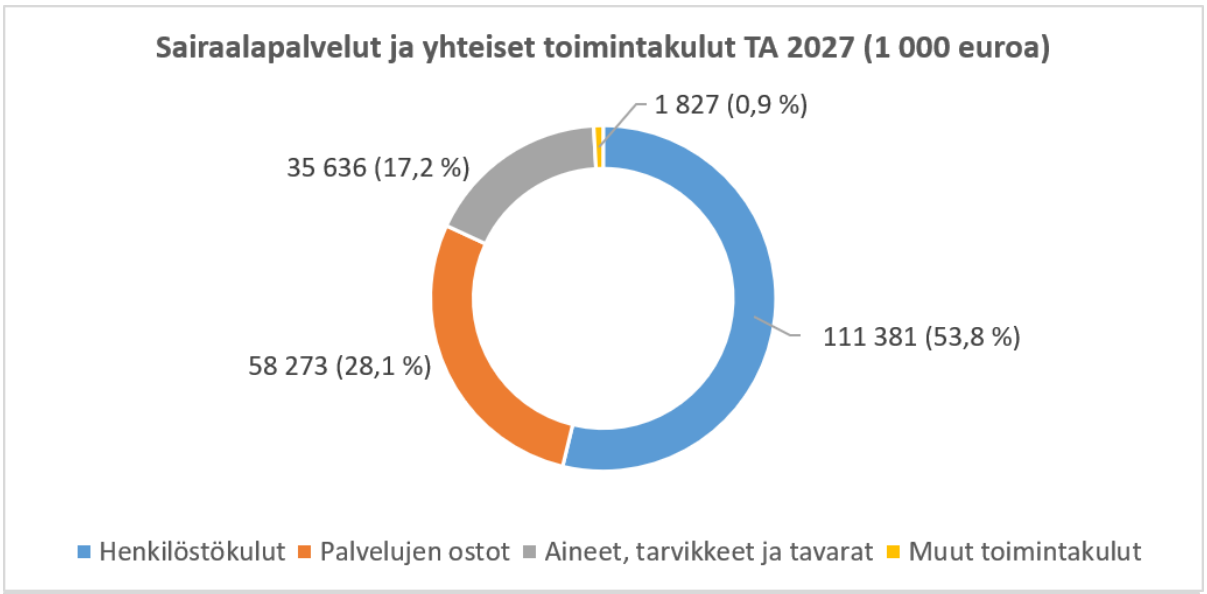
Tavoite 3: Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä

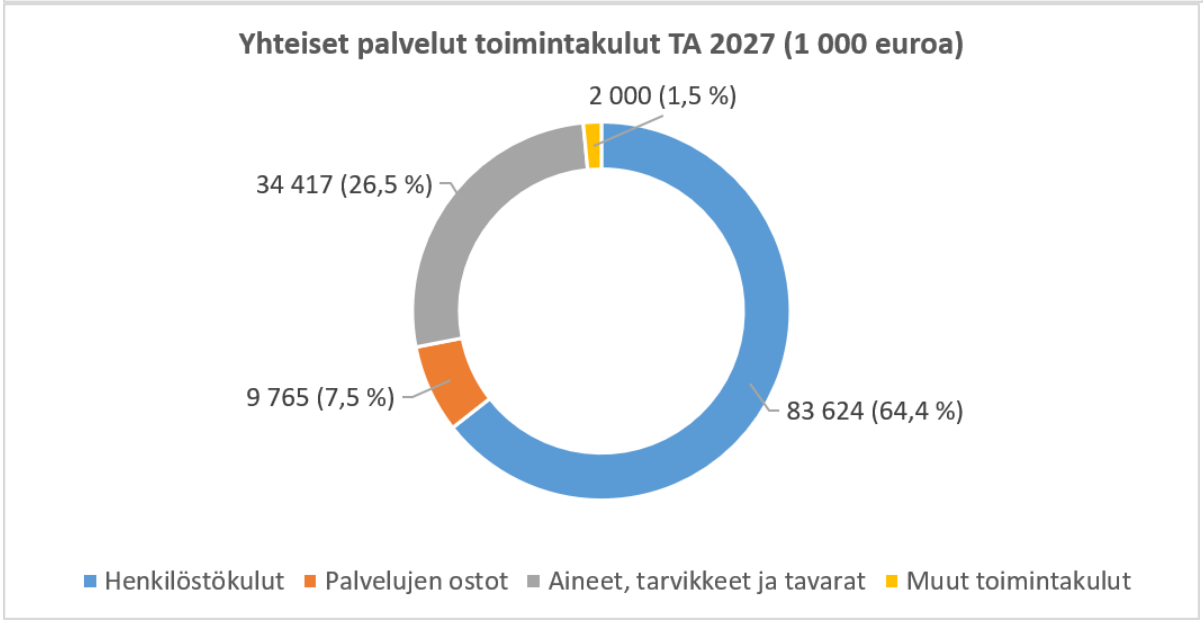

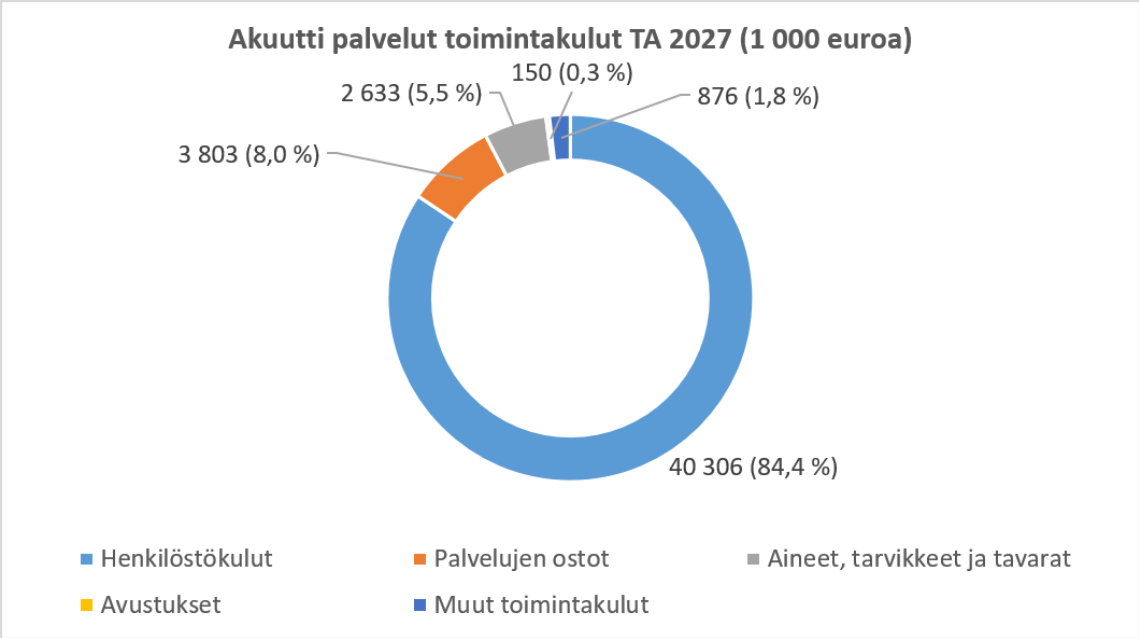
	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**61 581**	**63 861**	**68 915**	**11,9 %**	**7,9 %**
Myyntituotot	31 134	33 145	32 891	5,6 %	-0,8 %
Maksutuotot	27 001	27 451	32 633	20,9 %	18,9 %
Tuet ja avustukset	3 335	3 249	3 375	1,2 %	3,9 %
Muut toimintatuotot	111	17	16	-85,5 %	-5,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-378 771**	**-381 027**	**-384 691**	**1,6 %**	**1,0 %**
Henkilöstökulut	-230 348	-224 396	-235 310	2,2 %	4,9 %
Palkat ja palkkiot	-187 113		-191 279	2,2 %	
Henkilösivukulut	-43 234		-44 032	1,8 %	
Palvelujen ostot	-75 159	-82 790	-71 841	-4,4 %	-13,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 883	-68 793	-72 686	7,1 %	5,7 %
Avustukset	-150	-125	-150	0,0 %	20,1 %
Muut toimintakulut	-5 231	-4 923	-4 704	-10,1 %	-4,4 %
TOIMINTAKATE	**-317 190**	**-317 166**	**-315 777**	**-0,4 %**	**-0,4 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-3	0		-100,0 %
Korkotuotot	0				
Muut rahoitustuotot	0				
Korkokulut	0	0			
Muut rahoituskulut	0	-3			-100,0 %
VUOSIKATE	**-317 190**	**-317 169**	**-315 777**	**-0,4 %**	**-0,4 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 970	-2 944	-3 249	9,4 %	10,4 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 970	-2 944	-3 249	9,4 %	10,4 %
Arvonalentumiset	0	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	**-320 160**	**-320 112**	**-319 026**	**-0,4 %**	**-0,3 %**

Toimintakulut TA 2027
0,0 %
1,2 %
18,9 %
18,7 %
61,2 %
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Toimintakulut vastuualueittain TA 2027 (1 000 euroa)
47 768 (12,4 %)
207 117 (53,8 %)
129 806 (33,7 %)
Sairaalapalvelut ja yhteiset
Yhteiset palvelut
Akuutti palvelut

Sairaalapalvelut ja yhteiset toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
1 827 (0,9 %)
35 636 (17,2 %)
111 381 (53,8 %)
58 273 (28,1 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Yhteiset palvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
2 000 (1,5 %)
34 417 (26,5 %)
9 765 (7,5 %)
83 624 (64,4 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Akuutti palvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
150 (0,3 %)
2 633 (5,5 %)
876 (1,8 %)
3 803 (8,0 %)
40 306 (84,4 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

2.1.6. Pelastuslaitos

Pelastuslaitos toimialueen tehtävänä on vastata pelastuslaissa hyvinvointialueen pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä aluevaltuuston päättämän pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisesti. Pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksen tulee vastata alueen onnettomuusriskejä.

Pelastuslaitos vastaa pelastustoiminnasta, onnettomuuksien ehkäisystä sekä varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin niiltä osin kuin ne toimialueelle kuuluvat. Lisäksi toimialue osallistuu osaltaan ensihoitopalveluiden tuottamiseen.

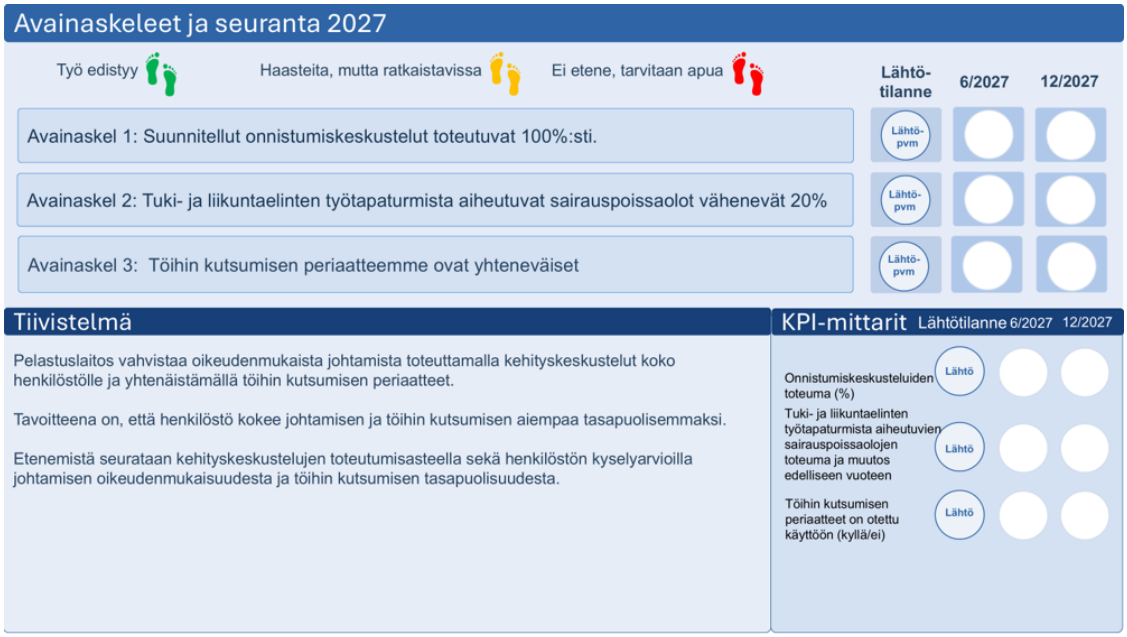
Keskeiset muutokset 2027

Pelastuslaitoksen toiminta jatkuu joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta samana edellisiin vuosiin nähden. Eräillä osa-alueilla kustannukset kasvavat, jolloin toiminta sopeutetaan annettuun talousraamiin muun muassa tehostamalla palvelutuotantoa sekä tinkimällä palveluiden, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoista. Henkilöstömäärä pienenee vähäisessä määrin, lisäksi sopimuspalokuntakorvausten odotetaan laskevan. Eräisiin palvelumaksuihin kohdistuu yleistä kustannustason nousua vastaava korotuspaine. Muutosten vaikutus asiakkaisiin ja palvelutuotantoon on vähäinen.

Tavoite 1: Asiakkaan palvelukokonaisuus on sujuva

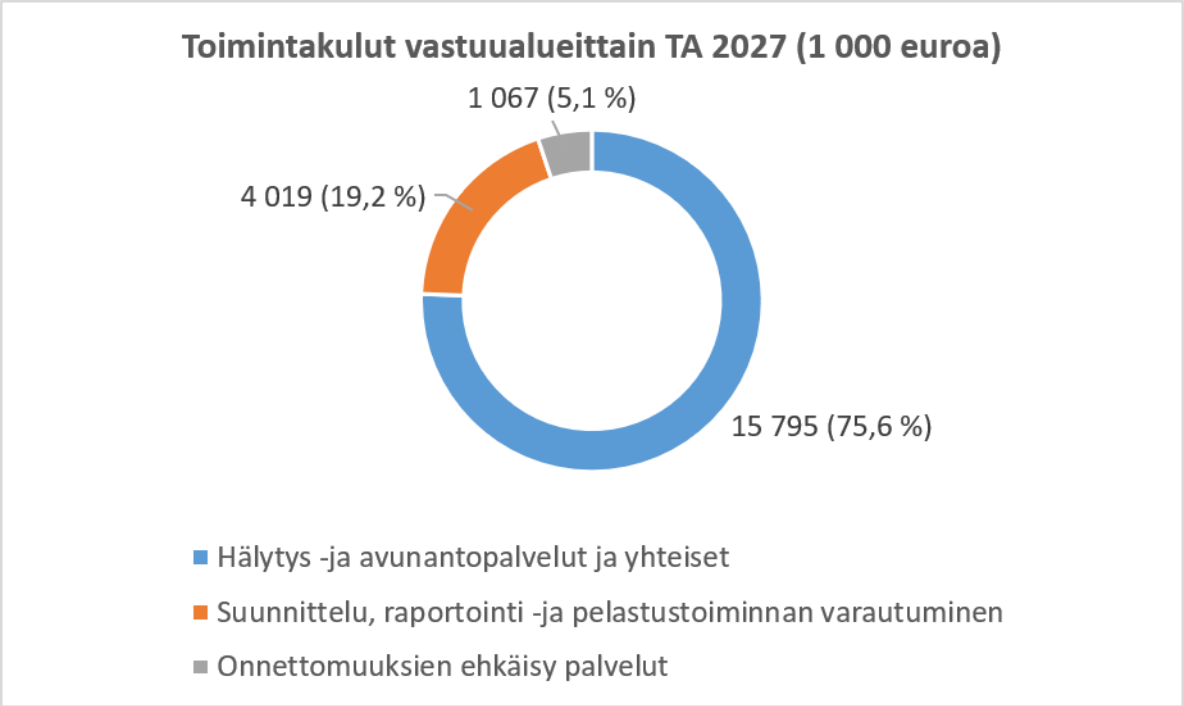
Tavoite 2: Johtamisemme on oikeudenmukaista

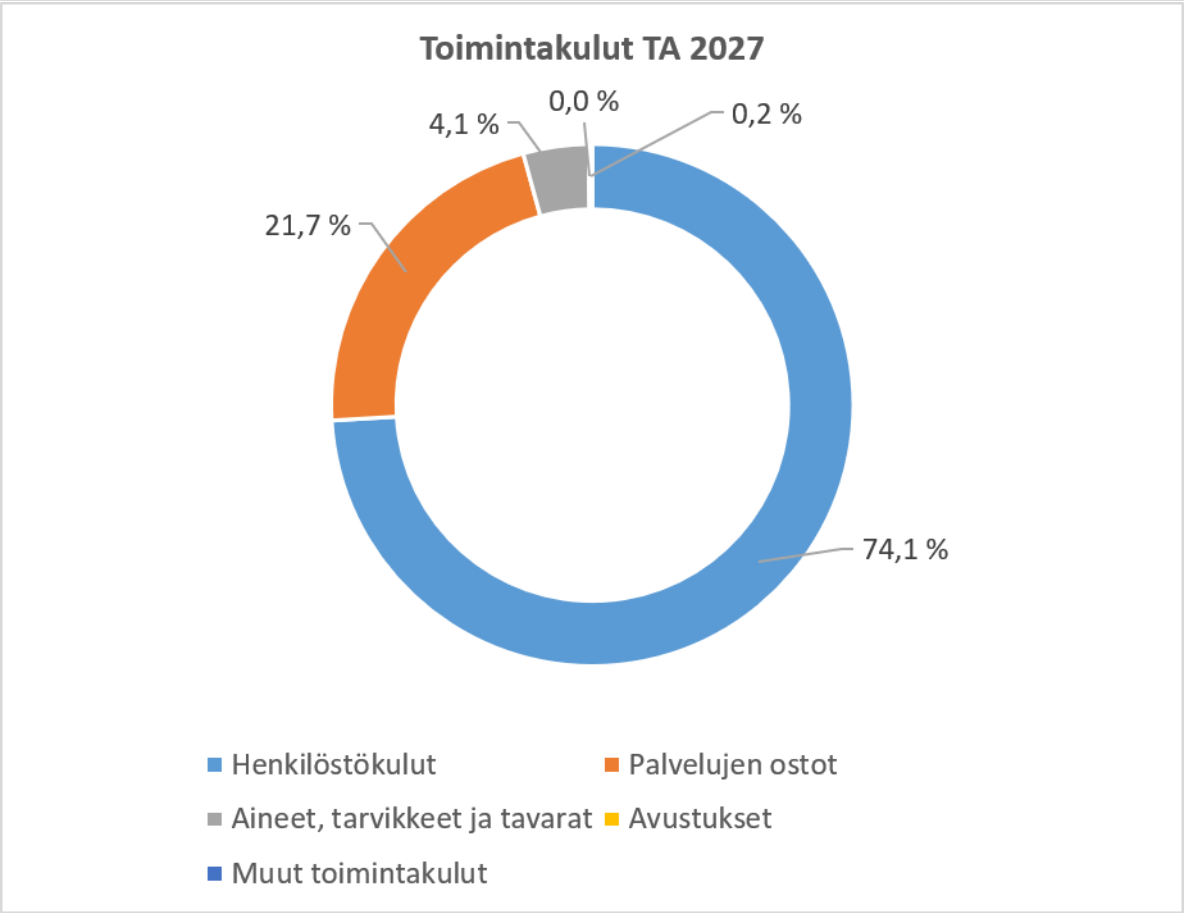

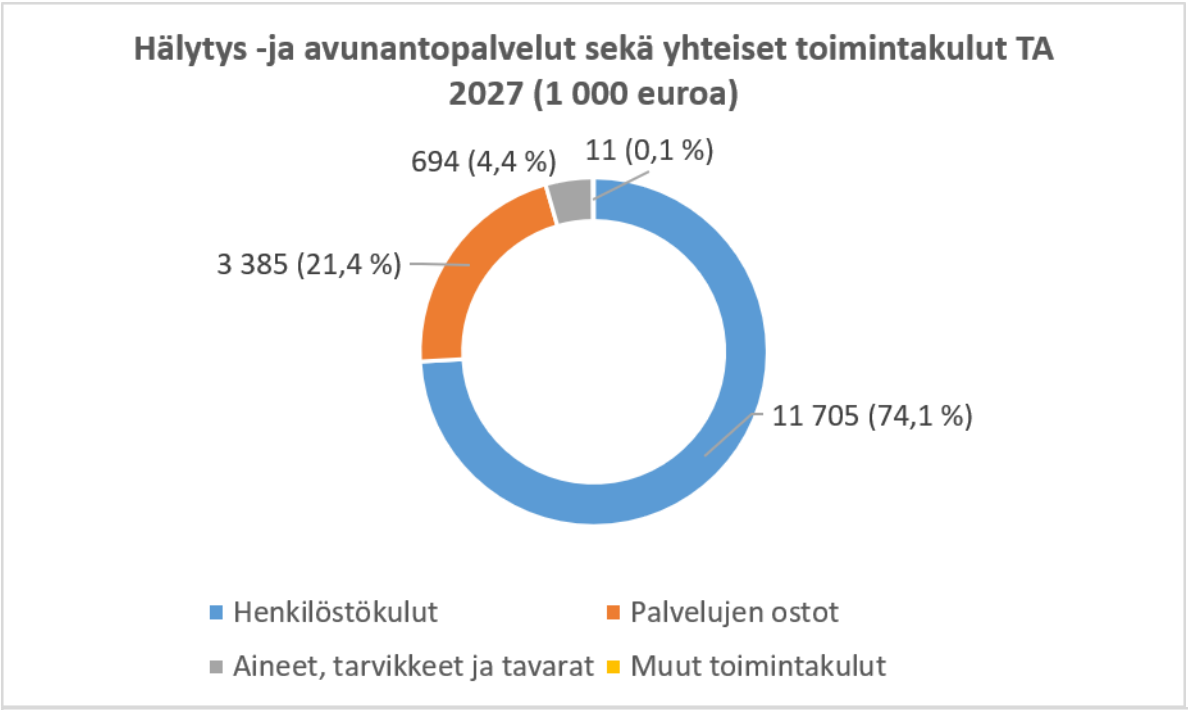
Tavoite 3: Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä

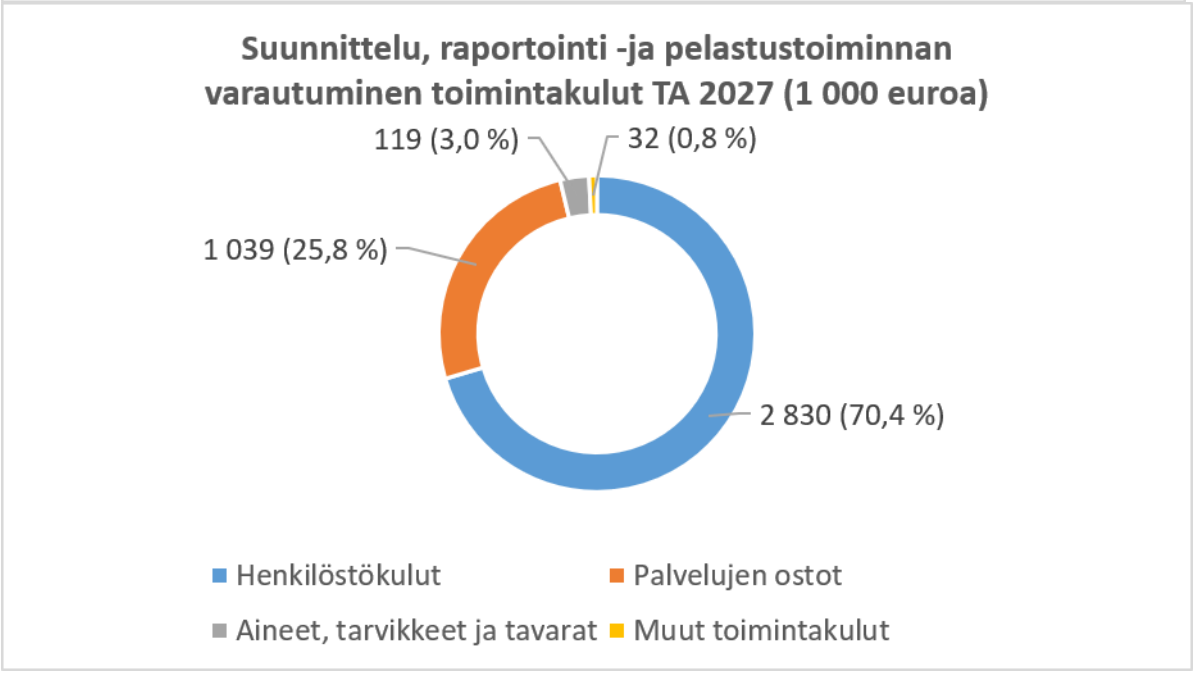

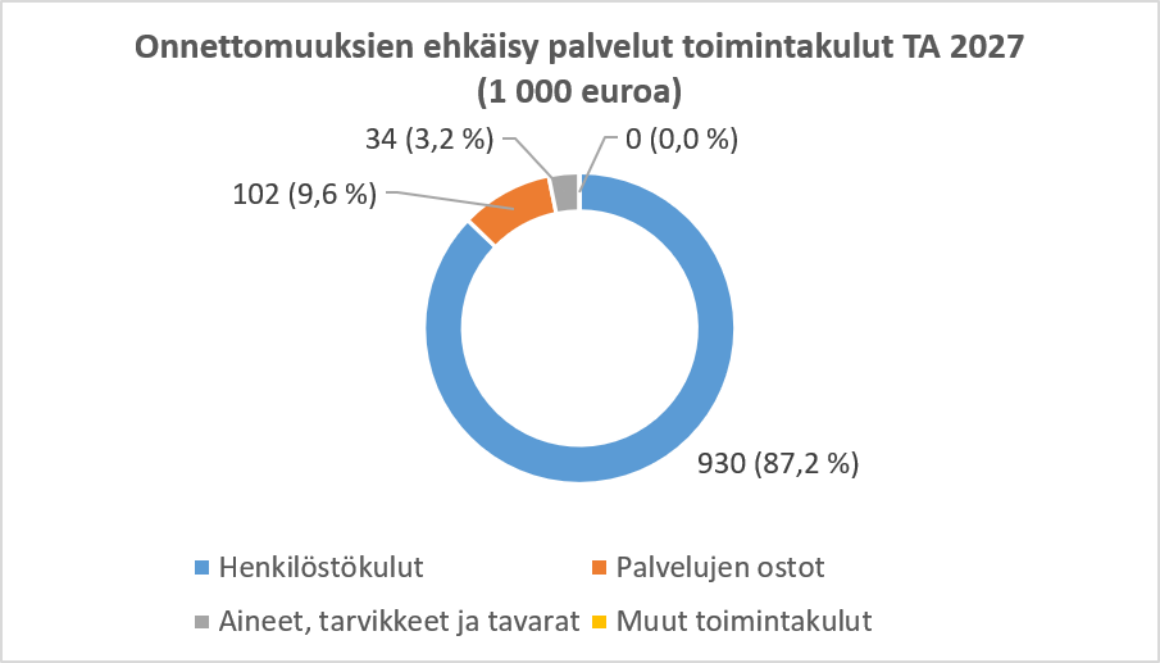
	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**388**	**482**	**621**	**60,1 %**	**28,9 %**
Myyntituotot	5	21	21	320,0 %	0,6 %
Maksutuotot	181	175	210	16,0 %	20,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0		
Muut toimintatuotot	202	286	390	93,2 %	36,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-20 739**	**-20 604**	**-20 881**	**0,7 %**	**1,3 %**
Henkilöstökulut	-15 357	-14 864	-15 465	0,7 %	4,0 %
Palkat ja palkkiot	-12 470		-12 571	0,8 %	
Henkilösivukulut	-2 887		-2 894	0,2 %	
Palvelujen ostot	-4 573	-4 676	-4 525	-1,0 %	-3,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-764	-944	-847	10,8 %	-10,4 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-45	-120	-44	-1,8 %	-63,3 %
TOIMINTAKATE	**-20 351**	**-20 122**	**-20 260**	**-0,4 %**	**0,7 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	0		-100,0 %
Korkotuotot	0		0		
Muut rahoitustuotot	0		0		
Korkokulut	0		0		
Muut rahoituskulut	0	-1	0		-100,0 %
VUOSIKATE	**-20 351**	**-20 123**	**-20 260**	**-0,4 %**	**0,7 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 121	-1 051	-1 078	-3,8 %	2,6 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 121	-1 051	-1 078	-3,8 %	2,6 %
Arvonalentumiset	0	0	0		
TILIKAUDEN TULOS	**-21 472**	**-21 175**	**-21 338**	**-0,6 %**	**0,8 %**

Toimintakulut vastuualueittain TA 2027 (1 000 euroa)
1 067 (5,1 %)
4 019 (19,2 %)
15 795 (75,6 %)
Hälytys -ja avunantopalvelut ja yhteiset
Suunnittelu, raportointi -ja pelastustoiminnan varautuminen
Onnettomuuksien ehkäisy palvelut

Toimintakulut TA 2027
0,0 %
4,1 %
0,2 %
21,7 %
74,1 %
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

Hälytys -ja avunantopalvelut sekä yhteiset toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
694 (4,4 %)
11 (0,1 %)
3 385 (21,4 %)
11 705 (74,1 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Suunnittelu, raportointi -ja pelastustoiminnan varautuminen toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
119 (3,0 %)
32 (0,8 %)
1 039 (25,8 %)
2 830 (70,4 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Onnettomuuksien ehkäisy palvelut toimintakulut TA 2027
(1 000 euroa)
34 (3,2 %)
0 (0,0 %)
102 (9,6 %)
930 (87,2 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

2.1.7. Konsernipalvelut

Konsernipalvelut tuottaa Satakunnan hyvinvointialueen keskitetyt tukipalvelut ja varmistaa edellytykset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen sujuvalle, turvalliselle ja taloudellisesti kestävälle toiminnalle. Toimialue vastaa henkilöstö-, hallinto-, talous-, ICT- ja digipalveluista, teknisistä palveluista sekä hankinta- ja logistiikkapalveluista. Lisäksi konsernipalvelut tukee hyvinvointialueen strategista johtamista, talouden ohjausta, toiminnan kehittämistä ja yhtenäisten toimintatapojen toteuttamista koko organisaatiossa, mahdollistaen laadukkaiden palvelujen tuottamisen satakuntalaisille. Konsernipalvelut toimii toimialueiden strategisena kumppanina, ja sen onnistuminen näkyy toimialueiden kyvyssä saavuttaa omat tavoitteensa.

Keskeiset muutokset 2027

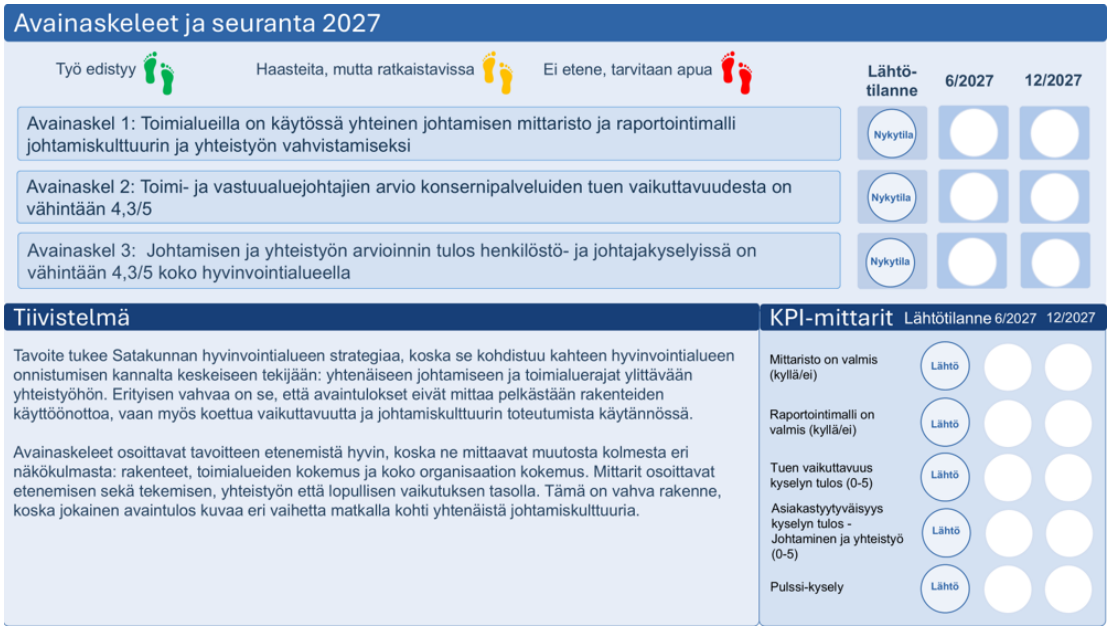
Konsernipalvelut toteuttaa vuonna 2027 alijäämien kattamissuunnitelmaa uudistamalla tukipalvelujen toimintatapoja ja palvelurakennetta. Säästöjä ja tuottavuushyötyjä tavoitellaan erityisesti toimitiloista, henkilöstörakenteesta ja -eduista, ICT-järjestelmistä, hankinnoista, ostopalveluista sekä tukipalvelujen tuotantotavoista. Alijäämien kattamissuunnitelmassa konsernipalvelujen vuoden 2027 sopeutustarve on 2,8 milj. euroa.

Muutokset vuodelle 2027 painottuvat ennen kaikkea tukipalvelujen tuotantotapaan. Palvelurakennetta uudistetaan keskittämällä ateriatuotantoa, välinehuoltoa ja kuljetuspalveluja sekä vähentämällä ICT-järjestelmien määrää. Ostopalveluja korvataan omalla tuotannolla silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaista. Samalla vahvistetaan ICT:n omaa asiantuntijuutta sekä laajennetaan digiasiointia, puheentunnistusta, asiakkuudenhallintaa ja toiminnanohjausta.

Henkilöstöresursseja kohdennetaan uudelleen. Henkilöstömäärää vähennetään valituissa toiminnoissa, mutta tehtävien siirtyminen muilta toimialueilta ja ostopalvelujen korvaaminen omalla työllä lisäävät resursseja toisissa palveluissa. Palkankorotusten ja toiminnallisten muutosten vuoksi henkilöstökulut voivat tästä huolimatta kasvaa.

Muutosten välittömät vaikutukset alueen asukkaisiin ovat pääosin vähäisiä, koska ne kohdistuvat ensisijaisesti sisäisiin tukipalveluihin. Tavoitteena on turvata sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen tukipalveluiden toimintaedellytykset aiempaa kustannustehokkaammin sekä parantaa digitaalisten palvelujen saavutettavuutta.

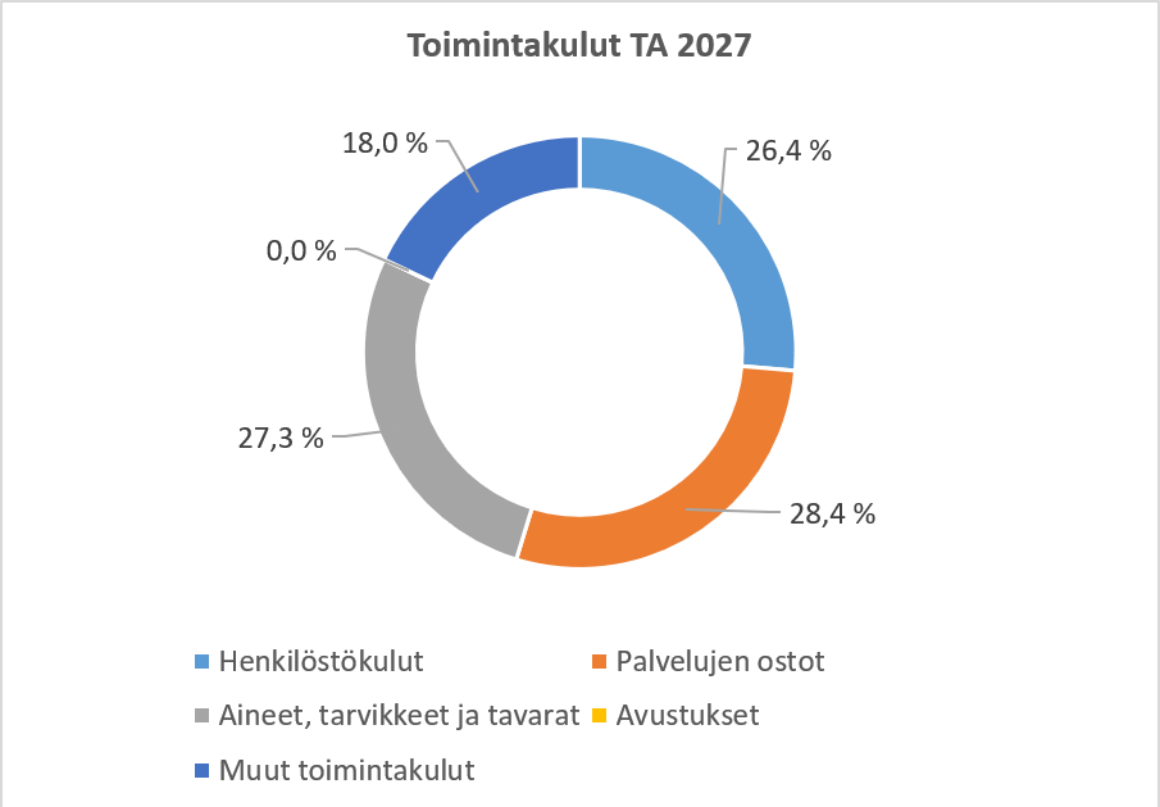
Tavoite 1: Johtamisemme on oikeudenmukaista

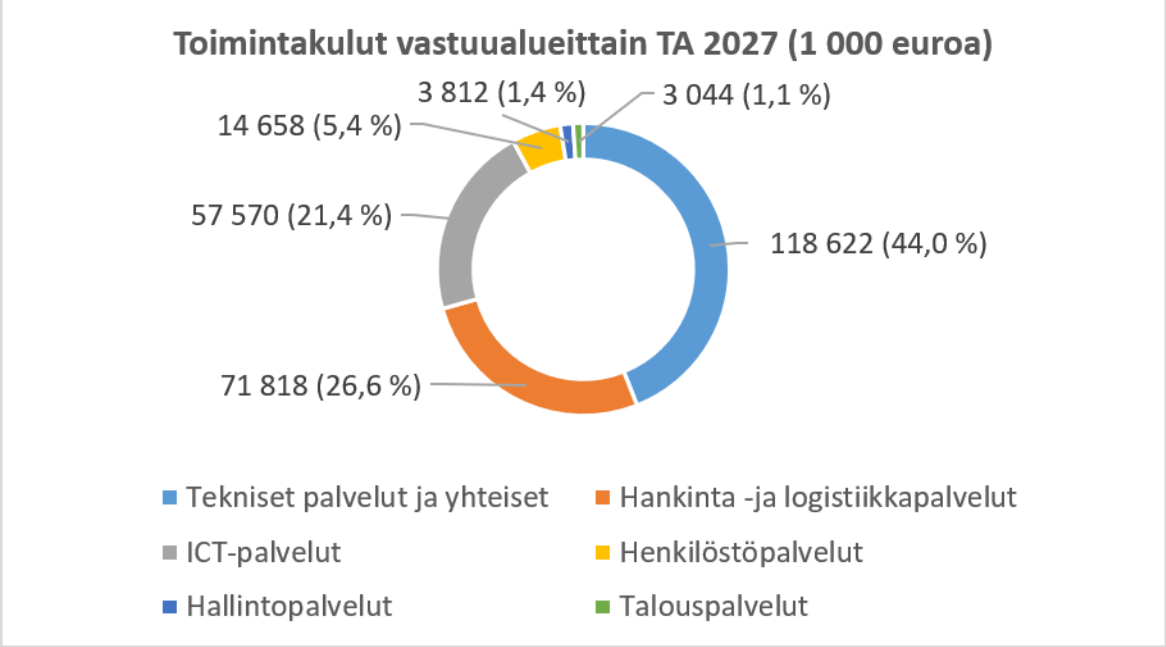

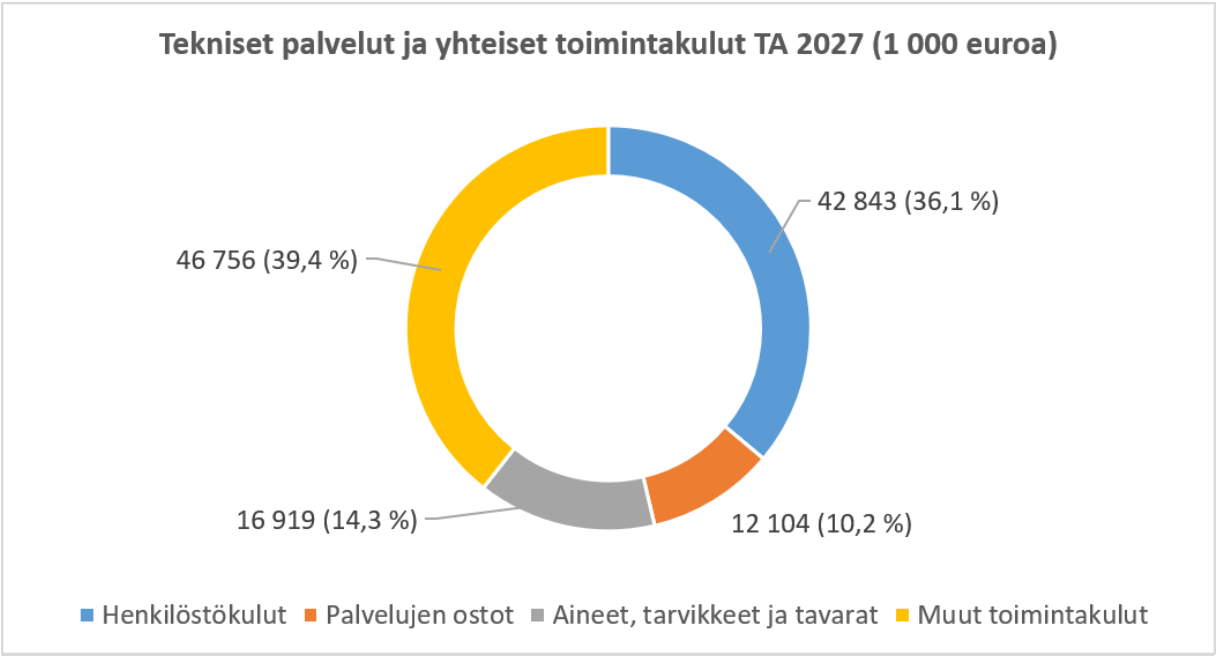
Tavoite 2: Huolehdimme rahojen riittämisestä ja katamme alijäämiä

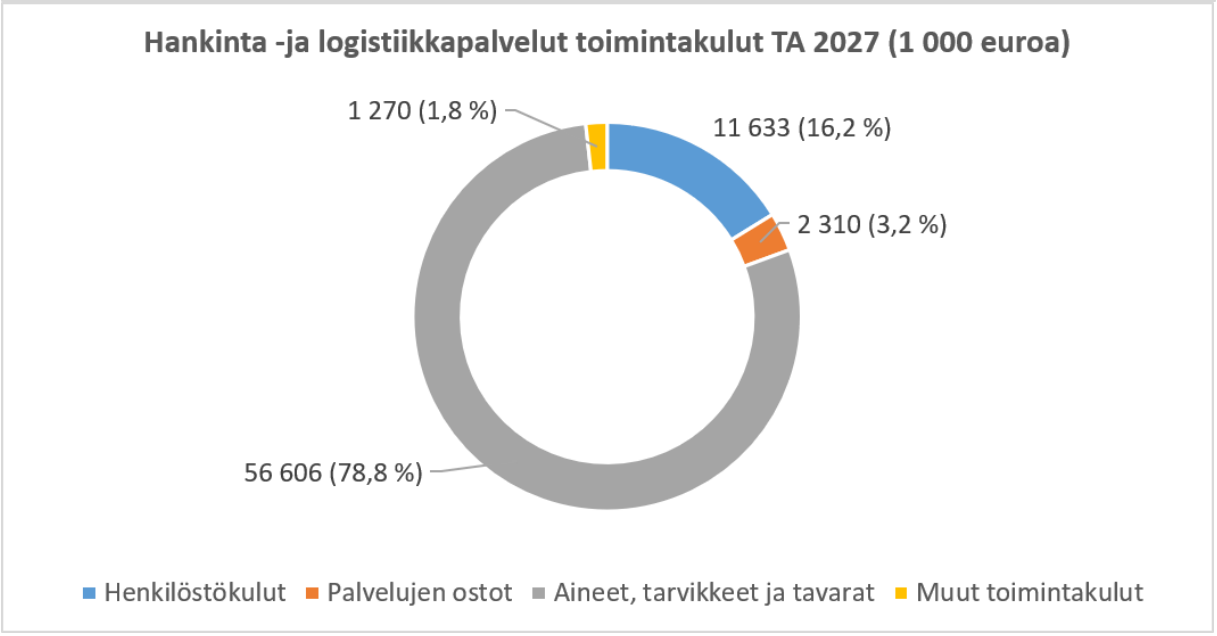

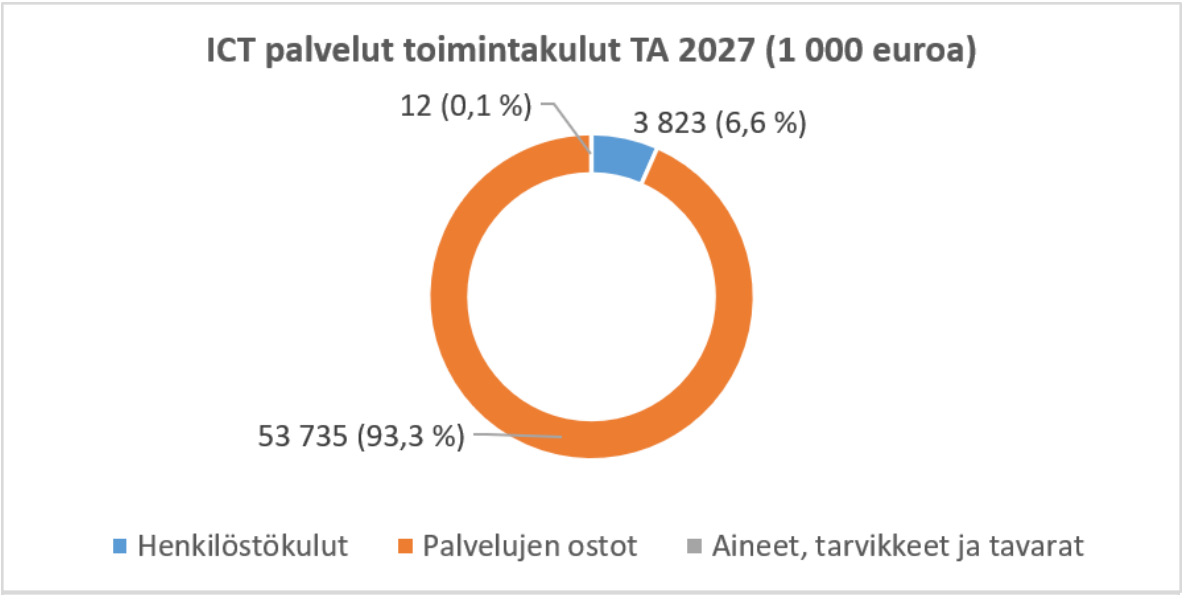
	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**58 614**	**55 877**	**57 132**	**-2,5 %**	**2,2 %**
Myyntituotot	40 474	38 332	39 339	-2,8 %	2,6 %
Maksutuotot		0			-100,0 %
Tuet ja avustukset	2 878	3 387	2 942	2,2 %	-13,1 %
Muut toimintatuotot	15 263	14 158	14 851	-2,7 %	4,9 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-275 826**	**-260 864**	**-269 524**	**-2,3 %**	**3,3 %**
Henkilöstökulut	-69 420	-66 518	-71 049	2,3 %	6,8 %
Palkat ja palkkiot	-56 368		-57 754	2,5 %	
Henkilösivukulut	-13 052		-13 295	1,9 %	
Palvelujen ostot	-74 355	-71 246	-76 478	2,9 %	7,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73 674	-70 628	-73 615	-0,1 %	4,2 %
Avustukset	0	0	0		
Muut toimintakulut	-58 377	-52 472	-48 383	-17,1 %	-7,8 %
TOIMINTAKATE	**-217 211**	**-204 987**	**-212 392**	**-2,2 %**	**3,6 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	-937	1 464	-1 472	57,1 %	-200,5 %
Korkotuotot	93	395	93	0,0 %	-76,5 %
Muut rahoitustuotot	2 200	2 700	2 175	-1,1 %	-19,4 %
Korkokulut	-3 190	-1 600	-3 700	16,0 %	131,3 %
Muut rahoituskulut	-40	-31	-40	0,0 %	28,3 %
VUOSIKATE	**-218 148**	**-203 523**	**-213 864**	**-2,0 %**	**5,1 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-12 593	-14 267	-17 553	39,4 %	23,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 593	-12 773	-16 353	29,9 %	28,0 %
Arvonalentumiset	0	-1 493	-1 200		-19,6 %
TILIKAUDEN TULOS	**-230 742**	**-217 789**	**-231 417**	**0,3 %**	**6,3 %**

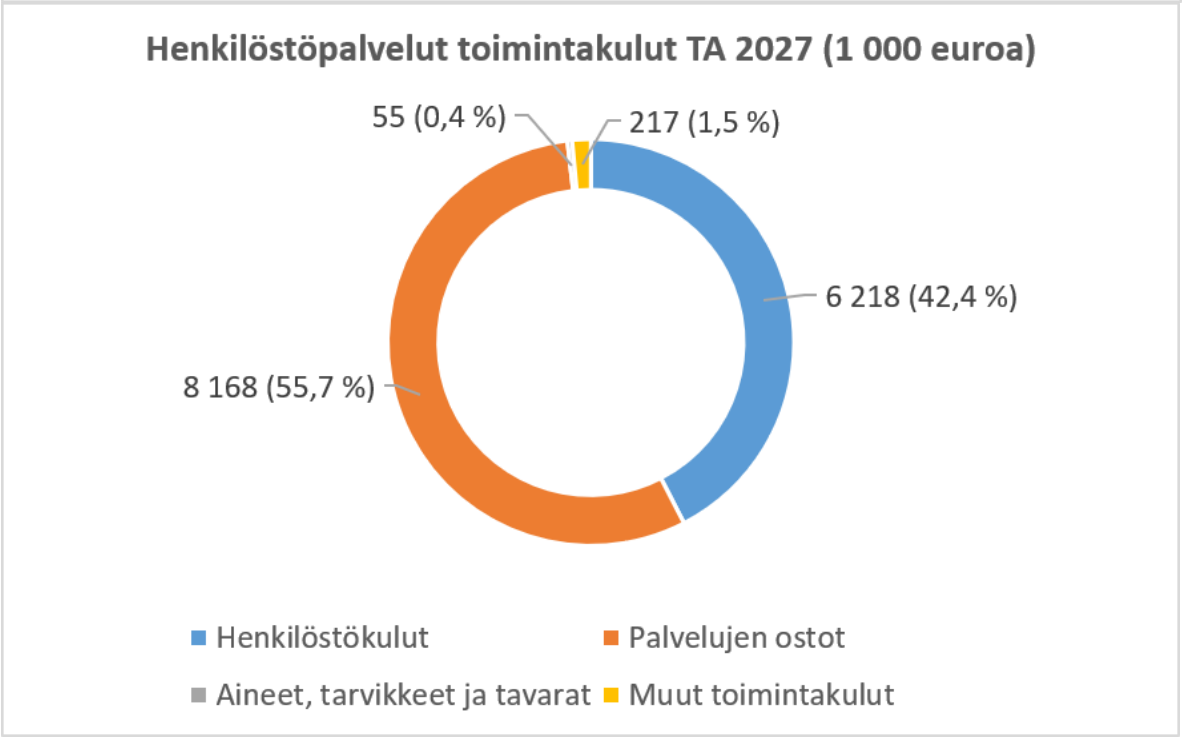

Toimintakulut TA 2027
18,0 %
26,4 %
0,0 %
27,3 %
28,4 %
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Avustukset
Muut toimintakulut

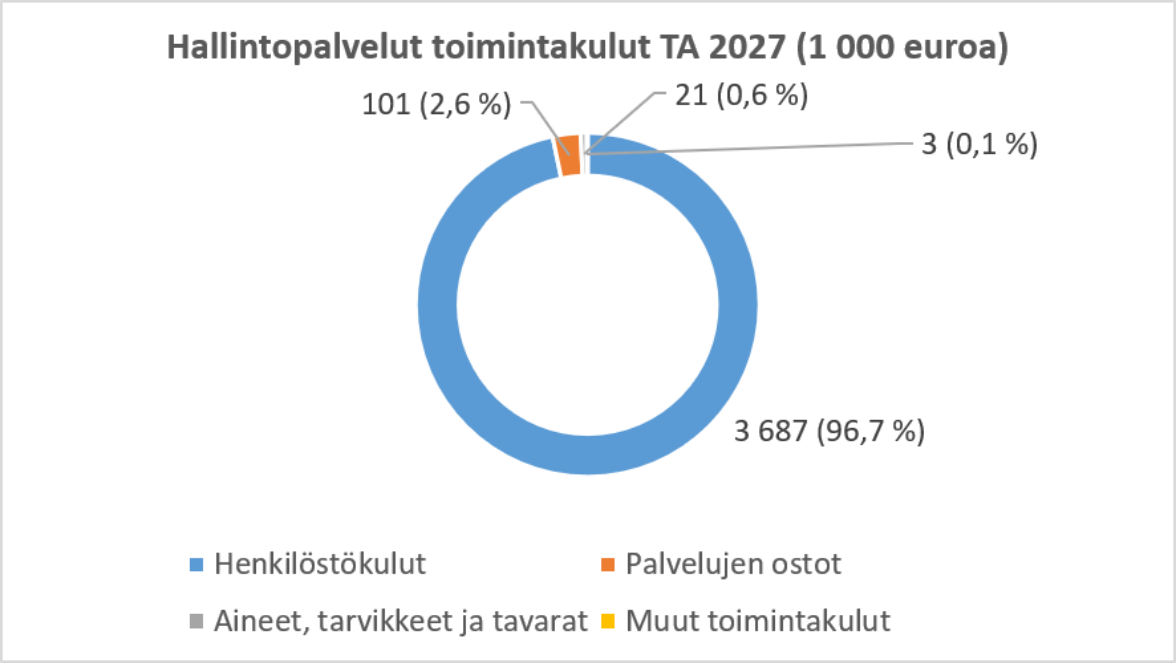

Toimintakulut vastuualueittain TA 2027 (1 000 euroa)
3 812 (1,4 %)
3 044 (1,1 %)
14 658 (5,4 %)
57 570 (21,4 %)
118 622 (44,0 %)
71 818 (26,6 %)
Tekniset palvelut ja yhteiset
Hankinta -ja logistiikkapalvelut
ICT-palvelut
Henkilöstöpalvelut
Hallintopalvelut
Talouspalvelut

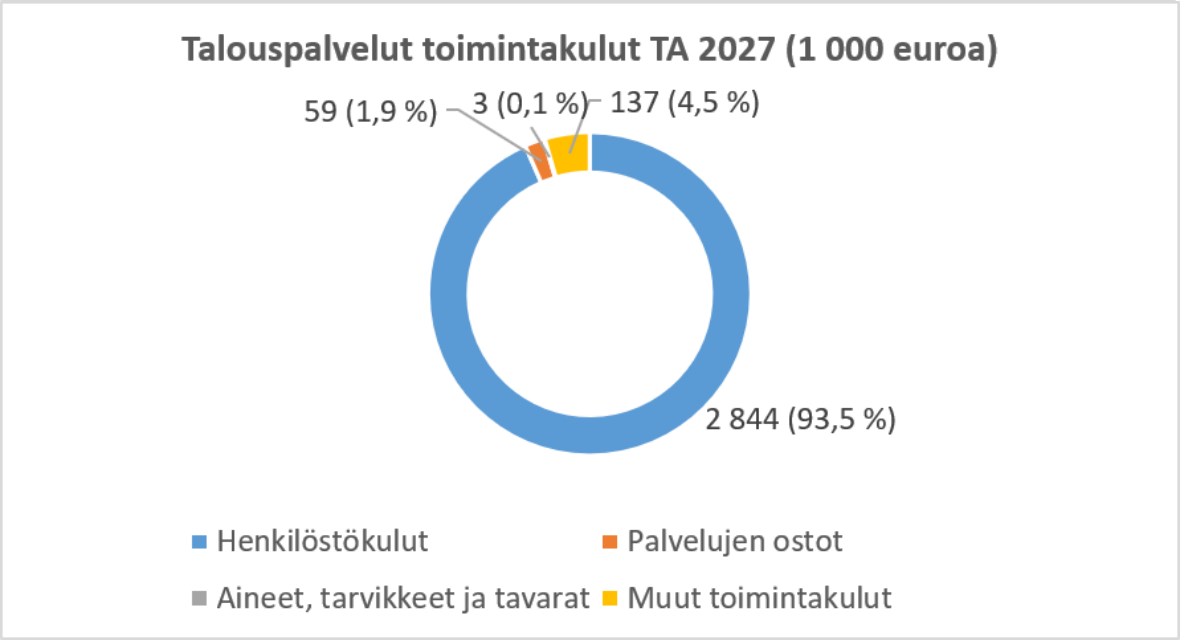

Tekniset palvelut ja yhteiset toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
42 843 (36,1 %)
46 756 (39,4 %)
16 919 (14,3 %)
12 104 (10,2 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Hankinta -ja logistiikkapalvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
1 270 (1,8 %)
11 633 (16,2 %)
2 310 (3,2 %)
56 606 (78,8 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

ICT palvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
12 (0,1 %)
3 823 (6,6 %)
53 735 (93,3 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Henkilöstöpalvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
55 (0,4 %)
217 (1,5 %)
6 218 (42,4 %)
8 168 (55,7 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Hallintopalvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
101 (2,6 %)
21 (0,6 %)
3 (0,1 %)
3 687 (96,7 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

Talouspalvelut toimintakulut TA 2027 (1 000 euroa)
59 (1,9 %)
3 (0,1 %)
137 (4,5 %)
2 844 (93,5 %)
Henkilöstökulut
Palvelujen ostot
Aineet, tarvikkeet ja tavarat
Muut toimintakulut

2.2. Palveluhinnasto

Tuotteiden hinnoittelu (ulkoinen ja sisäinen) perustuu omakustannushintoihin sisältäen sisäiset erät (vyörytykset), suunnitelmanmukaiset poistot sekä rahoituserät. Omakustannushinnat perustuvat yksikköön aiheuttamisperiaatteella kohdistettujen tuottojen ja kulujen laskentaan. Aiheuttamisperiaatteessa ja hinnoittelussa noudatetaan olennaisuuden periaatetta.

Palvelut, jotka lain mukaan edellyttävät markkinaperusteista hinnoittelua, hinnoitellaan markkinahintaperiaatteella.

2.3. Tilivelvolliset

Laki hyvinvointialueesta 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää tilivelvollisten nimeämisestä. Satakunnan hyvinvointialueen tilivelvolliset vuonna 2027 ovat:

- aluehallituksen jäsenet,
- hyvinvointialuejohtaja,
- sote-johtaja,
- toimialuejohtajat sekä
- vastuualuejohtajat.

3. Tuloslaskelma

3.1. Hyvinvointialueen tuloslaskelma 2027

	MTA26	TPE26	TA27	TA27 VRT MTA26	TA27 VRT TPE26
1 000 euroa					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	**136 468**	**139 430**	**142 451**	**4,4 %**	**2,2 %**
Myyntituotot	25 286	26 915	23 070	-8,8 %	-14,3 %
Maksutuotot	84 777	87 257	92 646	9,3 %	6,2 %
Tuet ja avustukset	10 478	10 278	11 155	6,5 %	8,5 %
Muut toimintatuotot	15 928	14 980	15 579	-2,2 %	4,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 194 541**	**-1 189 515**	**-1 196 193**	**0,1 %**	**0,6 %**
Henkilöstökulut	-627 720	-616 833	-631 409	0,6 %	2,4 %
Palkat ja palkkiot	-509 562		-513 130	0,7 %	
Henkilösivukulut	-118 158		-118 278	0,1 %	
Palvelujen ostot	-388 613	-403 086	-394 886	1,6 %	-2,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-93 268	-91 643	-96 421	3,4 %	5,2 %
Avustukset	-18 665	-17 815	-18 111	-3,0 %	1,7 %
Muut toimintakulut	-66 275	-60 138	-55 367	-16,5 %	-7,9 %
TOIMINTAKATE	**-1 058 073**	**-1 050 085**	**-1 053 742**	**-0,4 %**	**0,3 %**
Valtion rahoitus	1 086 939	1 086 939	1 086 939	0,0 %	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-937	1 459	-1 472	57,1 %	-200,9 %
Korkotuotot	93	396	93	0,0 %	-76,5 %
Muut rahoitustuotot	2 200	2 700	2 175	-1,1 %	-19,4 %
Korkokulut	-3 190	-1 600	-3 700	16,0 %	131,2 %
Muut rahoituskulut	-40	-37	-40	0,0 %	7,3 %
VUOSIKATE	**27 929**	**38 313**	**31 725**	**13,6 %**	**-17,2 %**
Poistot ja arvonalentumiset	-16 909	-18 511	-22 238	31,5 %	20,1 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 909	-17 018	-21 038	24,4 %	23,6 %
Arvonalentumiset	0	-1 493	-1 200		-19,6 %
TILIKAUDEN TULOS	**11 020**	**19 802**	**9 488**	**-13,9 %**	**-52,1 %**

3.2. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma 2027–2029

Taloussuunnitelma tullaan esittelemään lopullisessa talousarvioehdotuksessa.

4. Investoinnit

4.1. Investointisuunnitelma ja laskelmat 2027–2030

Investointiosa päivitetään lopulliseen talousarvioesitykseen.

Yhteenvetotaulukko vuosien 2027–2030 investoinneista

(1 000 euroa)	**TA2027**	**TS2028**	**TS2029**	**TS2030**
LAITE- JA KALUSTOINVESTOINNIT	9 500	9 500	9 500	9 500
ICT -INVESTOINNIT	13 895	11 760	5 050	6 300
RAKENNUSINVESTOINNIT	119 050	80 910	38 850	35 450
MUUT INVESTOINNIT				
YHTEENSÄ	**142 445**	**102 170**	**53 400**	**51 250**
OMAISUUDEN LUOVUTUKSET	0	0	0	0
INVESTOINTITUET	0	0	0	0
TYTÄRYHTEISÖT	0	0	0	0

Aluevaltuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä investointisuunnitelman taloussuunnitelmakaudelle. Investointisuunnitelmalla tulee olla lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön sekä sisäministeriön hyväksyntä. Valtioneuvosto myöntää valtiovarainministeriön esityksestä hyväksytylle investointisuunnitelmalle tarvittavat lainanottovaltuudet. Myönnetyn sidotun lainanottovaltuuden puitteissa investointisuunnitelmaan sisältyvien investointien edellyttämät talousarviolainat voidaan nostaa aluehallituksen päätöksellä.

Vuonna 2027 Satakunnan hyvinvointialueen uusien taseeseen kirjattavien lainaonttovaltuutta vaativien investointien taso on pyritty pitämään mahdollisimman matalana, (46 545 000 €) koska suunnitelmavuonna toteutusvaiheessa olevien edellisinä vuosina päätettyjen investointien rahavirta on vuonna 2027 ja 2028 erittäin korkealla tasolla.

Suurten rakennusinvestointien siirtyminen aktiiviseen rakennusvaiheeseen näkyy investointisuunnitelmassa rakentamiseen liittyvän rahavirran kasvuna vuonna 2027.

Investointisuunnitelma 2027–2030 on kokonaisuudessaan talousarviokirjan liitteenä 1.

Hankkeisiin vuonna 2027 sitoutuvat lainanottovaltuutta vaativat taseeseen kirjattavat investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset.

ICT vuoden 2027 aikana alkavat hankkeet	13 895 000 €
K-rakennuksen peruskorjaus, esisuunnittelu	500 000 €
K1-Laajennus	8 800 000 €
Investoinnit laitteisiin ja kalustoon sote	7 900 000 €
Investoinnit laitteisiin ja kalustoon pela	1 600 000 €
Vuosittain toistuvat kunnossapitoinvestoinnit	7 850 000 €
Palveluverkon toimeenpano	2 500 000 €
Leasingvastuut	3 500 000 €
Yhteensä	46 545 000 €

5. Rahoitus

Rahoituslaskelma tuodaan lopulliseen talousarvioehdotukseen.

6. Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden ohjaus

Satakunnan hyvinvointialueen tytäryhteisöt ovat:

- Kiinteistö Oy Satakruunu

Konsernitavoitteet Satakunnan hyvinvointialueen tytäryhteisöille:

- yhtiön toiminta ei saa olla tappiollista, eikä perusteettoman voitollista.
- Kiinteistö Oy Satakruunun toiminnan tavoitteena on toteuttaa toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion sisältämät, vammaispalveluiden käyttöön tulevat asumisyksiköt ja muut omistajan tarvitsemat ja hyväksymät toimitilat. Lisäksi Satakruunun tulee saada taloutensa ylijäämäiseksi vuonna 2027.

Satakunnan hyvinvointialue

Liite 1: Satakunnan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2027–2030

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelma
Pelastustoimen osasuunnitelma

Muutokset aluehallituksen xx.12.2025 (§ xxx) käsittelyn jälkeen.

Lisätty rakennushanke K1 Laajennus
Muokattu yhteisöllisen asumisen kohde hybridikohteeksi

Investointisuunnitelman tiivistelmä

Satakunnan hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa 2027 investointien ja investointeja vastaavien sopimusten määrä on suunnitelmavuonna 46 545 000 €, joka koostuu rakennuksiin kohdistuvista investoinneista (19 650 000 €), Taseeseen kirjattavista ICT-investoinneista* (1 400 000 €) sekä investoinneista laiteisiin ja kalustoon (9 500 000 €)

Investointeja vastaavina sopimuksina suunnitelmaan sisältyy ICT-hankkeita 12 495 000 € joista arvioitu taseeseen kirjattava osuus on 1 400 000 € ja leasingsopimuksia 3 500 000 € arvosta

Investointisuunnitelmaan sisältyy lainanottovaltuutta vaativia, vuonna 2027 alkavia hankkeita ja investointeja vastaavia sopimuksia yhteensä 46 545 000 € arvosta.

Satakunnan hyvinvointialueen vuoden 2027 talousarvio on ennen valtuustokäsittelyä laadittu 8 000 000 € ylijäämäiseksi, mikä merkitsee alueen lainakanta ja vuosina 2023–2026 myönnetyt lainanottovaltuudet huomioiden muutetun lainanottovaltuuden hakemista ja myöntämistä Satakunnan hyvinvointialueelle vuonna 2027 investointisuunnitelman toteuttamiseksi.

Satakunnan hyvinvointialueen vuosikate ja lainanottovaltuus 2027

Hyvinvointialueiden lainanottovaltuus on sidottu alueiden vuosikatteeseen.

Lainanottovaltuutta määritettäessä vuosikatteen arvona käytetään tilikautta edeltävän kauden talousarvion mukaista arvoa, jota voidaan oikaista hyvinvointialuelain 120 §:n mukaisen talouden seurannan tiedoilla esimerkiksi kertaluonteisilla poikkeuksellisilla erillä. Lainanottovaltuutta määriteltäessä maksimilainamäärästä vähennetään tilikauden alun ennakoitu lainamäärä sekä myönnetyt lainanottovaltuudet. Käytännössä maksimilainamäärä saadaan kertomalla vuosikate 10:llä, vuonna 2027 maksimilainamäärä on noin 80 000 000 euroa ja ennakoitu lainakanta vuoden 2027 lopussa on 124 500 000 €.

Investointisuunnitelma toteutetaan kokonaisuudessaan lainarahoituksella, jolloin vuonna 2027 investointien rahoittamiseksi arvioitu nostettavan lainan määrä on suunnitelman mukaan 142 445 000 €.

Hankkeisiin sidotut myönnetyt lainanottovaltuudet 2023 – 2026 ja näiden käyttö

Satakunnan hyvinvointialueelle on myönnetty lainanottovaltuutta vuosina 2023–2025 seuraavasti.

2023	202 100 000 €
2024	41 050 000 €
2025	179 738 000 €
2026	112 610 000 €
Yhteensä	**534 760 000 €**

Satakunnan hyvinvointialueen tilinpäätöksien 2023–2025 mukaan vuosina 2023–2025 myönnettyjä lainanottovaltuuksia sidottu päättyneisiin hankkeisiin tai toteuttamatta jääviin hankkeisiin yhteensä 48 275 000 €.

Edellisten lisäksi investointia vastaavina sopimuksina on lainanottovaltuudessa 2025 käsitelty uusittuja kuntavuokrasopimuksia yhteensä 71 000 000 € arvosta. Uusitut kuntavuokrasopimukset eivät kuitenkaan ole nykytulkinnan (Opas hyvinvointialueiden investointisuunnitelman laadintaan / VM / Helmikuu 2025) mukaan investointia vastaavia sopimuksia.

Toteutumattomia uuden tulkinnan mukaisia investointia vastaavia vuokrahankkeita vuoden 2025 lainanottovaltuudessa on yhteensä 14 500 000 €.

Satakunnan hyvinvointialueelle vuosina 2023–2025 myönnetyistä lainanottovaltuuksista voidaan vapauttaa 119 275 000 € erillisen menettelyn mukaan.

Satakunnan hyvinvointialueelle myönnetyt lainaottovaltuudet joihin alue on sitoutunut ovat yhteensä 302 875 000 € vuonna 2025 ja muutetun lainanottovaltuuden 2026 tultua hyväksytyksi myönnettyjen lainanottovaltuuksien kokonaismäärä on 415 488 000 €.

Hankkeisiin vuonna 2027 sitoutuvat lainanottovaltuudet (Investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset)

ICT vuoden 2027 aikana alkavat hankkeet	13 895 000 €
K-rakennuksen peruskorjaus, esisuunnittelu	500 000 €
K1-Laajennus	8 800 000 €
Investoinnit laitteisiin ja kalustoon sote	7 900 000 €
Investoinnit laitteisiin ja kalustoon pela	1 600 000 €
Vuosittain toistuvat kunnossapitoinvestoinnit	7 850 000 €
Palveluverkon toimeenpano	2 500 000 €
Leasingvastuut	3 500 000 €
Yhteensä	**46 545 000 €**

Satakunnan hyvinvointialueen investointisuunnitelma, pois lukien investointeja vastaavat sopimukset toteutetaan kokonaisuudessaan tai osittain lainarahoituksella, mikä edellyttää vuoden 2027 aikana pitkävaikutteisen lainan nostamista investointien rahoitustarpeen kattamiseksi myönnettyjen hankkeisiin sidottujen lainanottovaltuuksien puitteissa. Investointisuunnitelmaan sisältyvien investointien edellyttämät talousarviolainat voidaan nostaa aluehallituksen päätöksellä.

Investointien sitovuustasot

Investointien sitovuustaso aluevaltuustoon nähden on:

- Laite- ja kalustoinvestoinneissa investointien enimmäismäärä.
- ICT-investoinneissa investointien enimmäismäärä.
- Leasing- ja muissa vastuissa esitettyjen vastuiden kasvun enimmäismäärä, huomioiden ohjeistus leasingrahoituksen käytöstä.
- Vuokravastuiden muutoksessa vastuun muutoksen enimmäismäärä.
- Investointeja vastaavissa sopimuksissa sopimusta seuraavan vastuun enimmäismäärä
- Rakennusinvestoineissa yksittäiselle investointisuunnitelmassa nimetylle rakennushankkeelle osoitettu investoinnin enimmäismäärä.
- Vuosittain toistuvissa kunnossapitoinvestoinneissa, HVA-osastojen peruskorjauksissa ja investoinneissa vuokratiloihin investointien enimmäismäärä.

Tekninen johtaja ja rakennuttajajohtaja sekä talousjohtaja voivat päätöksellään muuttaa investointien kohdentamista sitovuustasojen sisällä. Toimialuejohtaja voi päätöksellään kohdentaa toimialueensa laite- ja kalustoinvestointeja sitovuustason sisällä.

Pitkävaikutteiset ja taloudellisesti merkittävät investoinnit ja laitteisiin ja kalustoon

Pitkävaikutteisissa ja taloudellisesti merkittävistä investoinneista (yli 1 000 000 € kustannukset käytön aikana) tehdään erillinen arviointi, johon sisällytetään seuraavat asiat:

- Investoinnin toiminnalliset tavoitteet ratkaisua hyödyntävien asiakkaiden tai ammattilaisten näkökulmista.
- Laskennalliset pitkän aikavälin kustannushyödyt suhteutettuna vaihtoehtoisiin toteutustapoihin tai investoinnin toteuttamatta jättämiseen.
- Investoinnin vaikutukset käyttötalouteen

ICT-investoinnit

Vuonna 2027 alkavien Yli 1 000 000 € ICT-hankkeiden osalta kirjataan kunkin kokonaisuuden kohdalta hankinnan yhteydessä tarkemmat perustelut sisältäen Investoinnin toiminnalliset tavoitteet ratkaisua hyödyntävien asiakkaiden tai ammattilaisten näkökulmista, laskennalliset pitkän aikavälin kustannushyödyt suhteutettuna vaihtoehtoisiin toteutustapoihin tai investoinnin toteuttamatta jättämiseen, kuvataan yhteistyöaluetason yhteistyö tai selvitetään yhteistyön soveltumattomuus ja kuvataan se, miten investointi toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kansallisia periaatteita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelma

Sosiaali- ja terveydenhuollon investoinnit laitteisiin ja kalustoon 2027–2030

Investointisuunnitelman 2027 laite ja kalustoinvestoinnit valmistellaan suoraan raamiin sovitettuna hankintasuunnitelman 2027 valmistelun yhteydessä.

Vuosien 2028–2030 laite- ja kalustoinvestointien raamitusta voidaan tarkentaa vastaamaan toiminnassa tapahtuvia mahdollisia muutoksia ja tarpeita.

Alla on esitetty sosiaali- ja terveydenhuollon investointitaso vuodelle 2027 kalusteisiin ja laitteisiin toimialuekohtaisesti raamitettuna.

Toimialue (1000 €)	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**	**TS 2030**
Konsernipalvelut.	**1300 €**	**1300 €**	**1300 €**	**1300 €**
Erityis- ja sairaalatason palvelut.	**4680 €**	**4680 €**	**4680 €**	**4680 €**
Lasten nuorten ja perheiden palvelut.	**720 €**	**720 €**	**720 €**	**720 €**
Aikuisten toimialue.	**600 €**	**600 €**	**600 €**	**600 €**
Ikääntyneiden palvelut.	**600 €**	**600 €**	**600 €**	**600 €**
YHTEENSÄ	**7900 €**	**7900 €**	**7900 €**	**7900 €**

Investointeja vastaavat sopimukset

Leasing sopimukset

Ajoneuvohankinnat toteutetaan pelastuslaitoksen kalustosuunnitelmaa lukuun ottamatta vuonna 2027 leasing rahoituksella. Ajoneuvokaluston osalta on tarkoitus siirtyä kokonaan leasing ja huoltoleasing malliin. Erityistasolla leasing rahoituksella toteutetaan pääosin laitehankintoja, joiden pitoaika on poistoaikaa pidempi, ja näin kustannus voidaan jaksottaa poistoaikaa pidemmälle ajalle.

Leasing vastuiden muutos (1000 €)	**TA2027**	**TS2028**	**TS2029**	**TS2030**
Erityis- ja s.tason leasinginvestoinnit	2400 €	2400 €	2400 €	2400 €
Konsernipalveluiden leasinginvest	1100 €	1100 €	1100 €	1100 €
Muut				
YHTEENSÄ	**3500 €**	**3500 €**	**3500 €**	**3500 €**

Vuokrasopimukset (1000 €)

- €

Omaisuuden luovutukset

Osana palveluverkkosuunnitelmaa esitetyt maa- ja rakennusomaisuuden myynnit saattavat toteutua vuonna 2027, edellä mainittujen luovutusten mahdollisesti vuodelle 2027 kohdistuva osuus on kuitenkin marginaalinen. Omaisuuden luovutukset pienentävät lainanottovaltuuden tarvetta, eikä yksittäisenä toimena tuota merkittävää pitkävaikutteista taloudellista hyötyä.

Muut investoinnit (1000 €)

	TA 2027
	- €

ICT-investoinnit

Vuonna 2026 alkavat ICT-Investoinnit

Esitetyt ICT- investoinnit (1000 €)

	TA2027	TS2028	TS2029	TS2030
TORI-järjestelmät	2260 €	950 €	350 €	- €
TOSI-järjestelmät	9125 €	8465 €	4650 €	- €
ICT-Infra	1665 €	1620 €	50 €	- €
Diagnostiset palvelut	725 €	725 €	- €	- €
Yhteensä	**14015 €**	**11760 €**	**5050 €**	**0 €**

Konsernin tytäryhteisöjen investoinnit

Konsernin tytäryhteisöjen investoinneissa on esitetty tytäryhteisöjen, joiden omistus on yli 50 %, investoinnit. Näitä tytäryhteisöjä ovat KOy Satakruunu.

	TA2027	TS2028	TS2029	TS2030
Tytäryhteisöt (1000 €)	- €			

Investointituet

Vuodelle 2026 ei ole myönnettynä uusia investointitukia.

Investointituet	TA2027	TS2028	TS2029	TS2030
		- €		

Rakennusinvestoinnit 2027–2030

Rakennusinvestointeina on esitetty Satakunnan hyvinvointialueen omaan omaisuuteen suunnitellut investoinnit vuosien 2027–2030 aikana. Investointisuunnitelmassa esitetyt hankkeet on eritelty lyhyine perusteluineen alla. Investointien vaikutus lainanottovaltuuteen huomioidaan hankkeen kokonaiskustannuksen mukaan toteuttamisen aloitusvuonna.

Esitetyt rakennusinvestoinnit (1000 €)

	TA2027	**TS2028**	**TS2029**	**TS2030**
HVA-Sote-osastojen peruskorjaus (*)	3500	3500	3500	3500
HVA-Kunnossapitoinvestoinnit(*)	3900	3900	3900	3900
Investoinnit vuokratiloihin(*)	450	450	450	450
Palveluverkon toimeenpano (*)	2500			
Steniuksenkatu 2 peruskorjaus*	18000	18000	6000	
Satasomatiikka 1 ”kuuma sairaala*	58000	40000	18000	
Ent. Harjavallan sairaalan muutokset**	5000			
K-rakennuksen peruskorjauksen esi-slu	500			
K-rakennuksen peruskorjaus		500	3000	26000
Keskitetty arkisto		400	4000	1600
Päihde- ja mielenterveys yksiköt****	5000	3500		
Keskitetty ruokahuolto***	4000			
Vaativan tuen osaamisyksikkö****	4500	4860		
Harjavallan paloasema****	4000	2000		
Yhteisöllinen asuminen****	4700	2000		
K1-Laajennus (*)	5000	3800		
Yhteensä	**119050**	**80910**	**38850**	**35 450**

* Sisältyy vuoden 2023 lainanottovaltuuteen
** Sisältyy vuoden 2024 lainanottovaltuuteen
*** Sisältyy vuoden 2025 lainanottovaltuuteen
**** Sisältyy vuoden 2026 lainanottovaltuuteen
(*) Edellyttää lainanottovaltuutta vuodelle 2027

2024–2029, Steniuksenkatu 2 peruskorjaus 50 000 000 €, SLU 2024-2025, TOT 2026-2029

Toteutus 2027, 18 000 000 €. *Rauman huonokuntoisen ja sisäilmaongelmista kärsivän entisen aluesairaalan peruskorjaus: Hankkeen yhteydessä tulee uudelleenjärjesteltäväksi kiinteistön kahden omistajan malli. Hankkeen toteuttaminen keskittää Etelä-Satakunnan SOTE-palveluita*

yhteen keskittymään, ja tulee pienentämään tilankäyttöä alueella. Hankkeen kustannustaso on noussut hankesisällön muuttumisen vuoksi 13 000 000 € Rakentamisen jakautuminen useammalle vuodelle mahdollistaa sen, että erillisiä väistötiloja ei tarvita. Toiminnallisesta näkökulmasta hankkeen merkittävin peruste on rakennuksen erittäin heikko kunto, joka vaikuttaa myös työturvallisuuteen sekä henkilöstön veto- ja pitovoimaan. Jos hanketta ei toteuteta, on lähitulevaisuudessa edessä valvontaviranomaisen puuttuminen tilojen käyttöön ja mahdollisesti nopeat ja kalliit väistömuutot. Toimintojen keskittäminen eteläisen Satakunnan osalta Rauman sote-keskukseen mahdollistaa asiakkaiden ja potilaiden palvelutarpeiden laaja-alaisen hoidon moniammatillisessa sote-keskuksessa kuvantamisineen ja näytteenottoineen. Välttämättömät palvelut pystytään turvaamaan koska pienten hajautettujen yksiköiden haavoittuvuus henkilöstön saatavuuden ja poissaolojen vuoksi pystytään korvaamaan.

2024–2029, Satasomatiikka 1 ”kuuma sairaala” 120 000 000 €, SLU 2024-2025, TOT 2026-2029
Toteutus 2027, 58 000 000 €.

Satasairaala Uudistuu-hankkeen, ns. kuuman sairaalan, toiminnallinen tarveselvitys on valmistunut. Tarve kuuman sairaalan uudistamiselle on välttämätön sekä toiminnallisesta että teknisestä näkökulmasta. Nykyisin ns. kuuma-sairaalan toiminnat, päivystysalue, teho- ja valvontayksikkö, sydänyksikkö, toimivat 50- vuotta vanhoissa tiloissa. Tilojen tekniikka tulee muutamien vuosien päästä tiensä päähän ja niiden uudistaminen on välttämätöntä. Tekniikan uusiminen toiminnan keskellä on erittäin vaikeaa, hidasta ja jopa potilasturvallisuutta vaarantavaa. Nykytekniikka vie myös aikaisempaa huomattavasti enemmän tilaa, ja on pois nykyisin toiminnan tilatarpeista.

Kuuman sairaalan rakentamista puoltaa monet toiminnalliset seikat. Nykyisissä tiloissa potilaiden yksilönsuoja ei toteudu. Isot sekahuoneet eivät kuulu tulevaisuuden sairaalahoitoon sekä jo mainitun yksilönsuojan että infektioiden leviämisen estämisen näkökulmasta. Nykyisessä kuumasairaalassa toiminnat ovat osittain hyvin hajallaan ja siiloutuneita, joka estää optimaalisen toiminnan ja on myös resursseja kuluttavaa.

2024-2027, Ent. Harjavallan sairaalan muutostyöt, 15 000 000 € SLU ja TOT 2024-2026

Toteutus 2027, 5 000 000 €. *Harjavallan sairaalan muutostyöt liittyvät satakunnan hyvinvointialueen muutosohjelman toteuttamiseen. Harjavallan sairaalaan suunnitellut investoinnit mahdollistavat vuoden 2023 aikana psykiatrian uudisrakennuksen (S)*

valmistumisen johdosta Poriin Satasairaalan kampukselle tyhjenevän Harjavallan sairaalaan käytön jatkamisen sekä tilankäytön,- ja toiminnan tehostamisen vähentäen samalla vuokrakustannuksia sijoittuvan toiminnan siirtyessä ulkoa vuokratuista tehottomista tiloista Satakunnan hyvinvointialueen omistamiin tiloihin. Palveluiden turvaamisen näkökulmasta keskittäminen yhteen yksikköön tuo mukanaan tehokkuus- ja tuottavuushyötyjä asiakkaiden ja potilaiden hyväksi.

2027-2032, K-rakennuksen peruskorjauksen esisuunnittelu

Suunnittelu, 500 000 € K-rakennuksen peruskorjauksen esisuunnittelu. Tarveselvitys alustava hankesuunnittelu, toiminnallinen suunnittelu ja kustannuslaskenta.

2027-2032, K-rakennuksen peruskorjaus 59 500 000 €, SLU 2028-2029 TOT 2029-2032

Suunnittelu 2028-2029 *Hanke tulee toteutettavaksi osittain tai kokonaan johtuen kuuma sairaala hankkeesta, K-rakennuksen toiminnan siirtyessä uudisrakennukseen. Hanke käsittää Satasairaalan teknisen käyttöikänsä loppupäässä olevan K-rakennuksen peruskorjauksen uuteen käyttöön nykyisen toiminnan siirtyessä kokonaan tai osittain uuteen kuumasairaalaan. Hankkeen kustannusarvioksi on laskettu 8/2022 60 000 000 €*

2028-2030, Keskitetty arkisto 6 000 000 €, SLU 2028 ja TOT 2029-2030

Suunnittelu 2028, 400 000 € *Satakunnan hyvinvointialueelle siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä 15 000 hyllymetriä analogista aineistoa, jota säilytetään tällä hetkellä hajallaan ympäri maakuntaa. Osa arkistotiloista on palveluverkon uudistamisen myötä jäämässä pois käytöstä, eivätkä kaikki arkistotilat vastaa Kansallisarkiston arkistotiloille asettamia määräyksiä, Hyvinvointialueella ei ole arkistotilaa, johon aineiston siirtäminen olisi mahdollista. Keskitetyn arkiston myötä arkistoista vapautuvat tilat voidaan ottaa muuhun käyttöön. Keskitetty arkisto mahdollistaa toiminnallisesti sen, että aineistoihin kohdistuva tietopalvelu voidaan hoitaa keskitetysti ja aineistoa pystytään hallitsemaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.*

Päihde ja mielenterveystyön yksiköt 12 600 000 €, TOT 2027-2028

Toteutus 2027, 5 000 000 € *Kaksi 30 paikkaista 1200m2 yksikköä, joista toisen yhteyteen rakennetaan tilat katkaisuhoidolle (30 paikkaa). Hyvinvointialueella on omana palvelutuotantona ympärivuorokautista ja yhteisöllistä asumispalvelua yhteensä 30 asuntoa. Yksityisiltä hankitaan ostopalveluna lähes 300 paikkaa. Vaikka tarkoitus on muuttaa*

painopistettä kevyemmin tuettuihin asumismuotoihin, on raskaamman asumispalvelun tarve jatkossakin suuri. Selvitysten (NHG, LIvingSkills) mukaan oma palvelutuotanto on paitsi edullisempaa, myös vaikuttavampaa kuin ostopalvelutuotanto eli omasta palvelusta siirtyy asiakkaita kevyempään asumiseen ja itsenäiseen asumiseen merkittävästi enemmän kuin ostopalveluna hankitusta. Oman palvelutuotannon lisäys isommissa asutuskeskuksissa on erittäin perusteltua. Näillä paikkakunnilla on myös itsenäistä asumista tukevaa järjestö- ja muuta toimintaa.

2025-2027, Keskitetty ruokahuolto 12 800 000 €, SLU 2025 TOT 2026-2027

Toteutus 2027, 4 000 000 *Konsulttiyhtiö KPMG:n laatima raportti suosittelee tuotantokeittiöiden keskittämistä yhteen tai kahteen yksikköön. Tiivistämisen myötä tuotantokeittiöiden toiminnasta tulee tavoitteiden mukaisesti joustava, helposti hallittava kokonaisuus, mikä mahdollistaa yhtenäisen, korkean palvelutason ylläpitämisen. KPMG:n selvitysten perusteella investointien ja henkilöstöresurssin keskittäminen on hyödyllistä. Nykyisten tilojen laajentaminen, korjaaminen ja kapasiteetin kasvattaminen ei ole kustannustehokas ratkaisu pitkällä aikavälillä. Tuotantomenetelmän muutos Cook & Chill-menetelmään tuottaa kustannussäästöjä kuljetuskustannuksista, sekä tuo joustavuutta toimintaan. Keskitetty keittiömalli tuottaa vuositasolla säästöjä noin 4 000 000 € ja mahdollistaa mukautumisen palveluverkon muutoksiin. Huoltovarmuusnäkökulma on huomioitu suunnitelmassa palvelukeittiöiden varustuksen osalta. Hankkeen siirtäminen tai toteuttamatta jättäminen pakottaa alueen toimimaan nykyisen 13 valmistavan keittiön mallilla. Nykyinen malli on kallis ja tehoton sekä henkilöstön saatavuuden kannalta erittäin haasteellinen. Alueelta eläköityy vuoteen 2028 mennessä noin 60 ateriapalvelutyöntekijää. Muutos lisää toimintavarmuutta ja tehokkuuden lisääntymisen sekä kustannussäästön ansiosta välttämättömät asiakkaiden ja potilaiden palvelut pystytään turvaamaan.*

2026-2028, Vaativan tuen osaamisyksikkö 9 960 000 € SLU 2026 TOT 2027-2028

Toteutus, 2027 4 500 000 € *Vaativan tuen osaamiskeskus toimii vammaispalveluiden resurssi- ja osaamisen keskittymänä tuottaen laitoshoidon ja avohuollon palvelut; erityispoliklinikka, kotiin annettavat, vaativa moniammatillinen asiantuntijatyö. Toiminta on aiemmin keskittynyt Antinkartanon kuntoutuskeskukseen ja on hajautunut eri toimipisteisiin mm. Ulvilan Mukulatorille sisäilmastollisten ongelmien vuoksi. Erityisesti nykyiset laitoshoidon toimitilat eivät vastaa erityisen vaativan hoidon ja kuntoutuksen tarpeisiin, eivätkä toiminnallisesti edesauta kustannustehokasta työskentelyä.*
Tavoitteena on, että osaamiskeskuksen palvelut muodostavat yhden tilakokonaisuuden, jossa toimii: laitoshoidon yksiköt, arviointiyksikkö, hengityslaitteiden varassa elävien tukiyksikkö, erityispoliklinikkapoliklinikka, kotiin annettavat palvelut sekä erityisosaamisen liittyvät vaativat moniammatillisen tuenpalvelut (lääkäri, psykologi, sosiaalityö, terapia-palvelut). Palveluiden keskittäminen yhteiseen kiinteistöön tuottaa osaamisen, resurssien ja kustannussäätöjä mm. henkilöstön kustannussäästöjä.

Rakennushanke Harjavallan paloasema 7000 000 € *SLU 2026 TOT 2027-2028*

Toteutus 2027 4 000 000 € *Vakavista sisäilmaongelmista kärsivän päivystävän paloaseman korvaava uudisrakennushanke. Tarkempi selvitys pelastustoimen osuudessa. Harjavallan paloaseman kustannuksista SOTE:n osuus on 1 260 000 €*

Rakennushanke yhteisöllinen/ympärivuorokautinen asuminen hybridiyksikkö 7 000 000 € *SLU 2026 TOT 2027-2028*

Toteutus 2027, 4 700 000 € *Yksi 60-paikkaiinen ympärivuorokautisen ja yhteisöllisen asumisen yksikkö Poriin. Satakunnan hyvinvointialueen ikääntyneiden palvelurakenteen tavoitteena on raskaan ympärivuorokautisen palvelurakenteen keventäminen ja yhteisöllisen asumisen määrän lisääminen ja monipuolistaminen. Tällä hetkellä Satakunnan hyvinvointialueella on kahdeksan yhteisöllisen asumisen yksikköä ja asuntoja noin 100.*

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä koskevan rakenneuudistuksen kanssa saman aikaisesti uudistettiin asumispalveluja koskevaa lainsäädäntöä (Sosiaalihuoltolaki 21 B §). Asumispalveluiden uudistus mahdollisti monimuotoisten asumis- ja palvelukokonaisuuksien luomisen niin, että asiakkaille voidaan tarjota joustavia, yhteisöllisiä ja toimintakyvyn säilymistä tukevia asumis- ja palveluratkaisuja kotona asumisen ja nykyisen ympärivuorokautisen palveluasumisen väliin. Rakennettava yksikkö on tarkoitus sijoittaa kotihoidon tukikohdan

kanssa samalle tontille, tai sen välittömään läheisyyteen, jolloin yksiköt saavat toisistaan synergiaetua.
Alueen tavoite on kasvattaa yhteisöllisen asumisen kapasiteetti noin yhteen prosenttiin yli 75-vuotiaista. Yhteisöllisen asumisen vuorokausihinta on noin puolet pienempi kuin vastaava ympärivuorokautisen hoidon hinta.

Rakennushanke PäiMie yksiköt (2) *SLU 2026 TOT 2027-2028*

Toteutus, 2027, 500 0000 € *Satakunnan hyvinvointialueella ei ole riittävästi omaa palvelutuotantoa mielenterveys- ja päihdeasumisessa. Päihdevieroituksen ja -kuntoutuksen nykyiset tilat ovat paitsi liian pienet, ahtaat ja epäkäytännölliset, myös sisäilmaltaan erittäin ongelmalliset. Ainoa käytettävissä oleva vaihtoehto on toteuttaa yksiköt uudishankkeena, tässä tapauksessa yhtenäisenä palvelukokonaisuutena.*
Asumisyksikkö on noin 1300m2:n 30-paikkainen yksikkö, jonka yhteyteen rakennetaan päihdevieroitushoito sekä päihde- ja riippuvuuskuntoutusyksikkö (30 paikkaa), samoin noin 1300 m2. Hyvinvointialueella on omana palvelutuotantona ympärivuorokautista ja yhteisöllistä asumispalvelua yhteensä 60 asuntoa. Yksityisiltä hankitaan ostopalveluna lähes 220. Vaikka tarkoitus on muuttaa painopistettä kevyemmin tuettuihin asumismuotoihin, on raskaamman asumispalvelun tarve jatkossakin suuri. Selvitysten (NHG, LIvingSkills) ja hyvinvointialueen oman seurannan mukaan oma asumispalvelutuotanto on paitsi edullisempaa, myös vaikuttavampaa kuin ostopalvelutuotanto eli asiakasvirtausseurannan perusteella omasta palvelusta siirtyy asiakkaita kevyempään asumiseen ja itsenäiseen asumiseen merkittävästi enemmän kuin ostopalveluna hankitusta. Oman palvelutuotannon lisäys on erittäin perusteltua, myös hyvinvointialueen arviointiraportissa tämä tuodaan esiin. Päihdeyksikön nykyiset tilat eivät vastaa nykyiseen tarpeeseen eikä kasvavaan kysyntään ja ne ovat vähänkin liikuntarajoitteiselle mahdottomat. Päihdeyksikön koko kasvaa nykyisestä kymmenellä paikalla, mikä suoraan vähentää ostopalvelutarvetta.
Hankkeen toteuttaminen on hyvinvointialueen talouden tasapainottamisen sekä palveluiden tuottamisen turvaamisen kannalta välttämätöntä.

Palveluverkon toimeenpano 2 500 000 €

Palveluverkkosuunnitelman toimeenpanosta johtuvien tilamuutosten toteuttaminen, tilankäytön tehostaminen.

K1 laajennus ja 3T-MRI

K-rakennuksen peruskorjaus muodostaa merkittävän riskin koko kuvantamistoiminnan jatkuvuudelle. Peruskorjauksen aikana tehtävät korjaustyön kannalta välttämättömät sähkö- ja vesikatkot, korjaustyön rakennuspöly sekä tärinä tulevat aiheuttamaan pitkiä käyttökatkoja potilashoidon kannalta elintärkeisiin kuvantamispalveluihin. Kalliit TT- ja MRI -laitteet eivät voi olla pidempiä aikoja ilman sähköä ja vettä, koska laitteissa on vesikiertoinen jäähdytys. Lisäksi peruskorjauksen aikana huoltosopimusten velvoittavat asennustilavaatimuskriteerit eivät täyty. Nykyisten sairaalan kuvantamisen K-rakennuksen tilojen korvaamiselle ei ole toimivaa vaihtoehtoa ilman uusia tilaratkaisuja. Tilojen peruskorjaus saattaa potilasdiagnostiikan alttiiksi vaaralle, eikä väistötiloihin siirtyminen ole realistista laitteiden siirtämisen korkean kustannuksen, siirroista aiheutuvan vaurioitumisriskin ja soveltuvien tilojen puutteen vuoksi. Näiden laitteiden tutkimuksia ei myöskään ole mahdollista ostaa ostopalveluna muilta hyvinvointialuilta tai yksityisiltä toimijoilta.
Suunnitteilla oleva kattolaajennus mahdollistaa uusien kuvantamistilojen toteuttamisen nykyisen toiminnan rinnalle. Se turvaa potilaiden hoidon ja paikallisesti tuotettavien palveluiden jatkuvuuden K-rakennuksen peruskorjauksen aikana, mahdollistaen nykyaikaisen 3T MRI -laitteen sijoittamisen sekä tarjoten terveelliset, turvalliset ja tulevaisuuden tarpeita vastaavat tilat vuosikymmeniksi eteenpäin.

3T MRI:n hankinnasta on myös keskusteltu YTA-sopimuksen mukaisesti Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kuvantamisen edustajan kanssa ja on katsottu, että kuvantaminen on paikallisesti
tuotettavaa palvelua ja 3T:n MRI:n hankinta tuo Satakunnan hyvinvointialueelle diagnostista lisähyötyä.

Vuosittain toistuvat investoinnit

Satakunnan hyvinvointialueen kiinteistöomaisuuden hallinta perustuu kunnossapitoinvestointeihin, teknisin ja toiminnallisin perustein toteutettaviin sairaalaosastojen peruskorjauksiin, sekä rakennuskohtaisien peruskorjauksien yhdistelmään, joiden avulla pyritään välttämään korjausvelan määrän kasvaminen.

Kunnossapitoinvestoinnit 3 900 000 €

Satakunnan hyvinvointialueen kiinteistöomaisuuden tekninen arvo on 223 473 845 € ja rakennuksissa on kertynyttä korjausvelkaa 33 274 008 € ja korjausvelkaa syntyy lisää vuosittaisen kulumisen 5 679 502 € verran. Kunnossapitoinvestointeihin esitetty 2 600 000 € määräraha kohdistetaan rakennusosien ja teknisten järjestelmien ja laitteiden kunnossapitoon.

HVA-SOTE-osastojen peruskorjaus 3 500 000 €

Esitetyllä investointitasolla toteutetaan vuosittain sairaalaosastojen ja muiden tilojen toiminnallisia muutoksia, sekä laajoja rakennusosien korjauksia.

Investoinnit vuokratiloihin 450 000 €

Esitetyllä investointitasolla toteutetaan vuosittain vuokratiloissa tilojen toiminnallisia muutoksia ja korjataan järjestelmiä, jotka eivät kuulu vuokranantajan vastuulle, tai niitä ei ole tarkoituksenmukaista rahoittaa vuokravaikutteisina.

Pelastustoimen osasuunnitelma

Pelastustoimen osasuunnitelmassa esitetään vuosien 2027–2030 laite- ja kalustoinvestoinnit sekä vuokravastuiden muutos.

Pelastustoimialan investoinnit 2027–2030

Hyvinvointialueuudistuksen myötä pelastuslaitoksen investointeihin ja käyttötalousmenoihin ei tulevaisuudessa saada avustuksia Palosuojelurahastosta eikä Öljysuojarahastosta.

Palosuojelurahastosta on viimeisen viiden vuoden aikana saatu avustuksia keskimäärin noin 105 000 € vuodessa pelastustoiminnan investointeihin ja öljysuojarahastosta viiden viimeisen vuoden aikana keskimäärin 100 000 € vuosittain avustusta öljyntorjunnan investointeihin ja öljyntorjunnan käyttötalousmenoihin. Hyvinvointialueet eivät kuulu Palosuojelurahaston avustusten piiriin ja Öljysuojarahaston toiminta on päättymässä EU-lainsäädännön ja -käytäntöjen myötä.

Pelastustoimialan investoinnit laitteisiin ja kalustoon 2027–2030

Pelastustoimialan investoinnit vuonna 2026 laitteisiin ja kalustoon 1 600 000 euroa.

Investointitaso 2027 on sama kuin vuonna 2023, ja vastaa edellisten 20 vuoden investointitaso 1 600 000 euroa.

Pelastustoimen investointisuunnitelmassa keskeisen osan muodostaa raskaan ajoneuvokaluston uusinta. Raskasta ajoneuvokalustoa tarkastellaan ajoneuvoluokittain, joita ovat alukset, sammutus- ja säiliösammutusautot, säiliöautot, kalustoautot ja nostolava-autot. Raskaan ajoneuvokaluston lisäksi osainvestointisuunnitelmassa esitetään muut kalustoinvestoinnit, kuten väestöhälytinjärjestelmän täydennys, erikoiskalusto (esim. mönkijät), tarkastusautot sekä investoinnit onnettomuuksien ehkäisyyn ja osaamisen kehittämiseen.

Pelastustoimen investointien keskeinen tehtävä on varmistaa pelastustoimen palvelutaso alueella. Palvelutaso perustuu pelastustoimen riskianalyysiin ja investointisuunnittelu on yksi osa, jolla varmistetaan, että alueen pelastustoimella on riittävä suorituskyky päivittäisten onnettomuuksien hoitamiseen sekä kyky suoriutua häiriö- ja suuronnettomuuksissa.

Satakunnan pelastustoimen palvelutaso muodostuu seitsemän päivystävän paloaseman ja 49 sopimuspalokunnan tuottamasta valmiudesta. Kaluston kierto suunnitellaan niin, että paloasemilla

on käytettävissä parhaiten kokonaisuutta palveleva kalusto huomioiden paloaseman henkilöstöresurssit. Esimerkiksi sammutusauton elinkaari on tällä hetkellä noin 30 vuotta, jona aikana sammutusauto palvelee 3–4 paloasemalla. Tällä hetkellä on selvityksessä se, voidaanko perustellusti vähentää alueelta yksi nostolava-auto sekä yhdestä kahteen kalustoautoa (konttikaluston siirtoon tarkoitettu ajoneuvo). Samassa yhteydessä arvioidaan kalustoautojen suunnitellun elinkaaren pidentämistä nykyisestä 20 vuodesta 25 vuoteen. Ajoneuvokaluston määrän kriittinen arviointi vaikuttaa paitsi tarvittavien myös tulevien paloasemahankkeiden tarve- ja tilasuunnitteluun, jotta myös tilatehokkuutta pystytään lisäämään.

Rakennushanke Harjavallan paloasema 7000 000 € *SLU 2026 TOT 2027-2028*

Totetutus 2027 4 000 000 € *Vakavista sisäilmaongelmista kärsivän päivystävän paloaseman korvaava uudisrakennushanke. Tarkempi selvitys pelastustoimen osuudessa. Harjavallan paloaseman kustannukset jakautuvat osasuunnitelmien kesken seuraavasti Pela 5 740 000 SOTE 1 260 000. Kustannukset on esitetty kokonaisuutena rakennusinvestointien osakokonaisuudessa.*

Pelastustoimiala investoinnit laitteisiin- ja kalustoon 2026

	TA2026	**TS2027**	**TS2028**	**TS2029**
Pelastustoimiala (1000 €)	1600	1600	1600	1600

Vuokravastuiden muutos, pelastustoimiala*

Vuokravastuiden muutosta ei voida luotettavasti arvioida, koska pelastustoimen kiinteistöjen palveluverkkosuunnittelu on keskeneräinen.

Vuokravastuiden muutos (1000 €)	**TA2026**
Uudet vuokrasopimukset	- €
Yhteensä	**- €**